

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh zákona Občiansky zákonník

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/486>

Materiál v pripomienkovom konaní do 01.12.2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvo spravodlivosti SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2025.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Prvá časť návrhu zákona je venovaná úprave všeobecných inštitútov, konkrétne: 1. upravuje sa právna úprava predmetu súkromnoprávných vzťahov, 2. definície ľudského tela a pojmu zviera, 3. definície právneho úkonu, nakladanie s právnymi predmetmi, 4. zavádza sa jednotná, trojročná všeobecná premlčacia doba, 5. upúšťa sa od preferovania absolútnej neplatnosti právnych úkonov a pristupuje sa k preferovaniu platnosti tam, kde to korešponduje s vôľou konajúcich subjektov, pričom súčasne sa limituje autoritatívna ingerencia štátu prostredníctvom súdov vyhlasujúcich neplatnosť právnych úkonov sa na minimum, 6. reaguje sa na kontinuálne narastajúci význam elektronickej komunikácie v právnom styku, 7. precizuje sa úprava právnych úkonov v elektronickej podobe pri súčasnom zachovaní právnej istoty, 8. prispôsobuje sa právna úprava premlčania moderným európskym trendom a zároveň sa výrazne zjednodušuje, súčasne sa navrhuje zjednotenie občianskoprávneho a obchodnoprávneho režimu premlčania a maximálne zjednotenie a zjednodušenie premlčacích lehôt, 9. nahrádza sa relatívna neplatnosť inštitútom zrušiteľnosti s výraznejšou ochranou tretích strán konajúcich v dobrej viere, 10. zjednocuje a zjednodušuje sa právna úprava zastúpenia, ktorá zároveň reaguje na mnohé problémy z aplikačnej praxe. V oblasti právnej úpravy ochrany spotrebiteľa nedochádza k zmenám a ako taká ostáva v súlade s požiadavkami práva Európskej únie a vysokým štandardom ochrany slabšej strany.

V druhej časti návrhu zákona sa 1. precizuje právna úprava fyzických osôb a opatrovníctva, 2. prijíma základná úprava právnických osôb, ktorá doposiaľ s výnimkou obchodných spoločností absentovala, čo napr. prostredníctvom povinností štatutárnych orgánov posilní ochranu tretích osôb konajúcich v dobrej viere, 3. prijíma koncepcná zmena pri prejave vôle právnickej osoby jej štatutárnym orgánom zo súčasného priameho konania na nepriame konanie (konanie v zastúpení), vrátane určenia typu zastúpenia, ktoré sa bude na zastupovanie právnickej osoby jej štatutárnym orgánom aplikovať, 4. stanovuje základný štandard výkonu pôsobnosti členov orgánov právnických osôb platný pre všetky typy právnických osôb, pokiaľ osobitná právna úprava tento štandard neupraví odchyľne a upravuje sa aj stret záujmov pri konaní člena orgánu právnickej osoby.

Tretia časť návrhu zákona preberá právnu úpravu zákona o rodine, pričom sa 1. zachováva jedinečné postavenie manželstva a vyzdvihuje sa najlepší záujem dieťaťa, 2. precizujú podmienky uzavretia manželstva, dôvody neplatnosti manželstva aj dôvody pre neexistenciu manželstva, 3. navrhuje zavedenie inštitútu nesporného rozvodu a zánik manželstva v dôsledku zmeny pohlavia jedného z manželov, 4. posilňuje autonómia vôle manželov v ich vzájomných majetkových vzťahoch, 5. bezpodielové spoluvlastníctvo manželov sa nahrádza pojmom spoločné imanie manželov, ktoré môže mať formu zákonnú alebo zmluvnú, 6. navrhuje zmeny v oblasti určovania a zapierania rodičovstva, 7. upúšťa od pojmu rodičovské práva a povinnosti, ktorý sa nahrádza pojmom rodičovská zodpovednosť a styk s dieťaťom, ktorý sa nahrádza pojmom stretávanie sa, 8. precizuje pravidlo pre platenie a splatnosť výživného, 9. navrhuje zvýšenie minimálnej výšky výživného a tiež predpokladanej výšky priemerného mesačného príjmu rodiča, ktorý si neplní povinnosť preukázať súdu príjmy z inej než závislej činnosti, 10. zavádza nový inštitút jednorazového príspevku na mimoriadne výdavky a 11. precizuje právna úprava poručníctva a opatrovníctva a tiež náhradnej starostlivosti.

Štvrtá časť predkladaného návrhu zákona je venovaná úprave záväzkového práva, kde sa 1. do výslovnej právnej úpravy zapracúvajú mnohé závery judikatúry, čo sprehľadní právny systém, zjednoduší občanom možnosť informovať sa o svojich právach a zvýši právnu istotu, 2. zavádzajú inštitúty, ktoré v praxi fungovali, avšak vzhľadom

Republiková únia zamestnávateľov je členom:

na absentujúcu právnu úpravu boli vystavené právnej neistote (napr. prevod zmluvy, peňažná zábezpeka, jednostranné odpustenie dlhu), 3. posilňuje ochrana tretích osôb a právneho styku v kontexte postupovania pohľadávok, ktoré je dôležité pre modernú ekonomiku, 4. zavádza moderný a v iných právnych poriadkoch osvedčený jednotný systém následkov nesplnenia, ktorý sprehľadní a zjednotí následky porušenia všetkých typov zmlúv, pričom v súčasnosti je potrebné tieto následky hľadať v neúplnej úprave jednotlivých zmluvných typov, 5. v rámci procesu uzatvárania zmlúv zavádzajú inštitúty osvedčené v príbuzných právnych poriadkoch, ktorých úprava doteraz absentovala (napr. zodpovednosť za nepoctivé rokovanie, písomné potvrdenia ústnych zmlúv, kontrola štandardizovaných zmlúv), 6. upravujú mnohé sporné otázky týkajúce sa náhrady škody, najmä možnosť vopred sa vzdať nároku na náhradu škody, ktorá má byť v zásade prípustná v súlade s autonómiou vôle, ale nesmie chrániť úmyselných škodcov, 7. výslovne upravuje tzv. zastretý úrok z omeškania, ktorý v aplikačnej praxi spôsobuje problémy, 8. upravuje sporná otázka nemajetkových nárokov z porušenia zmluvy (napr. zrušenie svadobnej hostiny v posledný deň, kedy je len vrátenie zálohy zjavne neadekvátne), 9. rozširuje rozsah explicitne upravených skutkových podstát zodpovednosti za škodu a priznáva sa širší rozsah náhrady škody, 10. výslovne upravuje kontroverzná téma náhrady nemajetkovej škody sekundárnych obetí (napr. blízke osoby obete dopravnej nehody), 11. výrazne modernizuje úprava bezdôvodného obohatenia, nakoľko súčasná úprava nedáva odpovede na mnohé situácie praktického života, pričom novou úpravou tak dôjde k zvýšeniu právnej istoty, 12. zjednocuje občianskopráva a obchodnopráva úprava (odstraňuje sa dualizmus niektorých zmluvných typov ako kúpna zmluva či zmluva o diele), 13. kategorizujú záväzky z právnych úkonov (zmluvy o prevode vlastníctva, zmluvy o prenechaní veci na užívanie, zmluvy o konaní alebo výsledku konania, odvážne zmluvy, záväzky z právnych úkonov jednej osoby), 14. precizuje právna úprava darovacej zmluvy, obstarávateľských zmlúv, zmluvy o preprave, 15. menia vybrané ustanovenia v úprave nájomnej zmluvy, ktoré sú prekonané (upúšťa sa od nájmu nebytových priestorov) a dopĺňajú ustanovenia, ktoré si vyžiadala prax (prednájomné právo alebo všeobecná inflačná doložka), 16. zjednocujú jednostranné záväzky podľa súčasného Občianskeho zákonníka (verejná súťaž a verejný príslub) a podľa Obchodného zákonníka (sľub odškodnenia a obchodná verejná súťaž) a 17. inkorporujú do návrhu zákona niektoré zmluvné typy v rozsahu ich súčasného znenia v osobitnom predpise (napr. licenčná zmluva).

Piata časť návrhu zákona vymedzuje vecná práva, v rámci ktorých sa 1. upravuje právna úprava držby, 2. posilňuje dobromyseľnosť nadobúdania vlastníckeho práva k hnutelným veciam, 3. konštruujú dva všeobecné spôsoby dobromyseľného nadobúdania práv budovaných na pozitívnej a negatívnej stránke materiálnej publicity katastra nehnuteľností, 4. nerozlišuje podielové a bezpodielové spoluvlastníctvo, upravuje sa iba ekvivalent podielového spoluvlastníctva, 5. upúšťa od súčasnej koncepcie predkupného práva a 6. nahrádza pojem práva k cudzím veciam pojmom obmedzené vecné práva.

V šiestej časti návrhu zákona sa 1. presadzuje princíp autonómie vôle osoby porúčiteľa, 2. rozširujú právne úkony pre prípad smrti a zavádzajú sa nové delačné dôvody (dedičská zmluva) a nové právne inštitúty (odkaz, príkaz a správca dedičstva), 3. rozširuje okruh zákonných dedičov v tretej skupine na potomkov súrodencov porúčiteľa ad infinitum a vo štvrtej skupine tak, že ak nededí niektorý z prarodičov, nastupuje na jeho podiel na dedičstve reprezentácia do dvoch stupňov, zároveň dochádza k rozšíreniu okruhu zákonných dedičov, ktorým sa sleduje cieľ zníženia prípadov odúmrti, 4. mení právna úprava závetu, vydedenia i úprava neopomenuteľných dedičov (povinný podiel za znižuje u maloletého potomka na 2/10 a u plnoletého potomka na 1/10), 5. upravuje delená zodpovednosť dedičov za pozostalostné dlhy a 6. zavádza potvrdenie dedičstva a delba dedičstva jedným uznesením súdu; pri dedičstvách s komplikovanou štruktúrou alebo s vyššou cenou môže potvrdenie dedičstva do spoluvlastníctva spôsobovať problémy, vytvára sa preto možnosť pre súd takéto dedičstvo autoritatívne vyporiadať.

Siedma časť návrhu zákona je typicky venovaná úprave spoločných, prechodných, záverečných a zrušovacích ustanovení.

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh zákona predstavuje najzásadnejšiu zmenu civilného práva počas existencie SR. RÚZ podporuje potrebu prijatia nového Občianskeho zákonníka a k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Navrhujeme posun účinnosti na 1. január 2028 a súčasne navrhujeme zaviesť minimálne 12-mesačné prechodné obdobie medzi prijatím a účinnosťou zákonníka.

Odôvodnenie

Vzhľadom na rozsah zmien, potrebu legislatívneho a technického zosúladenia s ďalšími právnymi predpismi, ako aj potrebu prípravy aplikačnej praxe (vzdelávanie sudcov, advokátov, notárov, podnikateľov a verejnosti), navrhujeme posun účinnosti zákonníka najskôr na 1. január 2028. Tento časový rámec umožní lepšiu implementáciu, prípravu metodických materiálov a zabezpečenie právnej istoty.

2. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Vzhľadom k špecifickému vývoju v oblasti digitalizácie a elektronizácie navrhujeme zapracovať do návrhu nasledovné okruhy:

A. Digitalizácia právnych úkonov a digitálne vlastníctvo

Navrhujeme doplniť osobitnú úpravu pre právne úkony vykonané v digitálnej forme, vrátane uznávania elektronických zmlúv, digitálnych podpisov ako plnohodnotných právnych úkonov. V praxi podnikateľov sú čoraz častejšie využívané elektronické a automatizované právne úkony. Ich jednoznačné zakotvenie by zvýšilo právnu istotu a znížilo riziko sporov o platnosť digitálnych dokumentov.

B. Digitálne aktíva a práva k nehmotným hodnotám

Navrhujeme zaviesť právnu definíciu pojmov ako „digitálne aktívum“ a „virtuálne vlastníctvo“ a ustanoviť základné pravidlá pre nakladanie s nimi (napr. kryptomeny, NFT, digitálne diela). Digitálne aktíva predstavujú reálnu ekonomickú hodnotu a čoraz viac sa stávajú predmetom obchodných vzťahov. Právne ukotvenie ich povahy je nevyhnutné pre právnu istotu a ochranu vlastníckych práv.

C. Zmluvy uzatvárané elektronicky a automatizovane

Navrhujeme doplniť explicitnú úpravu zmlúv uzatváraných elektronickými prostriedkami alebo automatizovanými systémami bez priameho zásahu fyzickej osoby. Vzhľadom na rozvoj e-commerce a elektronických systémov obstarávania je potrebné zabezpečiť jednoznačné pravidlá pre vznik a platnosť týchto zmlúv, vrátane ochrany zmluvných strán.

D. Zodpovednosť za škodu spôsobenú technológiou alebo umelou inteligenciou

Navrhujeme v OZ zaviesť osobitné pravidlá zodpovednosti za škodu spôsobenú autonómnymi systémami, vrátane definovania subjektu, ktorý nesie zodpovednosť za chybu algoritmu alebo softvéru. Firmy čoraz viac využívajú AI a autonómne systémy. Absencia právnej úpravy môže viesť k neistote pri určovaní zodpovednosti za škodu spôsobenú technológiou. Je potrebné doplniť aj informovanosť, že služba sa poskytuje pomocou využitia AI.

3. Pripomienka k návrhu ako celku

V súlade s Legislatívnymi pravidlami vlády je nevyhnutné doplniť odkazy na príslušné právne predpisy, na ktoré sa zákon v jednotlivých ustanoveniach odvoláva.

Odôvodnenie:

Súčasne je potrebné doplniť aj ustanovenia, resp. odkazy na príslušné osobitné právne predpisy, ktoré upravujú právne vzťahy obsiahnuté v tomto právnom predpise odlišne (napr. inštitút povoleného prečerpania, resp. prekročenia, ktoré sú v prípade spotrebiteľov osobitne upravené v zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

4. Zásadná pripomienka k čl. 1

Z ustanovenia článku 1 ods. 1 navrhujeme vypustiť slovné spojenie „súkromného práva“. Článok 1 ods. 1 by po úprave znel:

Základné princípy

„Čl. 1

Občiansky zákonník ako všeobecné súkromné právo

(1) Občiansky zákonník je všeobecným a základným predpisom súkromného práva. Upravuje súkromnoprávne veci v rozsahu, v akom ich neupravujú osobitné právne predpisy.“

Odôvodnenie

Zmluvné vzťahy v tak osobitných oblastiach ako je bankovníctvo, energetika a pod. sú osobitne nezriedka upravené aj v predpisoch regulujúcich tieto oblasti. Ide skôr o normy verejného práva, resp. normy zmiešaného charakteru. Dovetok „súkromného práva“ je teda nedôvodne zužujúci.

5. Zásadná pripomienka k čl. 2 odsek 2

Žiadame o vypustenie slova „predovšetkým“ za bodkočiarkou.

Na viacerých miestach kódexu sa vyskytujú drobné formulácie, ktoré môžu narušiť jednotnosť výkladu princípu dispozitívnosti. Tieto formulácie je potrebné zosúladiť, aby sa predišlo novej nejednoznačnosti v aplikácii uvedeného princípu.

Navrhujeme, aby táto úprava bola podobnejšia úprave v § 2 ods. 3 OZ alebo keby sa aspoň pri záväzkoch použila úprava podobná súčasnej úprave v obchodných záväzkových vzťahoch, v § 263 ods. 1 ObZ (t.j. taxatívny výpočet kogentných ustanovení).

Odôvodnenie:

Ustanovenie čl. 2 ods. 2 návrhu zákona zakotvuje dispozitívnosť, teda možnosť strán dohodou sa odchýliť od ustanovení zákona. Má teda podobný účel ako § 2 ods. 3 OZ, ktorý hovorí: „Účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylné od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchýliť.“

Úprava v čl. 2 ods. 2 návrhu zákona je však pomerne nejasná lebo „rozumné usporiadanie vzťahov“ a „slobodné disponovanie“ sú vágne a subjektívne pojmy. Nejasnosť tejto úpravy návrhu zákona bude zrejme spôsobovať veľký počet sporov

Slovo „predovšetkým“ naznačuje len demonštratívny výpočet, pričom z návrhu nie je zrejmé, ktoré ďalšie autonómne dojednania okrem tých, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi alebo verejným poriadkom, by mali byť zakázané. Ustanovenie je preto formulované nejasne a neurčito; žiadame ho spresniť a zjednotiť.

Princíp autonómie vôle stanovený v Článku 2. podporujeme. Avšak pre jeho jednoznačné uplatnenie a nekonfliktné vykladanie je podľa nášho názoru potrebné odstrániť znenia niektorých úprav, ktoré pracujú s pôvodným konceptom. Nakoľko na niekoľkých miestach je v rámci jednotlivých ustanovení uvedené „pokiaľ sa nedohodnú inak“, toto môže pri výklade spochybňovať novú ucelenú koncepciu.

Naopak v dôvodovej správe vidíme priestor, aby sa navrhovateľ vyjadril k dispozitívnosti v jednotlivých ustanoveniach, najmä tam kde sa predpokladá kogentnosť.

6. Zásadná pripomienka k čl. 8

Alternatíva 1

Navrhujeme právo na ochranu podľa tohto zákona ponechať v celom rozsahu, aby nedochádzalo k nespravodlivému zásahu do práv.

Alternatíva 2

S ohľadom na potrebu zohľadnenia tohto princípu navrhujeme znenie Čl. 8 takto: „Primeranou obozretnosťou sa rozumie také konanie, ktoré nie je ľahkovážne a následkom ktorého je možné pričítať náležitú vážnosť; ak sa osoba

dovoľáva ochrany podľa tohto zákona, prihliadne sa na to, či nezanedbala primeranú obozretnosť, ibaže by jej nebolo možné túto ochranu spravodlivo odoprieť.“

Odôvodnenie:

Ustanovenie čl. 8 návrhu zákona zakotvuje princíp primeranej obozretnosti, ktorý je z pohľadu dispozitívnej úpravy súkromnoprávných vzťahov pochopiteľný a akceptovateľný. Na druhej strane zanedbanie tejto primeranej obozretnosti návrh zákona sankcionuje odopretím ochrany podľa zákona, čo by mohlo predstavovať neprimeranú „sankciu“ pre osobu, ktorá primeranú obozretnosť zanedbá (napríklad aj s ohľadom na ustanovenia o právnych úkonoch vykonaných v omyle).

Navrhované ustanovenie považujeme za neprimerane všeobecné a nekonkrétne a to najmä z dôvodu, že zavádza osobitný dôvod odmietnutia ochrany.

Pojmy „primeraná obozretnosť“, „ľahkovážné konanie“ a kritérium, „kedy by nebolo možné ochranu spravodlivo odoprieť“, nie sú v návrhu zákona bližšie vymedzené ani ukotvené prostredníctvom objektívnych kritérií. Rozsah povinností adresátov normy i následkov ich porušenia je tak ponechaný na veľmi širokú právomoc rozhodujúcich orgánov, čo je v rozpore so zásadou právnej istoty a predvídateľnosti práva.

Následok v podobe úplného odňatia možnosti dovoľávať sa ochrany podľa tohto zákona má charakter sankcie mimoriadnej intenzity. Takto formulované ustanovenie umožňuje odmietnuť ochranu aj v situáciách, keď adresát normy síce nepostupoval ideálne obozretné, avšak nedopustil sa kvalifikovaného zavinenia, ktoré by takýto následok odôvodňovalo.

7. Zásadná pripomienka k čl. 10 odsek 2

Čl. 10 ods. 2 navrhujeme preformulovať tak, aby svojpomoc bola viazaná na konkrétnejšie kritériá.

Odôvodnenie:

Formuláciu „ak je zrejmé, že zásah orgánu podľa odseku 1 nebude včasný a účinný“ sa javí ako neurčitá, a to najmä vzhľadom na to, že ide o podmienku, pri ktorej splnení sa umožňuje adresátovi normy nahradiť zásah orgánu verejnej moci vlastným konaním (svojpomocou).

Návrh zákona neobsahuje žiadne bližšie vymedzenie, čo sa má rozumieť „včasným“ a „účinným“ zásahom orgánu, ani akým spôsobom má byť posudzované, že „je zrejmé“, že takýto zásah nebude v konkrétnom prípade poskytnutý. V slovenskej právnej praxi pritom rozhodovanie orgánov verejnej moci o právach a povinnostiach osôb často trvá dlhšie obdobie, častokrát dochádza k prietahom vyplývajúcim z nedostatočného počtu zamestnancov, prípadne veľkej administratívnej záťaže. Sú takéto prietahy považované za zásah orgánu verejnej moci, ktorý je neúčinný a nie je včasný?.

Vzhľadom na zásadu právneho štátu a požiadavku predvídateľnosti práva je potrebné, aby situácie, v ktorých môže dôjsť k svojpomocnému zásahu namiesto zásahu orgánu, boli čo najpresnejšie a objektivizovane vymedzené. Navrhujeme doplniť kritériá, na základe ktorých možno dôvodne usúdiť, že orgán nebude schopný zasiahnuť včas a účinne (napr. bezprostredne hroziaca ujma, márne uplynutie lehoty, a pod.).

8. Zásadná pripomienka k prvej a štvrtej časti zákona

V zmysle dôvodovej správy k návrhu zákona sa má v návrhu zákona pojem „záväzok“ vykladať nasledovne: „Záväzok je interpretovaný extenzívne, ako akýkoľvek súkromnoprávny vzťah, z ktorého má veriteľ právo požadovať od dlžníka, aby niečo plnil, a dlžník má povinnosť to splniť. Spravidla pôjde o právny vzťah v rámci záväzkového práva (štvrtá časť návrhu zákona); avšak toto pravidlo sa aplikuje na celý kódex, vrátane právnych vzťahov podľa iných jeho častí.“ Návrh zákona však nepracuje s týmto významom v celom jeho texte, pretože napríklad v Piatom diele Štvrtej časti „Zabezpečenie záväzku“ je zo znenia jasné, že sa hovorí o záväzku vo význame „povinnosť“ alebo „dlh“ (napríklad ako „dlžníkov záväzok“ a pod.).

Návrh zákona tiež pracuje s ďalšími súvisiacimi pojmami ako „nárok“, „právo“, „pohľadávka“, „dlh“, „povinnosť“ a iné, pričom ich používanie nie je významovo totožné v celom texte návrhu zákona. Navrhujeme uvedené výrazy zjednotiť a používať tak, aby mali vždy rovnaký význam.

Odôvodnenie:

V zmysle znenia pripomienky nie sú uvedené pojmy v znení návrhu zákona používané jednotne, napriek tomu, že podľa dôvodovej správy bol úmysel tvorcov zákona jednoznačný. Nie je však zohľadnený vo všetkých častiach návrhu zákona, čo vytvára nejasnosti a problémy s výkladom, či aplikáciou právnych noriem.

9. Zásadná pripomienka k §14

Navrhovaný text § 14 sa označuje ako ods. 1 a dopĺňa sa za ods. 1 nový ods. 2, ktorý znie:

„(2) Pri prevode časti podniku, je prevod obchodného mena možný, len ak bude podnikateľ zostávajúcu časť podniku prevádzkovať pod iným obchodným menom alebo táto časť zanikne likvidáciou.“

Odôvodnenie:

Pre úplné a riadne nastavenie procesu prevodu obchodného mena pri prevode časti podniku navrhujeme doplniť navrhované ustanovenie. Ide o obdobu § 11 ods. 4 Obchodného zákonníka.

10. Zásadná pripomienka k §17 odsek 2, písmeno b)

Žiadame doplniť dôvodovú správu o výklad pojmu „kontrola“.

Odôvodnenie:

Ustanovenie § 17 ods. 2 písm. b) používa pojem „kontrolovaná subjektom verejného práva“, avšak tento pojem nie je v návrhu Občianskeho zákonníka definovaný. Nie je teda zrejmé, čo sa v ponímaní OZ rozumie pod pojmom „kontrola“ a aké právne vzťahy alebo mechanizmy majú byť pod tento pojem zahrnuté (napr. personálne, majetkové alebo riadiace väzby).

Navrhujeme výslovne uviesť, či sa má pojem „kontrola“ vykladať analogicky podľa osobitných predpisov. Bez tohto spresnenia môže v aplikačnej praxi vzniknúť neistota, kedy sa právnická osoba považuje za „kontrolovanú subjektom verejného práva“ a teda spadá pod režim § 17 ods. 2 písm. b).

11. Zásadná pripomienka k §17 odsek 2, písmeno c)

Žiadame nahradiť pojem „riadiaci orgán“ pojmom „štatutárny orgán“.

Odôvodnenie:

V návrhu zákona nie je definovaný pojem „riadiaci orgán“, pričom jeho význam sa môže v rôznych právnych predpisoch líšiť. Použitie tohto pojmu je preto nejasné a môže vyvolať výkladové pochybnosti o tom, ktoré orgány právnickej osoby sa majú považovať za riadiace.

Navrhujeme nahradiť pojem „riadiaci orgán“ pojmom „štatutárny orgán“, ktorý je v právnom poriadku ustálený a jednoznačne identifikovateľný (napr. predstavenstvo, konateľ, správna rada). Takáto zmena by odstránila zmätočnosť ustanovenia a zabezpečila právnu istotu pri jeho aplikácii.

12. Zásadná pripomienka k §18 odsek 3 a §28

Žiadame ustanovenia zosúladiť doplnením do § 18 ods. 3 na koniec vety slov: „ak to neodporuje ich povahe.“

Odôvodnenie:

Ustanovenie § 28 je v nesúlade s § 18 ods. 3, ktorý uvádza, že „ovládateľné prírodné sily sú nehmotné právne predmety“. § 28 však súčasne stanovuje, že ovládateľné prírodné sily a energie môžu byť právnym predmetom, ak to neodporuje ich povahe, čo môže vyvolať výkladovú nejasnosť, či ide o všeobecne prípustný právny predmet, alebo len o výnimku viazanú na ich povahu.

13. Zásadná pripomienka k §21 odsek 2

Navrhujeme upraviť v novom Občianskom zákonníku aj problematiku „stavby na stavbe“ vhodnou úpravou definície pojmu „nehnutelné veci“, kde nebude jedinou podmienkou, aby „stavba“ bola spojená so zemou pevným základom. Postačíť by malo aj pevné spojenie s inou stavbou.

Odôvodnenie:

V developerskej praxi sa stáva, že sa najskôr vybuduje stavba podzemnej garáže a na nej sa postupne budujú bytové domy. Na katastri je však problém ich zapísať ako samostatné stavby vzhľadom na to, že nie sú spojené so zemou. Riešenie tohto problému nikde nevidíme a určite by bolo vítané, keby sa zákonodarca pri príležitosti novej kodifikácie s touto otázkou jasne vysporiada.

Inšpiráciou môže byť (medzičasom zrušený) zákon o výstavbe (č. 201/2022 Z.z.), ktorý v § 2 ods. 1 definoval stavbu a v § 2 ods. 6 definoval budovu, pri oboch nebolo nevyhnutné, aby bola stavba spojená so zemou pevným základom.

Citujeme:

§ 2 ods. 1 zákona o výstavbe: Stavba je stavebné dielo zhotovené stavebnými prácami, s vymedzenou účelovou funkciou, ktoré je umiestnené na pozemku, trvalej konštrukcii alebo inej stavbe, ktorá je samostatne užívania schopná, bez ohľadu na spôsob osadenia alebo upevnenia a na druh použitého materiálu. Stavbu môže tvoriť viac stavebných objektov. Súčasťou samostatne stojacej stavby sú súvisiace podzemné priestory, nadzemné konštrukcie, prípojky a technické, technologické a prevádzkové vybavenie, bez ktorých by stavba nebola kompletná a spôsobilá prevádzky.

§ 2 ods. 6 zákona o výstavbe: Budovou je stavba, ktorá je priestorovo sústredenou zastrešenou stavebnou konštrukciou spojenou so zemou pevným základom, alebo pevne spojená s inou stavbou, ktorá je určená a stavebnotechnicky vhodná na ochranu ľudí, zvierat alebo vecí.

Poukazujeme na problémy, ktorá aktuálna definícia stavby, ktorú zákonodarca navrhuje aj pri kodifikácii ponechať, spôsobuje:

- nerealizovateľnosť projektov podzemných, či prízemných staníc hromadnej dopravy, ak by nad týmito mali byť stavby (príklad stanica Nivy, budúce stanice nosných systémov...), komplikácia realizácie podmieňujúcich investícií (s akou nehnuteľnosťou súvisia) a pod.
- V bytových objektoch sa na náklady garáže skladali aj ľudia, ktorí nemajú parkovacie miesta.
- Znemožnené oddeľovanie podzemných garáží od bytových domov a administratívnych budov, čo by extrémne komplikuje výstavbu polyfunkčných komplexov ako ich poznáme (typy ako Eurovea, Aupark, ktoré sú tvorené administratívnymi budovami a samostatnými obchodnými centrami).
- Ak by mala mať každá nadzemná stavba vlastnú garáž ako súčasť stavby, spôsobilo by to neúmerné obmedzenie dopravy = násobne viac výjazdov a vjazdov, a teda aj viac spevnených plôch a menej zelene.
- Jeden z najzásadnejších problémov je (pri aktuálne platnej stavebnej legislatíve), že sa v zmiešaných funkciách stávajú bytové domy súčasťou polyfunkčnej budovy, s tým sú spojené komplikácie s oddeľovaním prevádzka bytovej budovy od polyfunkčnej či administratívnej budovy a rast nákladov na bývanie, nakoľko vlastníci bytov sa podieľajú aj na prevádzke spoločných častí s administratívnymi časťami.
- Aktuálne nie je možné na existujúcich (aj inžinierskych) stavbách umiestňovanie menších stavieb.

Vyššie uvedené problémy sa týkajú nielen developerov, ale aj FO a obcí. (napr. prístrešky MHD, trafostanice elektrární, ale aj cykloprístrešky a pod.). Takéto stavby sú úplne štandardné – nadchody, cykloprístrešky kotvené na pochôdzne a zelené strechy garáží, tieniace plachty.

14. Zásadná pripomienka k §31 odsek 1

Navrhujeme vypustiť z ustanovenia § 31 ods. 1 slovné spojenie „a rastliny na ňom vyrastené“.

Odôvodnenie:

Zaradenie priestoru nad a pod pozemkom medzi súčasťou pozemku je síce vhodné, navrhujeme ho však ohraničiť určitými rozmermi, nakoľko pri takejto súčasťi bez ohraničenia by sa pri výklade mohlo právo zneužiť a to až do konfliktu s medzinárodným právom. Samotné ohraničenie by malo zodpovedať potrebám vlastníctva tak, aby nedochádzalo k stretu s inými právami a ako rozumné sa javí jeho limitovanie hospodárskym využitím – či už stavbami alebo vegetáciou, podľa účelu. Tiež je potrebné na poľnohospodárske účely vyčleniť vegetáciu, ktorá nie je vo vlastníctve vlastníka pozemku, ale užívateľa, preto navrhujeme úpravu aj pre návrh v oblasti rastlinstva

Navrhované znenie, podľa ktorého sú rastliny vyrastené na pozemku jeho súčasťou, môže vyvolať právnu neistotu v súkromnoprávných vzťahoch, najmä pri nájme poľnohospodárskych pozemkov, pri vlastníctve plodín a úrode, ako aj pri právach k pozemkom podľa osobitných predpisov (napr. zákon o poľnohospodárstve či o ochrane poľnohospodárskej pôdy). Takáto úprava môže byť v rozpore s osobitnými právnymi predpismi, ktoré upravujú prechod vlastníctva k plodinám samostatne.

Odporúčame preto túto otázku detailne prediskutovať a ustanovenie zosúladiť s osobitnými predpismi, aby nedochádzalo k neželaným dôsledkom pri vlastníckych a užívачích právach k pozemkom a úrode.

15. Zásadná pripomienka k §31 odsek 2

Navrhujeme formulovať nasledovne:

„(2) Stavby evidované samostatne v katastri nehnuteľností, stavby, ktorých vlastníkom nie je vlastník pozemku, vodné toky a podzemné vody nie sú súčasťou pozemku“

Odôvodnenie:

V ods. 2 nadväzujeme na návrh úpravy v § 21 ods. 2. Aj keď navrhované znenie zákona ponecháva vlastníctvo stavby oddelené od vlastníctva pozemku, táto zásada by sa mala prelomiť aspoň v časti stavieb, ktoré nie sú nehnuteľnosťami, pretože nespádajú pod ich definíciu. Mali by preto tvoriť súčasť pozemku. Typicky ide o oplotenia, terénne úpravy, parkoviská a iné spevnené plochy. Zároveň si uvedomujeme, že množstvo stavieb je vlastnícky v inom režime ako pozemok, preto až do splnutia vlastníka pozemku s vlastníkom stavby je nevyhnutné ponechať možnosť rôzneho režimu. Tiež, sa to okrem zapisovaných stavieb do KN týka stavby ciest a inžinierskych sietí, ktoré okrem niektorých prípojk sú a aj ostanú vo vlastníctve podnikov, poskytujúcich dodávky a služby médií. Navrhujeme o tieto rozšíriť negatívne vymedzenie súčasti pozemku. Ostatné stavby akokoľvek pevne s pozemkom spojené budú potom znášať jeho osud a nebude dochádzať k zbytočným sporom.

16. Zásadná pripomienka k §40

§ 40 navrhujeme vypustiť, resp. zásadne preformulovať

Odôvodnenie:

Nejasnosť pojmu „účinnosť nakladania s právnym predmetom“, nie je zjavná, čo sa rozumie „účinnosťou nakladania“, či ide o platnosť právneho úkonu, jeho účinky voči tretím stranám či inú situáciu.

Taktiež formulácia „zmluvný zákaz nemá vplyv na účinnosť nakladania“ môže byť vyložená tak, že akýkoľvek zmluvný zákaz je z hľadiska právnych účinkov irelevantný, čo nielenže odporuje bežným zmluvným praktikám, ale aj princípum pacta sunt servanda.

Je potrebné normatívne vyriešiť aj civilné právne následky porušenia súdneho rozhodnutia. Poukazujeme na nevhodný judikatórny trend, ktorý spája porušenie napr. zákazu nakladania (napr. v neodkladnom opatrení) s neplatnosťou právneho úkonu. V tejto súvislosti poukazujeme na to, že bez dôslednej ochrany dobromyseľných tretích osôb je takéto riešenie nespravodlivé, nevyvážené a nedomyšlené. Bez akéhokoľvek racionálneho dôvodu je tu tiež rozdiel medzi porušením neodkladného opatrenia a porušením inhibitoria resp. arrestatoria v rámci exekúcie.

17. Zásadná pripomienka k §48

§ 48 navrhujeme ponechať v znení podľa súčasnej právnej úpravy.

Odôvodnenie:

Aktuálne znenie § 41a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka je zrozumiteľnejšie.

18. Zásadná pripomienka k §54 odsek 2

Žiadame spresniť, či sa doručenie prejavu vôle zástupcovi na základe plnomocenstva považuje za doručenie konkrétnemu adresátovi, alebo či sa vyžaduje samostatné doručenie aj priamo adresátovi.

Odôvodnenie:

V navrhovanom znení § 54 nie je jednoznačne upravené, ako sa má posudzovať doručenie prejavu vôle v prípade, že adresát má zástupcu na základe plnomocenstva, a nie zákonného zástupcu. Ustanovenie výslovne rieši len zákonného zástupcu, nie však zmluvného alebo splnomocneného zástupcu, hoci ide o bežnú situáciu v právnych vzťahoch. Nejednoznačnosť môže viesť k výkladovým nejasnostiam, napríklad pri doručovaní výpovedí, odstúpení od zmluvy alebo iných právnych úkonov prostredníctvom zástupcov.

19. Zásadná pripomienka k §60 odsek 1

•V ust. § 60 ods. 1 navrhujeme odstrániť „uzavretím na dražbe“

Odôvodnenie:

•V ust. § 60 ods. 1 navrhujeme odstrániť „uzavretím na dražbe“ nakoľko týmto sa definitívne zaradí nadobudnutie vlastníctva prostredníctvom dražby k derivatívnemu nadobudnutiu vlastníctva a nadobúdateľ/vydražiteľ bude mať ohrozené/neisté jeho vlastnícke právo, pretože prostriedkov ochrany vlastníka predmetu dražby je v zmysle právnej úpravy viac.

Navyše možno hovoriť o zásahu do jeho právnej istoty, ak by bol navrhovateľom dražby záložný veriteľ. V konečnom dôsledku to bude mať dosah aj na záložných veriteľov, ak sa napadne zmluvne uzatvorené nadobudnutie vlastníctva dražbou.

V súvislosti s uvedeným by sme navrhli v ust. 1719/1720 upraviť a zamerať sa na dobromyseľnosť aj pri nehnuteľnostiach evidovaných v katastri nehnuteľností, napriek materiálnej publicite a domnienke znalosti správnosti zápisu

20. Zásadná pripomienka k §61 odsek 2

Žiadame spresniť pojem „reklama“ alebo doplniť výkladové ustanovenie, ktoré určí, aké formy ponuky sa majú považovať za reklamu v zmysle tohto paragrafu.

Odôvodnenie:

V ustanovení § 61 ods. 2 nie je zjavné, čo sa rozumie pod pojmom „reklama“. Nie je jasné, či má ísť len o platenú formu reklamy (v zmysle marketingovej teórie, napr. podľa Kotlera), alebo aj o akúkoľvek formu propagácie vrátane neplatenej či vlastnej prezentácie podnikateľa (napr. na webovej stránke alebo sociálnych sieťach).

21. Zásadná pripomienka k §61 odsek 2

Žiadame doplniť dôvodovú správu o výklad pojmu „strata schopnosti plniť“.

Odôvodnenie:

Nie je zjavné, čo sa v § 61 ods. 2 rozumie pod pojmom „strata schopnosti navrhovateľa plniť“. Ustanovenie nešpecifikuje, či ide o objektívnu stratu schopnosti plniť (napr. v dôsledku vis maior alebo iných okolností mimo vôle navrhovateľa), alebo aj o situáciu, keď si neschopnosť plniť spôsobí sám navrhovateľ. Vzhľadom na právne dôsledky tohto ustanovenia je potrebné výslovne objasniť, či sa na navrhovateľa bude vzťahovať výhrada straty schopnosti plniť aj v prípade, ak si ju zapríčinil vlastným konaním, aby sa predišlo nejednoznačnému alebo účelovému výkladu.

22. Zásadná pripomienka k §67

Navrhujeme vypustiť poslednú vetu „Ak je však zmena nepatrná, považuje sa návrh na uzavretie zmluvy za prijatý; to neplatí, ak navrhovateľ prijatie tohto návrhu bez zbytočného odkladu odmietol alebo ak prijatie tohto návrhu s nepatrnými zmenami vopred vylúčil.“

Odôvodnenie:

Rozumieme, že cieľom tejto úpravy je zamedziť formalizmu a umožniť uzavretie zmluvy aj v prípade drobných odchýlok, pričom sa ponecháva možnosť navrhovateľovi takúto zmenu namietnuť. Avšak v praxi, najmä pri subjektoch, ktoré uzatvárajú veľké množstvo zmlúv – ako sú podnikatelia, korporácie či verejné inštitúcie – je veľmi náročné zabezpečiť, aby boli všetky nepatrné zmeny včas identifikované a namietané.

Zmeny, ktoré sa javia ako nepatrné, nemusia byť z akceptácie zjavné, môžu byť technicky alebo jazykovo skryté, prípadne môžu predstavovať prekvapivé úpravy, ktoré majú významný právny alebo ekonomický dopad. To, čo je nepatrné pre jednu stranu, môže byť zásadné pre druhú – napríklad zmena v definícii plnenia, lehote, spôsobe doručovania alebo v zodpovednosti za škodu.

Veci by tiež pomohlo keby skoršie vylúčenie nepatrných zmien bolo z časového hľadiska bližšie špecifikované, napr. že takéto vylúčenie sa musí uviesť už v návrhu.

Zmluvné právo by malo vychádzať z princípu výslovného konsenzu. Automatické prijatie návrhu pri nepatrných zmenách oslabuje tento princíp a vytvára priestor pre nejasnosti, ktoré môžu viesť k sporom o platnosť zmluvy, jej obsah či rozsah záväzkov.

Alternatívne navrhujeme, aby zákon výslovne umožnil navrhovateľovi vyhradiť si v návrhu, že akceptácia návrhu sa považuje za prijatie bez prihliadnutia na akékoľvek zmeny – teda že zmluva je uzavretá výlučne podľa pôvodného návrhu. Takáto možnosť by posilnila právnu istotu a umožnila navrhovateľovi predísť neželaným modifikáciám zmluvného obsahu.

23. Zásadná pripomienka k §68 odsek 1

Navrhujeme ustanovenie formulovať nasledovne:

„(1) Ak dohoda strán, zakladateľský úkon, stanovы právnickej osoby, alebo osobitný predpis neustanovujú inak, je uznesenie alebo iné kolektívne rozhodnutie prijaté schválením nadpolovičnou väčšinou hlasov zúčastnených osôb; každá osoba oprávnená hlasovať má jeden hlas.“

Odôvodnenie:

V dôvodovej správe (osobitná časť k § 68) je uvedená možnosť úpravy pravidiel kolektívneho rozhodovania, napr. aj stanovami obchodných spoločností. Za účelom riadneho reflektovania zámeru zákonodarcu, exaktnosti a jednoznačnosti, navrhujeme doplnenie ustanovenia.

Zároveň upozorňujeme na potrebu zjednotenia navrhovaného znenia ustanovenia so znením ustanovenia § 226 ods. 1, ktoré uvádza nadpolovičnú väčšinu zúčastnených ako väčšinu postačujúcu na prijatie uznesenia.

Za účelom exaktnosti a jednoznačnosti navrhujeme zosúladienie znenia ustanovenia § 68 so znením ustanovenia § 226 ods. 1.

24. Zásadná pripomienka k §68 odsek 1

Žiadame, aby sa do ustanovenia § 68 ods. 1 doplnila formulácia „ak sa strany nedohodnú inak.“.

Odôvodnenie:

V praxi sa často uplatňuje model, podľa ktorého jednotlivé osoby disponujú rôznym počtom hlasov podľa svojich podielov, miery účasti alebo stanov právnickej osoby. Aktuálne znenie § 68 ods. 1, podľa ktorého má každá osoba oprávnená hlasovať „jeden hlas“, však túto prax nezohľadňuje a môže byť vykladané ako kogentné pravidlo, ktoré bráni zmluvnej autonómii strán.

25. Zásadná pripomienka k §70 odsek 2

V § 70 ods. 2 sa na konci vkladá čiarka a dopĺňajú tieto slová: „ako ani zákonu alebo výslovnej dohode strán.“.

Taktiež navrhujeme, aby uvedené ustanovenie bolo obmedzené na podstatné náležitosti zmluvy.

Odôvodnenie:

Druhá veta § 70 ods. 2 návrhu zákona vytvára riziko nejasnosti ohľadne toho, ktorá časť obsahu právneho úkonu nemusí byť v písomnej forme, hoci si strany v zmluve dohodli písomnú formu právnych úkonov a pritom sa tým umožní, aby autonómia strán prejavovaná pri výbere formy právneho úkonu mohla byť takýmto neurčitým spôsobom prelomená.

Navrhujeme, aby uvedené bolo zmenené na podstatné náležitosti zmluvy

26. Zásadná pripomienka k §72

V § 72 druhá veta znie takto: „Ak však ide o formu právneho úkonu ustanovenú dohodou strán, považuje sa právny úkon za platný, ak na jeho základe aspoň jedna strana so súhlasom druhej strany plnila s výnimkou prípadu, ak bolo stranami dohodnuté, že nedodržanie dohodnutej formy právneho úkonu má za následok jeho neplatnosť.“.

Odôvodnenie:

Podobne ako pri § 70 návrhu zákona, aj toto ustanovenie môže viesť k právnej neistote, resp. k platnosti takého právneho úkonu, ktorý nebol vykonaný v písomnej forme, hoci si strany v zmluve dohodli písomnú formu právnych úkonov. Naopak v spojení s ustanovením navrhovaného § 71 môže dôjsť k absurdnej situácii, kedy strany uzavruť zmluvu v ústnej forme a dodatok v písomnej forme (z ktorého nebude žiadna strana plniť), bude považovaný za neplatný právny úkon. Uvedené ustanovenie môže spôsobovať spory medzi stranami a neistotu v právnych vzťahoch. Navyše je otázne, či štvrtá časť návrhu zákona v každom jednotlivom prípade, kde predpisuje konkrétnu formu právneho úkonu, počíta s tým, že taký právny úkon aj bez dodržania tejto formy môže byť platným.

27. Zásadná pripomienka k §73

V § 73 sa na konci druhej vety dopĺňajú tieto slová: „s výnimkou prípadu, že druhá strana pri rokovaní o uzavretí zmluvy vyhlásila, že upustenie od požiadavky na uzavretie zmluvy v určitej forme nie je prípustné“.

Odôvodnenie:

Podobne ako pri § 72 návrhu zákona, aj toto ustanovenie môže viesť k právnej neistote, resp. k platnosti zmluvy, ktorá nebola uzavretá v písomnej forme, hoci jedna strana pri rokovaní o uzavretí zmluvy požadovala jej uzavretie v písomnej forme. Najmä v prípadoch, kde by druhá strana mohla tvrdiť, že prvá strana konkludentne súhlasila s jej plnením, a tým pádom upustila od požadovanej písomnej formy zmluvy.

28. Zásadná pripomienka k §74 odsek 3

Navrhujeme nasledovnú úpravu poslednej vety v § 74 ods. 3, ktorou by sa vyjadrilo, že toto ustanovenie upravuje len nahradenie vlastnoručného podpisu priamo konajúcou osobou: „Vlastnoručný podpis môže konajúca osoba nahradiť mechanickými alebo inými vhodnými prostriedkami umožňujúcimi jednoznačne identifikovať konajúcu osobu, ak je to obvyklé alebo ak je požiadavka vlastnoručného podpisu neprimeraná povahe právneho úkonu; nesplnenia týchto podmienok sa môže dovoliť iba adresát alebo druhá strana.“.

Odôvodnenie:

Pripustenie možnosti nahradiť vlastnoručný podpis mechanickými alebo inými vhodnými prostriedkami je síce v súčasnosti nevyhnutný, ale na druhej strane môže byť jednoduchšie predmetom pokusov o sfaľšovanie alebo zneužitie takejto formy „podpisu“ (či už vo forme pripojenia naskenovaného podpisu určitej osoby alebo v inej forme). V takom prípade posledná veta, ktorá umožňuje dovoliť sa nesplnenia podmienok podľa tohto bodu len adresátovi právneho úkonu môže mať za následok, že osoba, ktorej podpis bol sfaľšovaný nebude mať možnosť sa nedodržania týchto podmienok dovoliť.

29. Zásadná pripomienka k §76

V § 76 sa na konci dopĺňajú tieto slová: „a to aj spôsobom uvedeným v § 747“.

Odôvodnenie:

§ 747 návrhu zákona totiž podrobne stanovuje, že všeobecné zmluvné podmienky sa môžu stať súčasťou zmluvy aj inak než ich fyzickým pripojením k zmluve (čiže formou odkazu alebo informácie o ich použití).

30. Zásadná pripomienka k §77 odsek 1

Žiadame preformulovať ustanovenie tak, aby bolo jednoznačne zrejmé, že písomná forma právneho úkonu je zachovaná aj bez potreby notárskej zápisnice.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie § 77 ods. 1 považujeme za zmätočné a nepresné. Zo súčasnej formulácie vyplýva, že písomná forma právneho úkonu je dodržaná len v prípade, ak je jeho obsah zachytený v notárskej zápisnici. Takýto výklad by však v praxi znamenal, že iné formy písomného úkonu (napr. zmluvy uzavreté medzi stranami písomne bez účasti notára) by písomnú formu nespĺňali, čo zjavne nie je úmyslom zákonodarcu.

31. Zásadná pripomienka k §97

Žiadame jednoznačne objasniť zámer zákonodarcu, či sa aj naďalej rozlišuje medzi absolútnou a relatívnou neplatnosťou.

Odôvodnenie:

Zo znenia § 97 nie je zrejmé, či nový Občiansky zákonník zachová aj inštitút relatívnej neplatnosti, alebo sa predpokladá výlučne absolútna neplatnosť právneho úkonu. Ak by nový Občiansky zákonník zachoval výlučne absolútnu neplatnosť právnych úkonov a zrušil možnosť uplatňovať relatívnu neplatnosť, malo by to zásadné dôsledky pre právnu istotu a stabilitu zmluvných vzťahov. Relatívna neplatnosť v súčasnosti umožňuje, aby sa dotknutá strana sama rozhodla, či sa neplatnosti dovoľá, a zároveň umožňuje konvalidáciu úkonu tým, že sa neplatnosť nenamieta. Zavedenie len absolútnej neplatnosti by znamenalo, že každý právny úkon postihnutý vadou by bol automaticky neplatný zo zákona, pričom by súdy museli na takúto neplatnosť prihliadať ex offio, aj bez návrhu účastníkov. Takáto úprava by viedla k zníženiu zmluvnej voľnosti strán, k nárastu sporov a k väčšej neistote v občianskoprávných aj obchodných vzťahoch, najmä pri drobných alebo formálnych chybach.

32. Zásadná pripomienka k §111

Žiadame, aby sa ustanovenie doplnilo o výnimku pre prípady, keď osoba vykonáva funkciu štatutárneho orgánu vo viacerých právnických osobách, najmä v rámci podnikateľských skupín alebo koncernov.

Vo všeobecnosti upozorňujeme, že navrhované znenie ustanovenia §111 môže v praxi značne skomplikovať funkčnosť obchodných spoločností s jedným štatutárnym zástupcom, resp. aj s viacerými, pokiaľ sa vyžaduje spoločné konanie.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie nereflektuje nové postavenie štatutárneho orgánu ako zástupcu právnickej osoby. V praxi je bežné, že tá istá fyzická osoba vykonáva funkciu štatutára vo viacerých spoločnostiach patriacich do jednej podnikateľskej skupiny.

Z navrhovaného znenia ustanovenia §111 ods. 2 nie je jasná forma udelenia povolenia zastúpenou osobou, preto za účelom právnej istoty a jednoznačnosti navrhujeme do ustanovenia pridať ďalšiu špecifikáciu. Zároveň si dovoľujeme podotknúť, že formulácia resp. podmienka „ak je jej právny úkon výlučne na prospech“ je absolútne vágna a v mnohých prípadoch až objektívne nemožná nakoľko vždy bude závisieť od subjektívneho vyhodnotenia prípadu. Je napríklad uzavretie pracovnej zmluvy výlučne na prospech spoločnosti, alebo splnenie povinností?

Zároveň vo všeobecnosti upozorňujeme, že navrhované znenie ustanovenia §111 môže v praxi značne skomplikovať funkčnosť obchodných spoločností s jedným štatutárnym zástupcom, resp. aj s viacerými, pokiaľ sa vyžaduje spoločné konanie. V istých prípadoch môže toto ustanovenie až paralyzovať vykonanie určitého úkonu v spoločnosti keď objektívne nie je možné konať inak, napr. jediný konateľ a zamestnanecký vzťah tohto konateľa, alebo obchodné zmluvy medzi personálne prepojenými subjektami a pod.

V takýchto prípadoch by podľa aktuálneho znenia dochádzalo k formálnemu konfliktu záujmov pri bežných zmluvných vzťahoch medzi spoločnosťami tej istej skupiny, hoci ide o legitímne a transparentné obchodné transakcie. Bez doplnenia výnimky by bolo ustanovenie prakticky neaplikovateľné v praxi, pretože by znemožňovalo uzatváranie zmlúv v rámci koncernov a zbytočne by komplikovalo riadenie prepojených spoločností.

33. Zásadná pripomienka k §113 odsek 1

V § 113 ods. 1 znie takto:

„(1) Plnomocenstvo sa udeľuje prejavom vôle splnomocniteľa, ktorý je určený a preukázateľne oznámený splnomocnencovi alebo osobe, s ktorou má splnomocnenec konať.“.

Odôvodnenie:

Za účelom riadneho reflektovania zámeru zákonodarcu, vyplývajúceho z dôvodovej správy (osobitná časť k § 113) a zároveň za účelom zachovania právnej istoty a preukázateľnosti, sprecizovania a jednoznačnosti ustanovenia, navrhujeme doplnenie ustanovenia slovami „a preukázateľne oznámený“.

34. Zásadná pripomienka k §117 odsek 2

Žiadame prepracovať znenie tak, aby bolo jednoznačné, či sa rozhoduje väčšinou alebo jednomyseľne, a zároveň aby bolo pravidlo o odvolaní plnomocenstva v súlade s mechanizmom jeho udelenia (t.j. odvolanie musí byť identické s mechanizmom udelenia).

Taktiež navrhujeme v uvedenom ustanovení doplniť slová „pokiaľ zakladateľský úkon alebo stanovy právnickej osoby neurčia inak“,

Odôvodnenie?

Ustanovenie § 117 ods. 2 je v navrhovanej podobe nepraktické a vnútorné rozporné. Nie je zrejmé, čo sa rozumie pod pojmom „spoločný prejav vôle všetkých členov štatutárneho orgánu“ – či ide o požiadavku jednomyselnosti, alebo postačuje rozhodnutie väčšiny. Ak by sa vyžadoval spoločný (t. j. jednomyselný) prejav vôle, udeľovanie plnomocenstva alebo prokúry by bolo v praxi takmer nevykonateľné, pretože by stačil nesúhlas jediného člena štatutárneho orgánu na zablokovanie rozhodnutia.

Zároveň ustanovenie umožňuje, aby každý člen samostatne odvolal takto udelené plnomocenstvo alebo prokúru, čo je v priamom rozpore s požiadavkou spoločného prejavu vôle pri ich udelení a môže spôsobiť vážne problémy v právnych vzťahoch s tretími osobami.

35. Zásadná pripomienka k §125 odsek 1

V § 125 ods. 1 znie takto:

„(1) Plnomocenstvo zanikne, ak ho splnomocniteľ odvolá prejavom vôle určeným a preukázateľne oznámeným splnomocnencovi alebo osobe, s ktorou mal splnomocnenec konať; prokúru odvolá podnikateľ aj podaním návrhu na jej výmaz z obchodného registra.“.

Odôvodnenie:

Rovnako ako v prípade navrhovanej úpravy § 113 ods. 1 - za účelom riadneho reflektovania zámeru zákonodarcu, vyplývajúceho z dôvodovej správy (osobitná časť k § 113) a zároveň za účelom zachovania právnej istoty a preukázateľnosti, sprecizovania a jednoznačnosti ustanovenia, navrhujeme doplnenie a úpravu ustanovenia vložením slov „a preukázateľne oznámeným“.

Navrhujeme zakotviť až konštitutívny účinok výmazu

36. Zásadná pripomienka k §126 odsek 1

V § 126 ods. 1 znie takto:

„(1) Plnomocenstvo zanikne, ak ho splnomocnenec vypovie prejavom vôle určeným a preukázateľne oznámeným splnomocniteľovi.“.

Odôvodnenie:

Rovnako ako v prípade navrhovanej úpravy § 113 ods. 1 a § 125 ods. 1 - za účelom riadneho reflektovania zámeru zákonodarcu, vyplývajúceho z dôvodovej správy (osobitná časť k § 113) a zachovania právnej istoty a preukázateľnosti, navrhujeme doplnenie ustanovenia o slová „a preukázateľne oznámeným“.

37. Zásadná pripomienka k §131

Navrhujeme povinnosť vrátenia splnomocnenia vypustiť z tohto ustanovenia v celom rozsahu.

Odôvodnenie:

Fyzické vrátenie splnomocnenia považujeme za nadbytočnú, zaťažujúcu a v niektorých prípadoch nevykonateľnú povinnosť a zároveň nemusí sa tým dosiahnuť sledovaný cieľ. Splnomocnenec nekonajúci v dobrej viere si môže zo splnomocnenia dať urobiť overené fotokópie aj bez vedomia splnomocniteľa čím sa zmarí úmysel tohto ustanovenia.

V niektorých prípadoch splnenie tejto povinnosti je až nemožné (napr. ak splnomocnenie zanikne smrťou, nie je koho zaviazat' na vrátenie, resp. komu odovzdať /ak splnomocnený odovzdal plnú moc orgánu / ak plnomocenstvo bolo doručené v kvalifikovanom elektronickom vyhotovení a pod.).

Navyše, ak splnomocnenec splnomocnenie nevráti tak pre splnomocniteľa toto ustanovenie predstavuje nadbytočné zaťaženie (napr. má potom žalovať na vydanie veci?).

Navrhované znenie § 131 je preto podľa nášho názoru nejasné a v praxi nevykonateľné. Z formulácie vyplýva, že plnomocenstvo musí mať vždy písomnú formu, keďže sa predpokladá jeho vrátenie a možnosť vyznačenia zániku na „úradne osvedčenom odpise“. Takáto interpretácia by vylučovala ústne plnomocenstvá, ktoré však v niektorých prípadoch občianske právo tradične pripúšťa.

Zároveň ustanovenie nereflektuje praktické situácie, keď existuje len jedna verzia plnomocenstva – napríklad ak je založené v spise banky, na katastri alebo u notára – a splnomocnenec ho teda nemôže fyzicky vrátiť.

38. Zásadná pripomienka k §136 odsek 1, písmeno a)

Žiadame nahradiť pojem „bezodkladne“ slovom „ihned“ a ustanovenie formulovať nasledovne:

„a) „ihned“, je určený tak, že je potrebné konať okamžite, ako to objektívne okolnosti umožňujú a bez akéhokoľvek odkladu.“

Odôvodnenie:

Pojmy „bezodkladne“ a „bez zbytočného odkladu“ sú v praxi často používané ako synonymá, čo vedie k nejasnostiam pri výklade ich významu a pri určovaní lehoty, v ktorej má byť právny úkon vykonaný. Nahradenie slova „bezodkladne“ pojmom „ihned“ by odstránilo túto terminologickú nejednoznačnosť a zabezpečilo by jasnejšie a predvídateľnejšie uplatňovanie ustanovenia v aplikačnej praxi.

39. Zásadná pripomienka k §136 odsek 1, písmeno b)

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„b) „bez zbytočného odkladu“, je určený tak, že je potrebné konať čím skôr, s prihliadnutím na okolnosti prípadu, a najmä na to, aby prípadný odklad nespôsobil škodu inému.“

Odôvodnenie:

Zavedenie „spravidla do desiatich dní“. Táto formulácia môže byť problematická, pretože vytvára dojem, že existuje pevná lehota, hoci ide o neurčitý právny pojem. Odporúčame buď túto časovú špecifikáciu definovať ako najdlhšie prípustnú alebo odstrániť.

Nesúhlasíme s doplnením časového limitu, v ktorom by bolo potrebné niečo vykonať tak, aby to bolo splnené „bez zbytočného odkladu“. Podľa nášho názoru nie je vhodné ani správne legislatívne upravovať a obmedzovať trvanie tohto „časového úseku“, pretože tým by sa zásadným spôsobom narušila povinnosť/možnosť prihliadať na okolnosti prípadu. Pri tak častom a všeobecnom používaní tohto pojmu v rámci súkromného (najmä záväzkového) práva nie je možné všetky prípady subsumovať pod jeden presný a konkrétny časový úsek (či už bude určený ako maximálny alebo uvedený slovom „spravidla“). V niektorých prípadoch sa určitý úkon dá čo najskôr vykonať v lehote pár hodín, iný zase pár dní, ale sú aj zložitejšie prípady, kedy nie je možné úkon vykonať skôr ako v niekoľkých týždňoch. Preto zavádzanie tohto obmedzenia je podľa nás príliš formalistické, rigidné a obmedzujúce autonómiu strán.

Navyše, ak sa pozrieme na krajiny s podobnými právnymi princípmi, ako sú uplatňované v SR a návrhu nového OZ, tak ani v jednej nepristúpili k takejto úprave priamo v zákone. V Česku, Rakúsku ani Nemecku občianske kódexy neustanovujú pevnú lehotu pre pojem „bez zbytočného odkladu“. Dôvodom je snaha predísť formalistickému výkladu a umožniť prispôbenie konkrétnym okolnostiam prípadu. Tento prístup zohľadňuje subjektívne aj objektívne možnosti konania „bez zbytočného odkladu“.

Navyše zavedenie limitu je, resp. môže byť tiež v logickom rozpore s ďalším navrhovaným textom, ktorý stanovuje podmienky na to, aby mohlo byť konanie považované za vykonané „bez zbytočného odkladu“. Pri akceptovaní tohto navrhovaného znenia by totiž museli účastníci a súd prihliadať nielen na maximálnu lehotu, ale aj v nej by museli vykonať prieskum toho, či boli naplnené skutočnosti, na ktoré sa má podľa zákona prihliadať. To by bolo značne komplikované a spôsobovalo by taktiež výkladové problémy a neistotu.

Preto vzhľadom na to, že ide o výklad právnych pojmov, odporúčame doplniť, že ich význam sa posudzuje v kontexte konkrétneho právneho vzťahu alebo povinnosti, aby sa predišlo formalistickému výkladu.

40. Zásadná pripomienka k § 144, 164, 165, a 167

Dĺžka premlčacej doby sú 3 roky a objektívna 10 rokov – ide o neprimerane dlhú dobu, ktorá zodpovedá súčasnej prekluzívnej dobe. Navrhujeme dobu skrátiť na 1 rok, prípadne 2 roky.

Odôvodnenie:

Zavedením 10 ročnej objektívnej premlčacej doby je popieranie základnej právnej zásady „Bdelým patrí právo“ (z latinského vigilanti iura scripta sunt) každý musí sám bedlivo chrániť svoje práva a dbať na ne, inak môže prísť o možnosť ich úspešného uplatnenia. Výnimkou nemôžu byť ani spotrebitelia – 1 rok na uplatnenie svojich práv je dostatočne dlhá doba, aby sa spotrebitelia obrátili na pomoc a uplatnili svoje právo.

41. Pripomienka k § 146 odsek 1

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

(1) Strany si môžu písomne dohodnúť kratšiu alebo dlhšiu premlčaciu lehotu než ustanovuje tento zákon, najmenej však jeden rok a najviac pätnásť rokov.

Odôvodnenie:

Návrh ustanovuje minimálnu (1 rok) aj maximálnu (10 rokov) hranicu pre zmluvnú úpravu premlčania. Český OZ stanovuje minimálny limit (1 rok) a maximálny limit (15 rokov). BGB žiadnu takú dohodu nepovoľuje u spotrebiteľov, ale obchodný stykom nastavuje len dolnú hranicu. Absentuje dôvod obmedziť maximálne obdobie na desať rokov – také obmedzenie môže byť nepotrebné, pretože už samostatné § 162–§ 165 poskytujú desaťročné lehoty pre špecifické nároky. Odstránením maxima by sa umožnilo flexibilnejšie riešiť neštandardné prípady (napr. dlhodobé licenčné či franchisingové zmluvy). Zákonná ochrana by pritom zostala v platnosti pre osobitne rizikové škody (údajne „nemajetková“ či „úmysel“), kde § 146 ods. 3 zakazuje skracovanie.

42. Zásadná pripomienka k §146 odsek 4

Navrhujeme zmeniť formuláciu a uviesť, aké formálne náležitosti alebo za akých podmienok je možné uzatvoriť právne akceptovateľnú dohodu o premlčacej lehote aj so spotrebiteľom, v uvedenom znení vzniká značná nerovnováha medzi dodávateľom a spotrebiteľom

43. Zásadná pripomienka k §160 odsek 2

Žiadame ustanovenie upraviť tak, aby sa nároky zo záložného práva premlčovali aj v prípadoch, keď je záloh u dlžníka.

Odôvodnenie:

V praxi sa často vyskytujú situácie, keď záloh zostáva u dlžníka a záložný veriteľ nemá nad vecou reálnu kontrolu. Zavedenie premlčacej lehote aj pre tieto prípady by zachovalo princíp právnej istoty a rovnosti strán.

44. Zásadná pripomienka k §161

Žiadame objasniť zámer zákonodarcu a zvážiť doplnenie ustanovenia tak, aby bolo možné zmluvne vylúčiť alebo upraviť premlčanie vecného bremena, prípadne výslovne určiť, že k premlčaniu nedôjde, ak nevykonávanie bolo odôvodnené objektívnymi okolnosťami.

Odôvodnenie:

Ustanovenie § 161 stanovuje, že nárok zodpovedajúci vecnému bremenu sa premlčí, ak sa desať rokov nevykonával. Takto formulované pravidlo považujeme za potenciálne problematické a rizikové. V praxi môže dôjsť k situáciám, keď sa vecné bremeno objektívne nevykonáva (napr. pre dočasnú nevyužitelnosť nehnuteľnosti alebo zmenu okolností), bez toho, aby zanikla vôľa strán zachovať ho.

Zároveň nie je jasné, či sa strany môžu zmluvne dohodnúť, že vecné bremeno sa nepremlčí, alebo že premlčacia lehota bude dlhšia či inak upravená.

45. Zásadná pripomienka k §163

Navrhujeme doplniť nový odsek v prípade čiastkových plnení, aby sa premlčacia lehota počítala od každého čiastkového plnenia a bola všeobecná, teda tri roky. Totiž v prípade, ak by dlžník plnil na základe dohody o zrážkach

zo mzdy, ktorá by bola následne vyhodnotená ako neplatný právny úkon, aby sa počítala 3 -ročná premlčacia lehota od každej mesačnej splátky, ktorú uhradil dlžník na základe neplatného právneho úkonu.

46. Zásadná pripomienka k §165

Návrh uvádzacej formulácie: „Ak zákon neustanovuje inak, nárok spotrebiteľa, vyplývajúci z porušenia tohto zákona alebo osobitného predpisu na ochranu práv spotrebiteľa, vrátane nárokov na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy, sa premlčí v lehote podľa ust. § 142 tohto zákona, okrem prípadu, ak došlo k úmyselnému konaniu, kedy sa premlčí najneskôr za desať rokov odo dňa....“

Odôvodnenie:

Navrhujeme výslovne aby sa takto premlčovali aj určovacie nároky v 3 ročnej alebo 10 ročnej lehote. Navrhnutá právna ochrana je neprimeraná ochrana spotrebiteľov

47. Zásadná pripomienka k §166, písmeno c)

Žiadame doplniť definíciu alebo výkladové ustanovenie, ktoré objasní, čo sa rozumie reálnym bremenom.

Odôvodnenie:

Nie je zrejmé, čo sa v návrhu zákona rozumie pod pojmom „reálne bremeno“. Tento pojem nie je v návrhu výslovne definovaný, hoci sa v § 166 písm. c) uvádza v spojení s „právom vykúpiť reálne bremeno“.

Vzhľadom na to, že reálne bremená nie sú v slovenskom právnom poriadku bežne používané a môžu byť chápané rôzne (napr. podľa českej úpravy ako povinnosť vlastníka určitej nehnuteľnosti poskytovať plnenie oprávnenej osobe), je potrebné spresniť ich právnu povahu a obsah.

48. Zásadná pripomienka k §174 odsek 3

Navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Zásadne nesúhlasíme. Budúce úkony určitého druhu budú v zásade všetky dlhodobé bankové produkty najmä účty, pri ktorých je bežné, že rodič udeľuje súhlas (napr. nastavením limitov). Vyžadovanie súhlasu súdu by buď úplne zastavilo poskytovanie detských produktov alebo nezvládnuteľne zaťažila súdy, pričom nie je vôbec jasné čo by malo byť obsahom súdneho posudzovania.

49. Zásadná pripomienka k §184

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie § 184, podľa ktorého môže súd ustanoviť opatrovníka aj právnickej osobe, ak to vyžaduje ochrana jej záujmov alebo z iného vážneho dôvodu, považujeme z pohľadu podnikateľskej praxe za mimoriadne rizikové a potenciálne zneužívateľné.

V návrhu absentujú jasné a objektívne kritériá, na základe ktorých by súd mohol takéhoto opatrovníka ustanoviť, ako aj procesné záruky proti svojvoľnému alebo účelovému zásahu do vnútorného chodu právnickej osoby. Nie je tiež zrejmé, či sa na opatrovníka právnickej osoby majú primerane použiť ustanovenia o opatrovníkovi fyzickej osoby, alebo či pôjde o samostatný inštitút. Ustanovenie v tejto podobe môže v praxi viesť k zneužívaniu zo strany štátnej moci alebo tretích osôb – napríklad na účel prevzatia kontroly nad spoločnosťou, zamedzenia činnosti jej štatutárneho orgánu, či ovládnutia „nepohodlných“ právnických osôb pod zámienkou ochrany ich záujmov. Tieto situácie by bolo možné riešiť inými právnymi nástrojmi (napr. likvidáciou, výmazom z registra, trestnoprávnymi alebo verejnoprávnymi opatreniami).

50. Zásadná pripomienka k §186 odsek 2

Žiadame ustanovenie spresniť.

Odôvodnenie:

Ustanovenie § 186 ods. 2 je formulované nejasne a nejednoznačne. Nie je z neho zrejmé, či má súd aktívne skúmať, či dôvody pre ustanovenie opatrovníka naďalej pretrvávajú, alebo sa trvanie opatrovníctva predlžuje automaticky bez ďalšieho rozhodnutia.

Rovnako nie je jasné, na aké obdobie sa opatrovníctvo predlžuje a aké sú limity jeho trvania. Môže nastať situácia, že opatrovníctvo by trvalo neobmedzene bez súdneho preskúmavania, čo by bolo v rozpore so zásadou proporcionality a ohrozovalo by právnu istotu dotknutých subjektov.

Rozumieme, že cieľom tohto ustanovenia je predchádzanie situáciám, kedy by opatrovanec mohol ostať v „prechodnom období“ úplne bez zastúpenia. Viazanie tejto zákonnej domnienky na pretrvávajúce dôvody pre ustanovenie opatrovníka však nevnímame ako vhodné, pretože tretie osoby zrejme nebudú vedieť objektívne posúdiť, či tieto dôvody skutočne pretrvávajú.

Navrhujeme preto posilniť ochranu dobromyseľnosti tretích osôb v konaní s takýmito opatrovancami napr. tým, že v konaní s nimi sa má za to, že opatrovníctvo trvá s výnimkou prípadov, kedy by táto tretia osoba vedela, že dôvody pre ustanovenie opatrovníka naozaj pominuli.

51. Zásadná pripomienka k §209 odsek 2

Žiadame vypustiť slovné spojenie „ako aj právo žiť v priaznivom životnom prostredí“.

Odôvodnenie:

Zaradenie práva žiť v priaznivom životnom prostredí medzi osobnostné práva predstavuje zásadné rozšírenie ich pôsobnosti, ktoré môže mať významné a nepredvídateľné dôsledky pre podnikateľskú prax. Takto nastavené ustanovenie by mohlo viesť k podávaniu množstva individuálnych žalôb na ochranu osobnosti aj v situáciách, ktoré sú už dostatočne riešené prostredníctvom predpisov v oblasti ochrany životného prostredia.

V praxi by to mohlo viesť k situáciám, keď jednotlivci alebo skupiny osôb budú žalovať podniky napríklad pre hluk, zápach, svetelné znečistenie alebo zvýšenú dopravu, a to aj v prípadoch, keď tieto subjekty plne dodržiavajú všetky právne limity a povolenia vydané orgánmi štátnej správy.

52. Zásadná pripomienka k §215

V § 215 sa vypúšťajú slová „ani vtedy“.

Odôvodnenie:

Slovné spojenie „ani vtedy“ v navrhovanom znení ustanovenia vyvoláva domnienku ďalších podmienok nemožnosti „vlastného“ usporiadania práv a povinností právnickou osobou. Rozumieme, že ostatné ustanovenia zákona sú dispozitívne. Za účelom právnej istoty navrhujeme znenie ustanovenia upraviť.

V prípade, že znenie ustanovenia bolo myslené tak, resp. úmyslom zákonodarcu je, že popri uvedených záležitostiach v § 215 existujú aj iné kogentné ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť, navrhujeme úpravu ustanovenia tak, aby bol tento úmysel jednoznačný (napr. „ani vtedy“ nahradiť znením „okrem iných zákonom ustanovených prípadov ani vtedy“). Zároveň navrhujeme, aby bola v tomto smere doplnená aj dôvodová správa s jednoznačným vysvetlením, v akých konkrétnych prípadoch sa nemožno od zákona odchýliť.

53. Pripomienka k §215

Ustanovenie je ťažko čitateľné a neprehľadné, navrhujeme ho viac štrukturovať a jasne uviesť zásadu uvedenú v dôvodovej správe: „v zásade je odchýlna úprava možná, a to aj bez toho, aby ju zákon výslovne pripustil“.

Odôvodnenie:

Rozumieme, že účelom tohto ustanovenia je vymedziť hranice dispozitívnosti. Navrhujeme ho vyjasniť za účelom právnej istoty účastníkov právnych vzťahov.

54. Zásadná pripomienka k §222 odsek 2

Navrhovaný text pripomienky:

V § 222 ods. 2 písmeno c) znie takto:

„(c) v zakladateľskom úkone alebo v stanovách chýba zákonom požadovaná náležitosť, a tento nedostatok nebol odstránený, alebo.“

alternatívne navrhujeme znenie písmena d) takto:

„d) počet na právne úkony spôsobilých zakladateľov bol menší ako vyžaduje zákon,“

a zároveň upraviť znenie úvodu ods. 2 takto:

„(2) Súd môže aj bez návrhu rozhodnúť o neplatnosti právnickej osoby, za predpokladu, že príslušný nedostatok nebol odstránený, a ide o nasledovné situácie“

Odôvodnenie:

Postihovať spoločnosť neplatnosťou by malo byť krajným riešením. Pokiaľ zákonodarca v § 222 písm. d) dovoľuje odstrániť nedostatok spočívajúci v požadovanom počte zakladateľov, máme zato, že formálne nedostatky zakladateľského úkonu v písm. c) by tiež mali byť „odstrániteľné“, t. j. navrhujeme doplniť písm. c) o uvedený dovetok. Zároveň však z dôvodovej správy (osobitná časť k § 222) vyplýva, že cit. : „V záujme ochrany dôvery a minimalizácie situácií, kedy bude právnická osoba neplatná, hoci nedostatky už boli odstránené, sa výslovne ustanovuje, že o neplatnosti môže súd rozhodnúť len v prípade, ak nedostatky neboli v čase rozhodovania odstránené.“ - z tohto vysvetlenia sa javí, že zákonodarca mal v úmysle upraviť neplatnosť tak, aby všetky vymenované dôvody boli odstrániteľné. Ak je tomu tak, potom treba dovetok „a tento nedostatok nebol odstránený“ vyčleniť z písm. d) a uviesť ako všeobecný dovetok k celému ustanoveniu.

55. Zásadná pripomienka k §225 odsek 1

Žiadame, aby bolo ustanovenie spresnené tak, aby jednoznačne určovalo, aký typ plnomocenstva sa má použiť, keďže jednotlivé druhy plnomocenstiev majú odlišný právny režim a rozsah oprávnení.

Odôvodnenie:

Ustanovenie je z hľadiska aplikačnej praxe nejasné a neúplné. Nie je z neho zrejmé, o aký typ plnomocenstva má ísť v prípade, že právnická osoba je členom orgánu inej právnickej osoby a koná prostredníctvom splnomocnenej fyzickej osoby – či ide o všeobecné plnomocenstvo, druhové plnomocenstvo, alebo špecifické poverenie viazané na výkon funkcie člena orgánu.

56. Zásadná pripomienka k §226 odsek 1

Upozorňujeme na potrebu zjednotenia navrhovaného znenia ustanovenia § 68 so znením ustanovenia § 226 ods. 1: navrhovanú úpravu viď – pripomienka k § 68.

Odôvodnenie:

Ustanovenie §226 ods. 1 týkajúce sa prijímania uznesení kolektívneho orgánu uvádza nadpolovičnú väčšinu zúčastnených ako väčšinu postačujúcu na prijatie uznesenia. Za účelom exaktnosti a jednoznačnosti navrhujeme zosúladiť znenia ustanovenia § 68 so znením ustanovenia § 226 ods. 1.

57. Zásadná pripomienka k §226 odsek 2

V § 226 ods. 2 znie takto:

„(2) Kolektívny orgán určí spomedzi osôb, ktoré ho tvoria, predsedu, ak zakladateľský úkon, alebo stanovy právnickej osoby neurčia inak. Predseda zvoláva, pripravuje a riadi schôdzu orgánu.“

Odôvodnenie:

V dôvodovej správe (osobitná časť k § 215) je uvedený zámer zákonodarcu na zaistenie privátnej autonómie právnických osôb. Za účelom riadneho reflektovania zámeru zákonodarcu ohľadne dispozitívnosti, exaktnosti a jednoznačnosti, navrhujeme doplnenie ustanovenia, aby z toho jasne vyplývalo že pravidlo môže byť upravené v internej dokumentácii inak.

58. Zásadná pripomienka k §227 odsek 3

Žiadame vypustiť povinnosť vyhotovovať zápis o rozhodnutí jednočlenného orgánu.

Odôvodnenie:

Máme za to, že ide o neodôvodnenú administratívnu a byrokratickú záťaž, ktorá nemá žiadny prínos pre právnu istotu ani transparentnosť rozhodovania. V prípade jednočlenných orgánov je rozhodovací proces z podstaty veci jednoznačný a nie je dôvod ho formalizovať rovnakým spôsobom ako pri kolektívnych orgánoch.

59. Zásadná pripomienka k §228 odsek 2

V § 228 ods. 2 znie takto:

„(2) Člen kolektívneho orgánu môže pre jednotlivý prípad písomne splnomocniť iného člena tohto orgánu, aby ho pri hlasovaní zastúpil vymedzeným spôsobom. V prípade, že člen kolektívneho orgánu takto hlasuje ako splnomocnený zástupca platí, že hlasuje v postavení člena kolektívneho orgánu.“.

Odôvodnenie:

V záujme právnej istoty a preukázateľnosti splnomocnenia navrhujeme doplnenie ustanovenia o slovo „písomne“.

60. Zásadná pripomienka k §228 odsek 3

Žiadame vypustiť § 228 ods. 3.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie, ktoré umožňuje členom kolektívneho orgánu splnomocniť jedného z nich na konanie v mene právnickej osoby, považujeme za veľmi rizikové a v praxi potenciálne zneužiteľné. Takáto úprava by umožnila obchádzať princíp spoločného konania a mohla by viesť k konaniu bez riadneho kolektívneho rozhodnutia orgánu. Ak za právnickú osobu majú konať členovia kolektívneho orgánu spoločne, nepovažujeme za správne, aby zákonná úprava zasahovala do práv právnickej osoby a umožňovala členovi takéhoto orgánu sa rozhodnúť inak.

61. Zásadná pripomienka k §231

Žiadame vypustiť § 231 o hroziacom strete záujmov. Navrhované znenie považujeme za nejasné, nepraktické pričom by mohlo viesť k zablokovaniu rozhodovacích procesov v orgánoch právnických osôb. Nakoľko uvedené ustanovenie by mohlo mať zásadné dopady na podnikateľské prostredie dôrazne ho odporúčame vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie považujeme za nejasné a v praxi ťažko uplatniteľné. Nie je z neho zrejmé, kedy presne vzniká hroziaci stret záujmov, v akom rozsahu sa má posudzovať vzťah člena orgánu a jeho blízkych osôb ani aký postup má dotknutá osoba bezodkladne zvoliť. Takto nastavená úprava by v praxi mohla viesť k zablokovaniu rozhodovacích procesov v orgánoch právnických osôb, keďže by si vyžadovala neustále individuálne posudzovanie subjektívnych okolností a rozhodovanie o ich prípustnosti. V dôsledku toho by mohlo dochádzať k situáciám, keď orgány právnických osôb nebudú schopné prijímať rozhodnutia pre nedostatok uznášaniaschopnosti.

Z dôvodovej správy (osobitná časť k § 231) rozumieme, že cieľom zákonodarcu bolo úpravou hroziaceho stretu záujmu doplniť do legislatívy úpravu konfliktu záujmov a transakcií v konflikte záujmov. Avšak navrhnuté znenie ustanovenia z nášho pohľadu pre svoju vágnosť tento účel nenapĺňa, pričom táto nejasnosť je podčiarknutá aj uvedenými dôsledkami konania v konflikte a zároveň neuvedeným prípadného dopadu týchto ustanovení na ostatnú legislatívu.

Zároveň upozorňujeme na situáciu možného zablokovania viacerých procesov / rozhodnutí v rámci právnických osôb s vyšším počtom členov orgánov, ktorá je zároveň súčasťou väčšej skupiny právnických osôb.

Súčasne navrhujeme doplniť dôvodovú správu o vylúčenie prípadného dopadu konania v porušení na ostatnú legislatívu Slovenskej republiky.

62. Zásadná pripomienka k §231 odsek 1 a 2

V prípade neakceptovania nášho návrhu na vypustenie §231 ako celku navrhujeme aspoň nasledovné alternatívne riešenie.

Interpretačná nejednoznačnosť z dôvodu formulácie „...dozorný orgán alebo, ak ho niet....“ – je potrebné ju upraviť alebo v dôvodovej správe jasne vysvetliť, čo mal navrhovateľ na mysli.

Odôvodnenie:

Praktická situácia: ak stret záujmu sa týka člena dozornej rady (t.j. je jasné že dozorná rada existuje) ktorý orgán treba upovedomiť a ktorý orgán udeľuje súhlas? Samotný dozorný orgán o „svojom vlastnom členovi“ alebo orgán ktorý ho ustanovil? Konkrétny návrh úpravy nie je možné navrhnúť kým nie je zrejmý úmysel zákonodarcu.

63. Zásadná pripomienka k §231 odsek 1

V prípade nevypustenia §231 navrhujeme formulovať odsek 1 nasledovne:

V § 231 ods. 1 znie takto:

„(1) Člen orgánu, ktorý sa dozvie, že právnická osoba zamýšľa urobiť úkon alebo urobila úkon, pri ktorom hrozí stret záujmu právnickej osoby s jeho záujmom, alebo záujmom blízkej osoby člena orgánu či právnickej osoby, v ktorej má člen orgánu majetkovú účasť alebo ktorú zastupuje (hroziaci stret záujmov), bez zbytočného odkladu o dotknutom záujme a, ak je to možné, aj o jeho peňažnom vyjadrení, upovedomí orgán, ktorý dotknuté rozhodnutia prijíma, ako aj dozorný orgán alebo, ak ho niet, orgán, ktorý ho ustanovil.“.

Odôvodnenie:

Stret záujmu právnickej osoby so záujmom iného člena orgánu ako toho člena, o ktorého konanie ide, podľa nášho názoru nemožno považovať za okolnosť, ktorá by mala vplyv na nezaújatosť a korektnosť konania člena orgánu. Nejde totiž o jeho záujem ani o záujem jeho blízkej či inak prepojenej osoby. Nevidíme preto dôvod, aby takáto situácia bola považovaná za hroziaci konflikt záujmov a spôsobovala jeho následky. Navyše je potrebné si uvedomiť, že v takom prípade by sa dostali do konfliktu záujmov všetci členovia daného orgánu, čo by malo za následok jeho znefunkčnenie.

64. Zásadná pripomienka k §231 odsek 2

V prípade nevypustenia §231 navrhujeme formulovať odsek 2 nasledovne:

V § 231 ods. 2 znie takto:

„(2) Člen orgánu podľa odseku 1 nesmie urobiť úkon, pri ktorom hrozí stret záujmov, kým naň dozorný orgán alebo, ak ho niet, orgán, ktorý člena orgánu ustanovil, takýto postup neudelí súhlas uznesením. Predpokladá sa, že súhlas vylučuje stret záujmov.“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme vymazať z navrhovaného znenia ustanovenia vyznačený text, nakoľko ho považujeme za vágny. Nie je zrejmé, čo sa pod ním myslí a považujeme ho za nadbytočný. Rozumieme, že cieľom ustanovenia je zabrániť vykonaniu úkonu pri ktorom hrozí stret záujmov bez súhlasu príslušného orgánu, čo bude zabezpečené aj bez toho aby tam bol uvedený predmetný neurčitý text.

Zároveň pre ujasnenie formy udelenia súhlasu navrhujeme doplniť „uznesením.“

65. Zásadná pripomienka k §231 odsek 5

V prípade nevypustenia §231 navrhujeme formulovať odsek 5 nasledovne:

V § 231 sa dopĺňa odsek 5, ktorý znie takto:

„(5) Za hroziaci stret záujmov sa nepovažuje konanie člena orgánu právnickej osoby vo vzťahu k inej právnickej osobe, v ktorej je tento člen zástupcom a ktorého do pozície nominovala alebo ustanovila právnická osoba, kde je členom orgánu.“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplniť odsek 5, ktorý by stanovil výnimku z hroziaceho stretu záujmu, a to pre prípady vzťahov medzi materskou a dcérskymi spoločnosťami, t.j. kedy člen orgánu danej právnickej osoby je touto právnickou osobou nominovaný/ ustanovený za zástupcu v inej – dcérskej právnickej osobe. Doplnenie uvedenej výnimky odôvodňujeme špecifickosťou vzťahu medzi materskou a dcérskou spoločnosťou, kedy má materská spoločnosť logicky záujem na prosperovaní dcérskej spoločnosti, a teda konflikt záujmov považujeme v tomto prípade za vylúčený.

66. Zásadná pripomienka k §232

Navrhujeme upraviť odkazy na ostatné ustanovenia – § 228 a §229. Navrhujeme upraviť na § 230 a § 231.

Odôvodnenie:

Chybné označenie ustanovení.

67. Zásadná pripomienka k §239 odsek 1, písmeno b)

V písmene b) sa vypúšťajú slová „k určitému dňu, inak okamžite“.

Odôvodnenie:

Časový rozmer účinnosti vzdania sa funkcie navrhujeme vymazať, nakoľko v takomto režime môže mať za dôsledok vyššie riziko znefunkčnenia orgánov obchodných spoločností.

Zároveň predpokladáme, že takto upravené znenie ustanovenia bude jednoduchšie aplikovateľné vo vzťahu k osobitnej právnej úprave, napr. v Obchodnom zákonníku. Zavedenie „generálneho“ pravidla o možnosti vzdania sa funkcie k určitému dňu inak okamžite, okrem toho, že okamžite je nedefinovaným časovým pojmom, a ešte v kombinácii s niektorými inými ustanoveniami tohto návrhu zákona (napr. dôjdenie prejavu vôle kolektívnemu štatutárnemu orgánu) vytvára priestor na mimoriadne znefunkčnenie chodu právnickej osoby okamžite, napr. vzdanie sa funkcie jediného konateľa alebo všetkých členov štatutárneho orgánu okamžite znemožní už len aj samotné zvolanie valného zhromaždenia ktorý by zvolil iných členov. Navrhujeme v tomto predpise ponechať všeobecnú úpravu a špecifickosti vo vzťahu k jednotlivým právnickým osobám nech upravujú osobitné predpisy ktoré stanovujú inak pravidlá k takýmto právnickým osobám.

68. Zásadná pripomienka k §242 až 248

Vzhľadom na zmätosť a nejasnosť týchto ustanovení navrhujeme tieto ustanovenia vypustiť, pričom nasledujúce ustanovenia sa primerane prečísľujú.

Alternatívne navrhujeme upraviť znenie týchto ustanovení v celom rozsahu tak, aby bola zachovaná právna istota, jednoznačnosť a exaktnosť ustanovení.

Vzhľadom na nejasný zámer zákonodarcu nie je možné ani navrhnuť v tejto fáze konkrétne úpravy.

Odôvodnenie:

Ustanovenia od § 242 až po 248 sú zmätčné, vágne a miestami vzájomne si odporujúce. Pripustenie takejto úpravy ako celku vznáša právnu neistotu do vzťahov, nie len do vnútra spoločnosti, ale aj vo vzťahu k tretím osobám nakoľko až do uplynutia objektívnej lehoty si žiadna strana nemôže byť „istá“ o existencii rozhodnutia.

V praxi môže takáto nejasná právna úprava spôsobiť veľké problémy plynúce z právnej neistoty, čo je a čo nie je schválené v orgánoch právnických osôb.

Ako základ, nie je zrejmé aký je vzťah medzi vnútornou kontrolou a súdnou kontrolou. Z ustanovení, a to ani po prečítaní dôvodovej správy, nie je zrejmé ktoré rozhodnutia a za akých podmienok sú neplatné a ktoré zrušiteľné. Miestami z § znenia sa zdá, že tieto formy kontroly môžu prebiehať súbežne / miestami zas že sú navzájom a miestami, že sa navzájom až vylučujú. Úmysel zákonodarcu je nejasný a preto aj nižšie uvedené pripomienky skôr poukazujú na nedostatky resp. dôvody zmätčnosti týchto ustanovení.

Z uvedeného dôvodu vznášame koncepčnú pripomienku s tým, že celý rad týchto ustanovení si vyžaduje odbornú diskusiu, upustenie od týchto ustanovení alebo prípadnú úpravu všetkých týchto ustanovení ako celku.

69. Zásadná pripomienka k §242

Vzhľadom na zmätočnosť a nejasnosť tohto ustanovenia navrhujeme toto ustanovenie vypustiť, pričom nasledujúce ustanovenia sa primerane prečíslujú.

Pokiaľ uvedené ustanovenie ostane v úprave je potrebné precizovať kto, čo, v akom rozsahu a s akým výsledkom môže preskúmať. Vzhľadom na nejasný zámer zákonodarcu nie je možné ani navrhnúť v tejto fáze konkrétne úpravy.

Z aktuálneho znenia ustanovenia ani z dôvodovej správy nie je vôbec jasné, aké môže mať kompetencie tento orgán, aké rozhodnutia sú preskúmateľné, za akých podmienok a aké má kompetencie tento interný orgán. Môže jeden orgán spoločnosti zrušiť rozhodnutie iného orgánu spoločnosti? Alebo aký má byť výsledok prešetrovania? Pripustenie takejto úpravy vnáša do interných vzťahov právnických osôb neistotu a zmätočnosť, predovšetkým bez konkrétnych podmienok a limitov. Navyše máme zato, že interné kontrolné mechanizmy v systéme orgánov spoločností sú už teraz dané dozornými orgánmi, a právnické osoby si vo svojich predpisoch upravujú v akých prípadoch dozorný orgán koná a preskúmava v podobe schválenia/neschválenia určité rozhodnutia.

Pokiaľ uvedené ustanovenie ostane v úprave je potrebné precizovať kto, čo, v akom rozsahu a s akým výsledkom môže preskúmať.

70. Zásadná pripomienka k §243 odsek 1

Vzhľadom na zmätočnosť a nejasnosť tohto ustanovenia navrhujeme toto ustanovenie vypustiť, pričom nasledujúce ustanovenia sa primerane prečíslujú.

Pokiaľ uvedené ustanovenie ostane v úprave je potrebné doprecizovať. Vzhľadom na nejasný zámer zákonodarcu nie je možné ani navrhnúť v tejto fáze konkrétne úpravy.

Odôvodnenie:

Postihovať rozhodnutie orgánu neplatnosťou/ zrušiteľnosťou je značným zásahom do práv / povinností a interného fungovania a usporiadania vzťahov a preto pokiaľ zákon má v úmysle tento inštitút zaviesť považujeme za nevyhnutné explicitne uvádzať dôvody takejto neplatnosti a nie je možné ponechať vo forme vágneho ustanovenia. Z ustanovenia § 243 (ani z dôvodovej správy) nie je vôbec zrejmé o aké prípady tu konkrétne ide. Navyše celá koncepcia nového OZ propaguje preferenciu platnosti, a preto nie je zrejmé prečo vôbec zavádza nový inštitút neplatnosti rozhodnutí orgánov právnickej osoby, a to ešte s formuláciou že za neplatné vyhlasuje rozhodnutia „ak pre naplnenie účelu zákona nepostačí možnosť zrušenia rozhodnutia.“ Z aktuálneho znenia tohto ustanovenia vyplýva, ako keby akýkoľvek menší formálny nedostatok pri prijatí rozhodnutia mohol mať dopad až v neplatnosti. Dôvodová správa uvádza „neplatné rozhodnutie je rozhodnutie, ktoré trpí dôvodom neplatnosti.“ a preto máme zato, kým dôvody neplatnosti nie sú taxatívne vymenované, alebo aspoň jednoznačne určiteľné, dôvody neplatnosti zákonom dané vlastne nie sú a preto toto ustanovenie je nepreskúmateľné.

Z ustanovenia ďalej nie je zrejmé, či ide o neplatnosť ex lege, alebo o neplatnosť rozhodnutím súdu. Dôvodová správa síce spomína že „Neplatnosťou rozhodnutia orgánu právnickej osoby sa myslí neplatnosť rozhodnutia orgánu ex lege, nemusí byť konštatovaná v osobitnom konaní a nič nebráni, aby bola prejudiciálne skúmaná aj v iných konaniach.“ v prvom rade však v kombinácii s vyššie spomínanou neurčitosťou o otázke čo môže byť neplatné, takáto koncepcia je absolútne v rozpore so zásadou právnej istoty a navyše toto odporuje so samotným § znením návrhu. § 247 ods. 3 uvádza: „Rozhodnutie súdu o tom, že rozhodnutie orgánu právnickej osoby je neplatné alebo že sa zrušuje, má účinky voči každému.“ Kým nie je jasný úmysel zákonodarcu, ustanovenie aj z tohto dôvodu považujeme za nepreskúmateľné.

Považujeme celú koncepciu neplatnosti rozhodnutí – tak materiálne podmienky na neplatnosť ako formálne „vyhlásenie“ za neplatné - za nedostatočnú a nepreskúmateľnú, a žiadame o vypustenie alebo aspoň doprecizovanie ustanovení.

71. Zásadná pripomienka k §244

Vzhľadom na zmätočnosť a nejasnosť tohto ustanovenia navrhujeme toto ustanovenie vypustiť, pričom nasledujúce ustanovenia sa primerane prečíslujú.

Pokiaľ uvedené ustanovenie ostane v úprave je potrebné doprecizovať. Vzhľadom na nejasný zámer zákonodarcu nie je možné ani navrhnúť v tejto fáze konkrétne úpravy.

Odôvodnenie:

Opätovne sa prejavuje zmätočnosť ustanovení, a nie je zrejmý vzťah internej kontroly a súdnej zrušiteľnosti. Z prvej vety vyplýva ako keby rozhodnutie, ktoré preskúmava iný orgán právnickej osoby nebolo môcť napadnúť na súde. Ak toto je úmysel zákonodarcu, tak potom je § 245 ods. 3 zmätočný, nakoľko ten zas uvádza: „Ak je rozhodnutie orgánu preskúmané iným orgánom (§ 242) a rozhodnutie preto nie je možné zrušiť, začína lehota podľa odseku 2 plynúť odo dňa, keď sa o prijatí rozhodnutia tohto iného orgánu žalobca dozvedel.“

Navyše v kombinácii s predchádzajúcim § o neplatnosti, ktoré hovorí, „...pre naplnenie účelu zákona nepostačí možnosť zrušenia rozhodnutia.“ sa vytvára akýsi kruh, v ktorom sa nezaujatý čitateľ vôbec nevie zorientovať, čo je, kým, kedy a za akých okolností preskúmateľné / neplatné / zrušiteľné / atď.

Máme zato, že napriek tomu že zákonodarca má v úmysle zaviesť tak zásadnú zmenu a prísnosť v súkromnoprávných vzťahoch ako napadnuteľnosť rozhodnutí, podmienky sú tak vágne že je nemožné určiť základné limity tejto koncepcie.

Z uvedeného dôvodu je nemožné navrhnúť úpravu znenia, kým nie je jasný úmysel.

72. Zásadná pripomienka k §245, odsek 1, písmeno a)

Písmeno a) znie takto:

„a) člen štatutárneho orgánu alebo dozorného orgánu poverený týmto orgánom, pričom musí ísť o iný orgán, ako ten ktorý sporné rozhodnutia prijal, správca podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní,“.

Odôvodnenie:

Pre sprecizovanie a jednoznačnosť ustanovenia navrhujeme úpravu prvej vety navrhovaného znenia ustanovenia.

73. Zásadná pripomienka k §245 odsek 1, písmeno c)

Žiadame vypustiť § 245 ods. 1 písm. c).

Odôvodnenie:

Ustanovenie, ktoré umožňuje každému členovi právnickej osoby podať žalobu o zrušenie rozhodnutia členskej schôdze, ak hlasoval proti alebo sa odôvodnene nezúčastnil hlasovania, je v praxi veľmi rizikové a ľahko zneužiteľné. Takto nastavené ustanovenie by mohlo v praxi viesť k blokovaniu rozhodovacích procesov právnických osôb, pretože by jednotlivým členom umožnilo opakovaným podávaním žalôb spochybňovať rozhodnutia väčšiny a tým výrazne spomaľovať alebo znemožniť fungovanie organizácie. Zároveň by takáto úprava znamenala neprimeranú administratívnu a procesnú záťaž a prispievala by k právnej neistote v rámci vnútorných vzťahov právnických osôb. Navrhujeme preto toto ustanovenie vypustiť, keďže ochrana práv menšinových členov je dostatočne zabezpečená už prostredníctvom iných právnych prostriedkov.

74. Zásadná pripomienka k §245, odsek 2

Odsek 2 znie takto:

„(2) Žalobu možno podať do jedného mesiaca odo dňa, keď sa o prijatí rozhodnutia žalobca dozvedel, najneskôr však troch mesiacov od jeho prijatia, inak toto právo zanikne.“.

Odôvodnenie:

Lehoty uvedené v navrhnutom znení ustanovenia považujeme za neprimerane dlhé. Z dôvodu aspoň korekcie právnej istoty navrhujeme skrátenie lehôt.

75. Zásadná pripomienka k §245, odsek 4

Odsek 4 znie takto:

„(4) Ak žalobu podal člen štatutárneho orgánu a právnická osoba nemôže byť zastúpená ostatnými členmi štatutárneho orgánu, tak ho zastupuje poverený člen dozorného orgánu, rovnako sa postupuje aj v prípade, podania žaloby členom dozorného orgánu; inak osoba určená členskou schôdzou, alebo splnomocnenec.“.

Odôvodnenie:

Nakoľko aj člen dozorného orgánu právnickej osoby má možnosť podať žalobu, navrhujeme úpravu aj pre tento prípad. Zároveň pre zachovanie autonómie právnickej osoby v určení svojho zástupcu v spornej veci navrhujeme doplnenie navrhovaného znenia ustanovenia o možnosť splnomocnenia tretej osoby mimo členov orgánov právnickej osoby.

76. Zásadná pripomienka k §247, odsek 3

Keďže celý návrh je zmätočný v smere či o neplatnosti rozhoduje súd alebo ide o neplatnosť ex lege, § 247 ods. 3 je potrebné buď vypustiť alebo dopracovať všetky ustanovenia zákona tak, aby sa nepojednávalo len o žalobe o zrušiteľnosť ale aj o žalobe na neplatnosť.

Odôvodnenie:

Keďže celý návrh je zmätočný v smere či o neplatnosti rozhoduje súd alebo ide o neplatnosť ex lege, § 247 ods. 3 je potrebné buď vypustiť alebo dopracovať všetky ustanovenia zákona tak, aby sa nepojednávalo len o žalobe o zrušiteľnosť ale aj o žalobe na neplatnosť.

77. Zásadná pripomienka k §247, odsek 4, druhá veta

§ 247 ods. 4 druhá veta sa vypúšťa.

Odôvodnenie:

Chrániť sa majú iba práva tretích osôb nadobudnutých dobromyseľne. Pri pochybnostiach automaticky predpokladať, že práva boli nadobudnuté dobromyseľne úplne vylučuje možné nepoctivé konanie.

78. Zásadná pripomienka k §247, odsek 5

§ 247 ods. 5 navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Navrhovaná nová právna úprava delenia trov konania medzi osoby, ktorých záujem alebo práva mohli byť chránené, ale žalobu nepodali nepovažujeme za správne. Každý má právo na ochranu svojich práv a pokiaľ sa tak nerozhodne nemal by znášať ani následky neúspechu. V súvislosti s § 245 by trovy konania tak mohli znášať aj členovia orgánu právnickej osoby, ktorý zastávajú opačný názor

79. Zásadná pripomienka k §250, odsek 1

Odsek 1 znie takto:

„(1) Štatutárny orgán riadi činnosť právnickej osoby a rozhoduje o veciach právnickej osoby, pokiaľ nie sú právnymi predpismi, zakladateľským úkonom alebo stanovami vyhradené do pôsobnosti iného orgánu právnickej osoby.“.

Odôvodnenie:

V dôvodovej správe (osobitná časť k § 215) je uvedený zámer zákonodarcu na zaistenie privátnej autonómie právnických osôb. Za účelom riadneho reflektovania zámeru zákonodarcu a pre špecifikovanie a jednoznačnosť ustanovenia, navrhujeme úpravu ustanovenia.

80. Zásadná pripomienka k §250, odsek 4

Odsek 4 znie takto:

„(4) Po každom rozhodnutí, v dôsledku ktorého dôjde k zmene zakladateľského úkonu alebo stanov, štatutárny orgán zabezpečí zmenu v príslušnom registri a v aktuálnom znení ich uloží v sídle právnickej osoby ako aj v zbierke listín tohto registra, ak je vedená.“.

Odôvodnenie:

Pre sprecizovanie a jednoznačnosť ustanovenia, navrhujeme úpravu ustanovenia, nakoľko v navrhnutom znení je možno ho vykladať tak, že štatutárny orgán zabezpečuje iba také zmeny, ktoré sa ho priamo dotýkajú, pričom môžu byť prijaté aj také zmeny stanov a zakladateľského úkonu, ktoré sa štatutárneho orgánu priamo nedotýkajú.

81. Zásadná pripomienka k §251 odsek 1

Odsek 1 znie takto:

„(1) Člen štatutárneho orgánu zaväzuje právnickú osobu právnymi úkonmi a protiprávnym konaním vykonaným pri výkone svojej funkcie.“.

Odôvodnenie:

Z dôvodovej správy (osobitná časť § 251) rozumieme, že cieľom ustanovenia je zjednotenie právnej úpravy robenia právnych úkonov prostredníctvom štatutárneho orgánu a pričítania protiprávného konania. Riešenie pomocou jednotného pravidla pričítania akéhokoľvek konania pri výkone funkcie je vágne, nakoľko slovné spojenie „alebo iným svojim správaním“ je z nášho pohľadu nejasné a príliš všeobecné a absolutistické.

Za účelom zachovania právnej istoty, sprecizovania a jednoznačnosti ustanovenia navrhujeme toto slovné spojenie z navrhnutého znenia ustanovenia vymazať a navrhnuté znenie ustanovenia upraviť tak, aby z neho jasne vyplýval uvedený úmysel zákonodarcu.

82. Zásadná pripomienka k §251 odsek 2

§ 251 ods. 2 navrhujeme upraviť

Odôvodnenie:

Navrhujeme zosúladiť s ustanovením § 250 ods. 1

83. Zásadná pripomienka k §251 odsek 5

Odsek 5 znie takto:

„(5) Pri písomnom právnom úkone k názvu právnickej osoby pripojí člen štatutárneho orgánu svoje meno, priezvisko, funkciu a podpis; ustanovenia o právnych úkonoch uskutočňovaných v elektronickej podobe tým nie sú dotknuté.“.

Odôvodnenie:

Pre sprecizovanie a jednoznačnosť ustanovenia, navrhujeme úpravu ustanovenia, pričom z právnej praxe vyplýva, že samotný podpis nie je dostatočný za účelom identifikácie konajúcej osoby za právnickú osobu.

84. Zásadná pripomienka k §252 odseky 4 a 5

Žiadame vypustiť odseky 4 a 5.

Odôvodnenie:

Takto nastavená úprava je mimoriadne riziková a z pohľadu praxe neudržateľná, pretože by umožnila, aby právne účinky doručenia alebo vedomosti právnickej osoby vznikli už voči jednému členovi štatutárneho orgánu, bez ohľadu na to, či o danej skutočnosti spoločnosť ako celok vôbec vedela. Takéto riešenie je ľahko zneužiteľné a môže viesť k enormnej právnej neistote – najmä vo väčších spoločnostiach s viacerými členmi štatutárneho orgánu alebo v koncernových štruktúrach. V praxi by mohlo dochádzať k situáciám, keď by sa právnická osoba považovala za informovanú alebo viazanú prejavom vôle len na základe subjektívneho tvrdenia jedného (napr. aj bývalého) člena orgánu. Z uvedených dôvodov považujeme ustanovenie za neprimerane rizikové a žiadame jeho vypustenie.

Ustanovenie mení praxou overenú koncepciu potreby doručovania písomností právnickej osobe na adresu jej sídla, čím vnáša do právnych vzťahov právnu neistotu.

Taktiež ustanovenie narušuje koncept fungovania kolektívneho orgánu, keď neúmernym spôsobom rozširuje právomoc ktoréhokoľvek z členov kolektívneho štatutárneho orgánu prijímať písomnosti v mene právnickej osoby, s právnymi účinkami vo vzťahu k samotnej právnickej osobe, a to a bez ohľadu na vôľu samotnej právnickej osoby.

Ustanovenie uvádza pojem „dôjde“, pričom na iných miestach Občianskeho zákonníka sa používa pojem „doručené“. Pojem „dôjdenie“ prejavu vôle je upravený v ust. § 54 a nasl. a jeho definícia indikuje, že tento pojem je širší ako pojem „doručenie“. Uvedené opäť len zvyšuje právnu neistotu právnických osôb pri písomnostiach určených právnickým osobám, avšak doručovaným jednotlivým členom/členovi štatutárneho orgánu právnickej osoby, za účelom vyvolania právneho účinku voči samotnej právnickej osobe. Z tejto formulácie vyplýva, že uvedené platí aj v prípade, ak je štatutárnym orgánom právnickej osoby kolektívny orgán, ktorého spôsob konania a rozhodovania určujú zakladateľské listiny právnickej osoby (zakladateľská listina, stanovy) ako aj interné predpisy (štatút predstavenstva a pod.), ktoré právnická osoba, za účelom jasného definovania pravidiel konania v mene spoločnosti stanovuje, čo narúša účel, koncept a princípy fungovania kolektívneho orgánu. Uvedené môže otvárať cestu nežiadúcim špekuláciám.

Vo vzťahu k odseku 5 zo systematického usporiadania predmetného ustanovenia sa javí, že odsek 5. vysvetľuje účinky konania uvedené v odseku 4. na celú právnickú osobu.

Ustanovenie neúmerným spôsobom a bez zjavného odôvodnenia v dôvodovej správe rozširuje vedomosť právnickej osoby, aj v prípade nejasne identifikovaného konania dôjdeného len určitému členovi kolektívneho štatutárneho orgánu, a to napriek tomu, že kolektívny orgán právnickej osoby sa o takomto úkone nedozvie a v rozpore so základným princípom by bol takýto úkon „dôjdený“ len určitému členovi a nie právnickej osoby na adresu sídla.

Uvedené je v rozpore s princípom a účelom konania právnickej osoby prostredníctvom kolektívneho štatutárneho orgánu, najmä v prípade právnických osôb, kde kolektívne orgány pozostávajú z väčšieho počtu členov, môže narušiť právnu istotu. Takýto postup totiž nezohľadňuje kolektívnu povahu rozhodovania a narušuje právnu istotu právnických osôb. Kolektívny štatutárny orgán je orgán zložený z viacerých členov a hlavnou úlohou, ktorého je kolektívne prijímať rozhodnutia a konať v mene organizácie, spoločnosti alebo iného subjektu.

Tento princíp kolektívneho rozhodovania je základným pilierom fungovania takehoto orgánu a má zabezpečiť, že rozhodnutia budú prijímané na základe vzájomnej diskusie, zohľadnenia rôznych názorov a odborností jednotlivých členov. Ak má byť vedomosť o dôležitých skutočnostiach zúžená iba na niektorého člena orgánu, dochádza k narušeniu princípu kolektívneho rozhodovania. Takáto situácia môže viesť k tomu, že ostatní členovia prijímajú rozhodnutia bez dostatočných informácií, čo je v rozpore s ich zodpovednosťou. Každý člen takehoto orgánu má rovnaké práva a povinnosti pri rozhodovaní. Žiadny člen by nemal byť v postavení, ktoré by mu umožňovalo rozhodovať samostatne bez vedomia ostatných.

Navyše, jednotliví členovia kolektívneho orgánu môžu mať rôznu odbornú špecializáciu, čo znamená, že informácia poskytnutá len jednému z nich môže byť týmto členom nesprávne interpretovaná alebo jej nemusí byť pripísaný relevantný význam, a to najmä v prípadoch, keď táto informácia presahuje jeho odborné zameranie. Týmto spôsobom môže dôjsť k ohrozeniu riadneho výkonu funkcie kolektívneho orgánu.

Popretie princípu kolektívneho rozhodovania: Ak sa má umožniť vedomosť o dôležitých otázkach alebo skutočnostiach iba jednému alebo niekoľkým členom kolektívneho orgánu, s dôsledkom vedomosti samotnej právnickej osoby, dochádza k popretiu základného princípu kolektívneho rozhodovania.

Takáto situácia môže mať vážne dôsledky, napríklad:

Nesprávne rozhodnutia: Ostatní členovia môžu rozhodovať bez dostatočných informácií, čo môže viesť k chybným alebo neoptimálnym rozhodnutiam.

Porušenie zodpovednosti: Členovia, ktorí nemajú prístup k informáciám, nemôžu plniť svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou.

Právne dôsledky: Ak dôjde k poškodeniu záujmov právnickej osoby v dôsledku nedostatočnej informovanosti členov, môže to viesť k právnym sporom a zodpovednosti za škodu.

Vedomosť len jedného člena štatutárneho orgánu by preto nijakým spôsobom nemala mať dopad na celú právnickú osobu, ak táto vedomosť nie je zjavne známa všetkým členom štatutárneho orgánu.

Uvedená formulácia neupravuje množinu situácií, kedy člen kolektívneho štatutárneho orgánu, ktorý disponuje rozhodujúcou vedomosťou, z akéhokoľvek dôvodu, neoznámí takúto vedomosť ďalším členom kolektívneho štatutárneho orgánu, resp. príslušným povereným osobám v rámci právnickej osoby. Uvedené vnáša neistotu a možnosť zneužitia a špekulácií vo vzťahu ku konaniu a dôsledkom pre právnickú osobu.

85. Zásadná pripomienka k §254 odsek 5

Z navrhovaného znenia ani z dôvodovej správy nie je zrejmá, kto môže byť „osoba, ktorá osvedčí právny záujem“, aby požiadala súd o odvolanie vymenovaného člena orgánu právnickej osoby alebo ustanoveného opatrovníka právnickej osoby o vymenovanie či ustanovenie inej osoby do štatutárneho orgánu právnickej osoby

86. Zásadná pripomienka k §256 odsek 3

Žiadame doplniť znenie o úpravu obdobnú § 10 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby bolo výslovne uvedené, že názov právnickej osoby musí byť nielen neklamlivý, ale aj odlišný od názvu inej právnickej osoby zapísanej v registri, a zároveň aby nevyvolával zameniteľnosť s iným názvom.

§ 10 ods. 1 Obchodného zákonníka:

„Obchodné meno nesmie byť zameniteľné s obchodným menom iného podnikateľa. U právnickej osoby postačí na odlíšenie od obchodného mena inej právnickej osoby uvedenie iného sídla, ak tieto osoby nepodnikajú v tom istom odbore alebo v odboroch zameniteľných pri hospodárskej súťaži. U fyzických osôb postačí na odlíšenie uvedenie iného miesta podnikania.“

87. Zásadná pripomienka k §264

Žiadame, aby sa v ustanovení nahradil pojem „rozhodujúci deň“ pojmom „rozhodný deň“ v záujme zosúladenia terminológie s právnym poriadkom Slovenskej republiky, najmä so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve (§ 4 ods. 3).

Odôvodnenie:

Používanie jednotnej terminológie naprieč právnymi predpismi je nevyhnutné pre zabezpečenie právnej istoty a zrozumiteľnosti právneho textu. Pojem „rozhodný deň“ je už ustálený a presne definovaný v zákone o účtovníctve, zatiaľ čo pojem „rozhodujúci deň“ nemá v právnom poriadku oporu a mohol by vyvolávať výkladové nejasnosti.

88. Zásadná pripomienka k §283 odsek 1

Žiadame doplniť ustanovenie o výslovný odkaz, že zverejnenie vstupu do likvidácie sa vykonáva v Obchodnom vestníku.

Odôvodnenie:

Nie je zrejmé, či sa zverejnenie vstupu do likvidácie má uskutočniť v Obchodnom vestníku alebo iným spôsobom. Explicitné uvedenie tejto povinnosti by odstránilo interpretačné pochybnosti a zabezpečilo jednoznačnosť postupu likvidátora pri zverejňovaní výzvy pre veriteľov.

89. Zásadná pripomienka k §285 odsek 1

Žiadame preformulovať časť vety „vo svojej kancelárii správcu“.

Odôvodnenie:

Nie každý likvidátor má zriadenú kanceláriu – likvidátorom môže byť aj fyzická osoba podľa § 276 ods. 2 písm. b). Použitie pojmu „kancelária správcu“ je preto nepresné a nevykonateľné. Navrhujeme upraviť znenie tak, aby sa dokumenty sprístupňovali v sídle právnickej osoby alebo na inom vhodnom mieste určenom likvidátorom, čo by reflektovalo rôzne formy výkonu likvidácie v praxi.

90. Zásadná pripomienka k §287 odsek 2

Žiadame, aby sa v ustanovení nahradili slová „trhová hodnota“ slovami „reálna hodnota“, v súlade s terminológiou zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve (§ 27 ods. 2).

Odôvodnenie:

Pojem „reálna hodnota“ je v účtovnej legislatíve standardizovaný a presne definovaný, pričom zahŕňa širší okruh situácií ako pojem „trhová hodnota“. Použitie pojmu „trhová hodnota“ by v praxi znamenalo, že právnické osoby by museli získavať a evidovať trhové ceny majetku, hoci podľa účtovných predpisov takúto povinnosť nemajú. To by vytváralo novú administratívnu záťaž bez zrejme iného prínosu.

91. Zásadná pripomienka k §293

Žiadame, aby sa v ustanovení znížila miera regulácie v prípadoch, keď o menovaní likvidátora nerozhoduje súd, ale orgán právnickej osoby.

Odôvodnenie:

V situáciách, keď likvidátora menuje samotný orgán právnickej osoby, ide o vnútorné rozhodnutie subjektu, ktoré nevyžaduje rovnakú mieru štátnej regulácie ako prípady, keď likvidátora ustanovuje súd. V týchto prípadoch by právna úprava mala upravovať len základné formálne náležitosti likvidácie, nie však určovať výšku preddavku, odmeny likvidátora či spôsob ich zloženia, keďže tieto otázky môžu byť zmluvne alebo interným rozhodnutím upravené medzi dotknutými osobami. Zároveň v praxi likvidáciu často vykonáva štatutárny orgán právnickej osoby, ktorý tak robí bez nároku na odmenu, preto by podrobné obmedzenia v tejto oblasti predstavovali zbytočnú administratívnu záťaž.

92. Zásadná pripomienka k §298 odsek 1

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie je duplicitné vo vzťahu k § 260 a zároveň bez zrejme dôvodu opomína situáciu, keď sa právnická osoba zrušuje bez likvidácie z dôvodu, že nemá majetok, čo je už v § 260 výslovne upravené. Ponechanie všeobecnej úpravy v § 260 je preto postačujúce a zaručuje jednotnú aplikáciu pravidiel pre všetky prípady zrušenia právnickej osoby.

93. Zásadná pripomienka k §321 a nasl.

Dovoľujeme si upriamiť pozornosť na značné nejasnosti pri usporiadaní vzťahov v rámci zákonného spoločného imania manželov a očakávané praktické problémy pri niektorých aj dennodenných úkonoch. Navrhujeme jednoznačnejšie upraviť rozsah, vylúčenie alebo bežné nakladanie s imaním.

Navrhujeme jednoznačné zadefinovanie, že rozpor či nedostatky pri nie bežnom nakladaní s imaním, nemajú vplyv na tretie osoby. Tretie osoby by nemali zisťovať existenciu manželstva ani pátrať po tom, čo tvorí imanie, či je to výlučný majetok konajúceho manžela, či bol alebo nebol súhlas druhého udelený apo. Tretie osoby aj pre prípad, že by vedeli, že manželstvo existuje, by mali mať možnosť uzatvárať záväzky aj s individuálnymi manželmi bez skúmania, aké imanie to zasiahne a bez rizika zrušiteľnosti právneho úkonu.

Odôvodnenie:

Upozorňujeme tiež na skutočnosť, že napr. pri nakladaní s majetkom pre prípad exekučného konania (§ 322 písm. g)) rozdelenie pre tento prípad nie je prakticky možné. Predpokladáme, že to bude vyžadovať novelu exekučných predpisov (okrem EP a na DP, ZoSP) kde by sa mala vymyslieť nejaká jednoduchá forma simulácie rozdelenia SIM. Máme za to, že pri pohľadávkach, osobitne pohľadávkach z účtu, by sa mohlo umožniť samostatné disponovanie a vystupovanie v zmluvných vzťahoch. Vo vzťahu k druhému z manželov by mala platiť ochrana bankového tajomstva. A na pohľadávku, osobitne pohľadávka z účtu, v rámci SIM by sa malo hľadiť ako na hodnotu pre účely jeho vyporiadania, a nie ako na automatický vstup do zmluvného vzťahu, v postavení solidárneho veriteľstva (je potrebné domyslieť tiež konsekvencie v exekučnom práve, pri prikázaní pohľadávky z účtu a pod.).

94. Zásadná pripomienka k §370 odsek 4

Aj s ohľadom na aktuálnu ekonomickú realitu považujeme definíciu za nedostatočnú (aj vo vzťahu k §317 odsek 3). Vzhľadom na intenzitu využívania pojmu podstatná vec považujeme za potrebné jednoznačné zadefinovanie a to aj za účelom zabezpečenia právnej istoty, aby bolo zrejme kedy konajú obaja rodičia, kedy jeden, prípadne vo vzťahu k iným ustanoveniam kedy je potrebné rozhodnutie súdu. V praxi prichádzajú poručníci/opatrovníci atď. s rôznymi požiadavkami (napr. investovanie, využívanie rôznych hybridných produktov atď.), čo aj vzhľadom na nejednotnosť

judikatúry môže spôsobovať rôznu interpretáciu. Vzhľadom na uvedené navrhujeme zapracovanie jednoznačnej úpravy.

95. Zásadná pripomienka k §454 odsek 1

§ 454 ods. 1 navrhujeme preformulovať tak, aby bol záväzok definovaný všeobecne ako právny vzťah, z ktorého vznikajú účastníkom práva a povinnosti.

Odôvodnenie:

Navrhovaná ustanovenie zužuje pojem záväzok iba na dlh resp. pohľadávku. Tým však zužuje pojem záväzku na jeden typ obsahu (právo jednej strany na plnenie a tomu zodpovedajúcu povinnosť druhej strany), hoci záväzkové právo zahŕňa aj vzťahy, kde sú účastníci v rovnocennom postavení a majú vzájomné práva a povinnosti, prípadne ide o mnohostranné právne vzťahy.

V praxi existuje množstvo záväzkových právnych vzťahov, v ktorých účastníci nie sú v typickom postavení „veriteľ – dlžník“, ale ide o rovnocenné strany s recipročnými záväzkami či spoločným cieľom – napríklad zmluvy o spoločnej investícii alebo investičnom zámere, niektoré formy zmlúv o spolupráci, konsorčných zmlúv a pod. V týchto situáciách je nepresné tvrdiť, že záväzok je vždy iba vzťah, „z ktorého má veriteľ právo ... a dlžník povinnosť“.

Vzhľadom na to, že ustanovenie má definovať základný pojem záväzkového práva, je potrebné, aby záväzok bol definovaný ako právny vzťah (relatívny právny pomer) medzi účastníkmi.

96. Zásadná pripomienka k §454 odsek 1

Odsek 1 znie takto:

„(1) Záväzok je právny vzťah, z ktorého má veriteľ právo na plnenie od dlžníka (pohľadávka), a dlžník má povinnosť na plnenie voči veriteľovi (dlh).“.

Odôvodnenie:

Navrhované nové znenie môže spôsobovať výkladové nejasnosti, najmä ohľadom toho, či pohľadávka veriteľa má zodpovedať priamo právu na plnenie dlžníka alebo právu požadovať, aby dlžník plnil (čo je významovo aj obsahovo rozdielna skutočnosť). Na druhej strane nie je celkom zrejmé, čo sa myslí tým, že dlžník má povinnosť „to“ splniť a preto je vhodné formuláciu ujasniť.

97. Zásadná pripomienka k §490

Navrhujeme vypustenie druhej vety zo všeobecných ustanovení o zmene záväzkov a presunutie len do ustanovení týkajúcich sa ručenia, ako tomu je aj v súčasnej legislatíve.

Odôvodnenie:

Návrh zákona pri zmene zabezpečených záväzkov vo všeobecnosti preberá doterajšiu právnu úpravu, ktorá sa týkala len ručenia, pričom však nezohľadnilo skutočnosť, že ručenie je momentálne upravené ako jednoznačne subsidiárny a akcesorický vzťah k hlavnému záväzku, ktorý zabezpečuje. Tam je teda taká úprava logická. Na druhej strane pri zabezpečení, ktoré je úplne abstraktné a nezávislé od zabezpečovaného záväzku (ako napríklad banková záruka), bude získavanie súhlasu osoby, ktorá poskytla zabezpečenie nerealizovateľné a môže mať za následok alebo nemožnosť vykonania zmeny takých zabezpečených záväzkov alebo zrušenie účinkov takého zabezpečenia pri zmene bez súhlasu osoby poskytujúcej zabezpečenie.

98. Pripomienka k §495 odsek 2

Navrhujeme zmeniť: Pohľadávku voči banke, pobočke zahraničnej banky (odvolávka na príslušné ustanovenia zákona o bankách), poisťovni alebo pobočke poisťovne z iného členského štátu (odvolávka na zákon o poisťovníctve) možno postúpiť iba s ich súhlasom, ak ide o pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o bankovom obchode s odvolávkou na §5 ZOB a z poisťnej zmluvy s odvolávkou na § 5 zákona o poisťovníctve.

99. Zásadná pripomienka k §495 odsek 3 a 4

Predmetné ustanovenie považujeme v obchodnoprávnych vzťahoch za problematické. Navrhujeme, aby úprava tejto otázky v návrhu zákona zostala taká, ako bola doteraz, t. j. aby umožňovala stranám dohodnúť si zákaz postupovania

pohľadávok (ako v § 525 ods. 2 OZ) alebo upraviť tak, aby zákaz postúpiť pohľadávku mohol byť za istých okolností účinný aj voči tretím osobám.

Navrhujeme nasledovnú úpravu § 495 ods. 3 a 4:

(3) Dohoda medzi veriteľom a dlžníkom, ktorá zakazuje alebo obmedzuje postúpenie pohľadávky, nemá účinky voči tretím osobám, okrem prípadov podľa odseku 4. Zodpovednosť postupcu za porušenie takejto dohody tým nie je dotknutá.

(4) Dohoda podľa odseku 3 má účinky voči tretím osobám, ak:

- a) obsahuje povinnosť veriteľa získať súhlas s postúpením pohľadávky od dlžníka; a zároveň dlžník podľa tejto dohody nesmie súhlas bezdôvodne odmietnuť alebo zdržiavať, alebo
- b) dlžník namietal postúpenie pohľadávky do 15 dní odo dňa, kedy mu postúpenie bolo oznámené.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie § 495 ods. 3, ktoré vylučuje účinky dohody o zákaze postúpenia pohľadávky voči tretím osobám, považujeme za problematické. V praxi totiž existujú situácie, v ktorých je pre dlžníka zásadné, aby mal kontrolu nad tým, kto je jeho veriteľom. To platí najmä v prípadoch, keď by sa veriteľom mohla stať osoba, ktorá je predmetom medzinárodných sankcií, alebo ktorá by mohla ohroziť obchodné, reputačné či bezpečnostné záujmy dlžníka.

Zachovanie účinkov takejto dohody voči tretím osobám by umožnilo:

- zvýšiť právnu istotu dlžníka, že jeho záväzok nebude postúpený bez jeho vedomia subjektu, ktorý by mohol byť rizikový,
- zaviesť mechanizmus kontroly, napr. povinnosť veriteľa vyžiadať súhlas dlžníka s postúpením, pričom dlžník by nemohol tento súhlas bezdôvodne odmietnuť alebo zdržiavať,
- umožniť časové obmedzenie účinnosti postúpenia, napr. lehotu, v ktorej by dlžník mohol postúpenie namietat' z dôvodu porušenia dohody.

Z uvedeného dôvodu navrhujeme, aby zákon priznal aspoň obmedzenú účinnosť takejto dohode voči tretím osobám, napríklad formou:

- povinnosti veriteľa oznámiť zámer postúpenia a vyžiadať súhlas,
- možnosti dlžníka namietat' postúpenie v určenej lehote,
- výnimiek pre prípady, keď je postúpenie nevyhnutné (napr. v rámci skupiny veriteľov, bankových inštitúcií).

100. Zásadná pripomienka k §498 odsek 1

V druhej vete ustanovenia navrhujeme zmeniť výraz „vziať späť“ za pojem, ktorý sa viac hodí na hmotnoprávny úkon – napr. odvolať.

Odôvodnenie:

v hmotnom práve sa v zásade úkony späť neberú, ale sa iným spôsobom rušia ich účinky, napr. sa od nich odstupuje, rušia sa, odvolávajú sa. V hmotnoprávnom predpise, akým je návrh občianskeho zákona sa teda také výrazy nehodia.

101. Zásadná pripomienka k §506

Žiadame spresniť druhú vetu ustanovenia.

Odôvodnenie:

Nie je zrejmé, z akého dôvodu má byť vylúčené započítanie pohľadávky pôvodného dlžníka proti pohľadávke veriteľa. Takáto úprava nemá oporu v dôvodovej správe a nie je jasné, aký praktický alebo právny cieľ týmto obmedzením predkladateľ sleduje. Žiadame preto objasniť účel ustanovenia alebo upraviť jeho znenie tak, aby nevznikali pochybnosti o rozsahu práv osoby, ktorá dlh prevzala.

102. Zásadná pripomienka k §514 odsek 3

Za slová „medzi nimi nie“ sa vkladá slovo „je“ nasledovne:

Záväzok medzi poukazcom a poukázancom sa spravuje ustanoveniami tohto zákona o príkaznej zmluve, ak medzi nimi nie je záväzok z iného právneho dôvodu; poukážka však nezanikne smrťou ani jedného z nich.”

Odôvodnenie:

Chyba v písaní. Precizovanie textu.

103. Zásadná pripomienka k §527

Žiadame spresniť pojem „obvyklá cena“.

Odôvodnenie:

Nie je zrejmé, v akom čase a na akom trhu sa má obvyklá cena určovať ani podľa akých kritérií či štandardov. V platnom Občianskom zákonníku sa používa pojem odhadovaná cena, ktorý je v praxi jednoznačnejší a overiteľný.

104. Zásadná pripomienka k §529 a nasledujúce

Navrhujeme upraviť peňažnú zábezpeku v zmysle priloženého dokumentu s návrhom nového znenia § 529 - § 536.

Alternatívne, ak by nebolo možné zaviesť model title transfer z hľadiska tradície občianskeho práva alebo z legislatívnych dôvodov, navrhujeme takúto peňažnú zábezpeku upraviť ako osobitný inštitút ktorý by sa umožňoval a explicitne upraviť popri všeobecnej úprave peňažnej zábezpeky.

Odôvodnenie:

Cieľom je modernizovať úpravu peňažnej zábezpeky tak, aby odzrkadľovala súčasné medzinárodné štandardy a prax, najmä model title transfer uplatňovaný v anglickom práve (FCAR) a v medzinárodných dokumentoch ISDA CSA. Zabezpečí sa jednoznačné vlastnícke právo k zloženým prostriedkom, zjednoduší sa realizácia práv veriteľa pri nesplnení dlhu a zvýši právna istota účastníkov. Návrh čerpá z anglického režimu Financial Collateral Arrangements (FCAR) a medzinárodných štandardov ISDA Credit Support Annex. Touto zmenou sa uľahčuje využívanie cash collateral v medzinárodných transakciách a zmierňujú legislatívne prekážky pri účasti slovenských subjektov na svetových finančných alebo obchodných trhoch. Najmä sa odstráni právna neistota v súvislosti s úpadkom alebo hroziacim úpadkom a následnými osobitnými konaniami podľa slovenskej legislatívy.

105. Zásadná pripomienka k §529 a nasledujúce

Druhý oddiel znie takto:

„Peňažná zábezpeka

„§ 529

Všeobecné ustanovenie

Peňažná zábezpeka je suma v peniazoch, ktorú zmluvná strana (zložiteľ) prevádza do plného vlastníctva druhej zmluvnej strany (veriteľ) na zabezpečenie svojich súčasných alebo budúcich dlhov.

§ 530

Peňažná zábezpeka

Veriteľ nemá povinnosť peňažnú zábezpeku zložiteľovi vrátiť, nakladá s ňou ako s vlastnými peniazmi, a zložiteľovi nepatria za peňažnú zábezpeku úroky.

§ 531

Dohoda o poskytnutí peňažnej zábezpeky

Dohoda o poskytnutí peňažnej zábezpeky musí obsahovať:

- a) podmienky prevodu peňažnej zábezpeky na veriteľa,
- b) vymedzenie zabezpečeného dlhu, a
- c) podmienky ukončenia dohody.

§ 532

Použitie peňažnej zábezpeky

(1) Ak zložiteľ nesplní zabezpečený splatný dlh, veriteľ je oprávnený použiť peňažnú zábezpeku alebo jej časť na jeho uspokojenie.

(2) Dlh, alebo jeho časť, sa považuje za splnený dňom doručenia oznámenia o použití peňažnej zábezpeky zložiteľovi, ak veriteľ oznámi jej použitie podľa odseku 1.

§ 533

Doplnenie peňažnej zábezpeky

Ak veriteľ použije peňažnú zábezpeku alebo jej časť podľa § 532, zložiteľ je povinný doplniť peňažnú zábezpeku do pôvodne dohodnutej výšky v dohodnutej lehote, inak do 15 dní od kedy mu oznámenie o použití peňažnej zábezpeky bolo doručené.

§ 534

Zánik zabezpečeného dlhu

Popri prípadoch v nej dohodnutých, dohoda o poskytnutí peňažnej zábezpeky (§ 531) zaniká vždy aj splnením dlhu, ktorý je peňažnou zábezpekou zabezpečený; dlh musí zaniknúť v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva, a peňažná zábezpeka nesmie zabezpečovať iné existujúce alebo budúce dlhy, inak k zániku dohody o poskytnutí peňažnej zábezpeky (§ 531) nedôjde.

§ 535

Nespotrebovaná peňažná zábezpeka

Po ukončení dohody o poskytnutí peňažnej zábezpeky (§ 531), veriteľ zaplatí zložiteľovi sumu peňazí zodpovedajúcu výške nepoužitej časti peňažnej zábezpeky v dohodnutej lehote, inak do 15 dní od zániku dohody o poskytnutí peňažnej zábezpeky; pričom sa zohľadní prípadné použitie (§ 532) alebo doplnenie peňažnej zábezpeky (§ 533).

§ 536

Iné formy peňažnej zábezpeky

(1) Ak sa veriteľ s dlžníkom dohodnú, ako peňažná zábezpeka môže slúžiť aj peňažná suma, ktorú by inak veriteľ bol povinný uhradiť alebo previesť dlžníkovi, a to na zabezpečenie súčasných alebo budúcich dlhov dlžníka.

(2) Na iné formy peňažnej zábezpeky podľa odseku 1 sa primerane použijú ustanovenia § 529 až § 532, § 534 a § 535; dlžník má v tomto prípade postavenie zložiteľa. Ustanovenie § 533 sa nepoužije.".

Odôvodnenie:

§ 529 Zavádza sa koncepcia title transfer zábezpeky, kde veriteľ nadobúda vlastnícke právo k peňažným prostriedkom. Tento model je inšpirovaný anglickým právom (FCAR, ISDA CSA) a prináša vyššiu právnu istotu, jednoduchšiu realizáciu zábezpeky a zníženie administratívnych nákladov.

§ 530 Vlastníctvo zábezpeky prechádza na veriteľa, čím sa eliminuje potreba správy cudzieho majetku. Zábezpeka nie je úschovou ani zálohou, ale plnohodnotným prevodom.

§ 531 Zmluvné podmienky sú jasne definované, čím sa zvyšuje transparentnosť a predvídateľnosť právneho vzťahu.

§ 532 Veriteľ nemusí realizovať záložné právo alebo súdne konanie – stačí oznámenie o použití zábezpeky. Tento mechanizmus je efektívny a právne jasný.

§ 533 Udržiava sa pôvodná výška zábezpeky, čím sa zabezpečuje rovnováha medzi stranami a kontinuita zabezpečenia. Samozrejme počíta sa s tým že ustanovenie je dispozitívne.

§ 534 Zánik dohody je viazaný na úplné splnenie záväzku, čím sa predchádza nejasnostiam o trvaní zábezpeky.

§ 535 Zabezpečuje sa spravodlivé vysporiadanie zostatku zábezpeky. Vychádza sa z princípu ekvivalentného vrátenia.

§ 536 Umožňuje flexibilitu pri poskytovaní zábezpeky, napr. formou zadržiavania platieb. Zvyšuje praktickú využiteľnosť inštitútu.

106. Zásadná pripomienka k §533 odsek 1

Odsek 1 znie takto:

„(1) V zmluve o ručení uzatvorenej medzi ručiteľom a veriteľom sa ručiteľ veriteľovi zaväzuje, že uspokojí jeho pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník. Ručenie nevznikne, ak dlžník so zabezpečením svojho dlhu ručením ručiteľa nesúhlasí.“.

Odôvodnenie:

Z navrhovaného znenia v rozpore so znením dôvodovej správy nie je jasné, že účastníkom zmluvy o ručení má byť len veriteľ a ručiteľ a nie je jasné, či má byť účastníkom aj dlžník alebo nie.

Rovnako pre zaistenie právnej istoty (najmä po zmenách v úprave ručenia) bude vhodnejšie, aby s ručením „svojho“ dlhu súhlasil aj samotný dlžník. Tento súhlas nemusí byť vyjadrený v zmluve o ručení.

107. Zásadná pripomienka k §548

Navrhujeme znenie § 548 takto:

„Ručiteľ, ktorý splnil zabezpečený dlh alebo jeho časť pred tým, ako nastala jeho splatnosť, sa môže voči dlžníkovi a iným osobám domáhať plnenia až po čase, kedy by nastala splatnosť ním splneného zabezpečeného dlhu.“

Odôvodnenie:

Je evidentné, že splnením dlhu zo strany ručiteľa tento zanikne a jeho splatnosť by nikdy nenastala.

108. Zásadná pripomienka k §554 odsek 1

Navrhujeme toto ustanovenie vypustiť, pretože je to zrejme zo samotného vzťahu medzi vystaviteľom a účastníkmi daného právneho vzťahu.

Odôvodnenie:

Uvedené navrhované znenie nie je celkom presné a jednoznačné a môže spôsobovať výkladové problémy. Takáto úprava nie je zahrnutá napr. ani v českom OZ.

109. Zásadná pripomienka k §561

Navrhujeme upraviť povinnú písomnú formu výzvy na formu a spôsob, ktoré budú vyplývať zo znenia záručnej listiny.

Odôvodnenie:

Výzva môže byť zasielaná aj v inej forme ako písomnej (napr. elektronickej), preto nie je vhodné vyžadovať, aby výzva bola vždy písomná.

110. Zásadná pripomienka k §564 odsek 1

Podobne ako je to v odseku (2) navrhujeme doplniť „ak to záručná listina pripúšťa“.

Zároveň dávame do pozornosti potenciálny rozpor medzi týmto odsekom a upraveným § 495 odsekom 2 o nepostupiteľnosť pohľadávok voči banke/poistovni.

Odporúčame tiež v priebehu prípravy návrhu analyzovať otázku či je alebo nie je potrebný súhlas vystaviteľa finančnej záruky na jej prevod.

111. Zásadná pripomienka k §567

Chyba v odkaze:

Nesprávny odkaz – je potrebné opraviť na § 566. (Beneficiant, ktorý dosiahol na základe finančnej záruky plnenie, na ktoré nemal voči dlžníkovi nárok, vráti toto plnenie osobe povinnej na náhradu podľa § 564 ods. 1 a nahradí jej škodu tým spôsobenú.)

Odôvodnenie:

Precizovanie textu.

112. Zásadná pripomienka k §568 odsek 1

Odsek 1 sa vypúšťa.

Odôvodnenie:

Uvedené navrhované znenie je po doplnení komplexnej úpravy finančných záruk nevhodné a nie je dôvod na jeho aplikáciu. Navrhujeme vymazať.

113. Zásadná pripomienka k §592 odsek 2

Žiadame spresniť ustanovenie, či doba trvanlivosti a doba spotreby potravín predstavujú zákonnú záruku za akosť podľa tohto ustanovenia.

Odôvodnenie:

Z komentárov k platným právnym predpisom vyplýva, že doba trvanlivosti alebo doba spotreby je vnímaná ako osobitný zákonný typ záruky za akosť. V aplikačnej praxi však po spotrebiteľskej novele z roku 2022 vzniká nejasnosť, či sa na tieto tovary vzťahuje záruka za akosť, alebo len všeobecná zodpovednosť za vady existujúce pri dodaní.

114. Zásadná pripomienka k §598 odsek 2

Navrhujeme upraviť text druhej vety tohto ustanovenia, aby bolo jasné, že toto právo dlžníka je možné zmluvne vylúčiť: „To neplatí, ak sa strany dohodnú výslovne inak a pri dlhu, ktorý spočíva vo výplate vkladu počas trvania vkladového vzťahu alebo vo výplate súm z účtu počas trvania zmluvy o účte.“

Odôvodnenie:

Ustanovenie prvej vety ods. 2 je trochu rizikové. Zmluvy môžu obsahovať ustanovenia, pri ktorých je určenie splatnosti dlhu prenechané veriteľovi, pričom veriteľ môže mať v takých prípadoch záujem na tom, aby mu bolo dlhodobo zachované právo požadovať splnenie dlhu vtedy, keď to uzná za vhodné. Právo dlžníka plniť po jednom roku pri takých dlhoch, kde je splatnosť prenechaná veriteľovi, preto zrejme bude potrebné zmluvne vylúčiť.

Navrhujeme tiež vziať ustanovenie na akýkoľvek účet, nie len na bežný.

115. Zásadná pripomienka k §602

Žiadame ustanovenie preformulovať tak, aby bolo jednoznačne zrejmé, kedy a za akých okolností môže veriteľ uplatniť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu.

Odôvodnenie:

Ustanovenie je formulované nejasne, najmä pokiaľ ide o podmienky, za ktorých môže veriteľ požadovať splnenie celého dlhu pri nesplnení jeho časti; v navrhovanom znení nie je pre prax dostatočne zrozumiteľné.

116. Zásadná pripomienka k §609

Žiadame, aby výška úroku nebola určená pevnou percentuálnou sadzbou, ale aby sa odvíjala od základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, zvýšenej o určitý počet percentuálnych bodov.

Odôvodnenie:

Fixne stanovený úrok nereaguje na zmeny úrokových sadzieb v ekonomike a môže byť preto v niektorých obdobiach neprimerane nízky alebo naopak príliš vysoký. Systém použitý v Obchodnom zákonníku (§ 369 ods. 1), ktorý sa viaže na sadzbu ECB, je spravodlivejší a pružnejší – automaticky sa prispôbuje vývoju na trhu a zároveň nie je potrebné meniť zákon pri každej zmene úrokových podmienok.

117. Zásadná pripomienka k §622

Navrhujeme znenie § 622 písm. k) takto:

„k) iným spôsobom, ktorý si strany dohodli, alebo ktorý vyplýva zo zákona; najmä sa strany môžu dohodnúť, že právo alebo nárok zaniká márnym uplynutím času dohodnutým na jeho uplatnenie alebo nedodržaním podmienok dohodnutých stranami na jeho uplatnenie.“

Odôvodnenie:

Vzhľadom na dlhodobú diskusiu o prípustnosti dojednaní z FIDIC zmluvných podmienok o prepadných lehotách v slovenskom právnom poriadku, a za účelom odstránenia akýchkoľvek pochybností v tomto smere.

118. Zásadná pripomienka k §636 odsek 2

Žiadame umožniť dlhšiu výpovednú dobu ako tri mesiace aj pri povinne zverejňovaných zmluvách, pokiaľ sa na tom zmluvné strany dohodnú.

Odôvodnenie:

Maximálna trojmesačná výpovedná lehota je v praxi príliš krátka, najmä pri zmluvách, ktoré trvajú dlhšie alebo ide o služby, ako napríklad servisné zmluvy so štátom. Takéto obmedzenie môže byť nevýhodné pre obe strany a spôsobovať zbytočné problémy pri plnení zmluvy. Preto by mala byť možnosť dohodnúť si dlhšiu lehotu, ak to zodpovedá charakteru zmluvy a obe strany s tým súhlasia.

119. Zásadná pripomienka k §650 odsek 2

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie je mimoriadne vágne a jeho aplikácia by mohla viesť k nepredvídateľným dôsledkom pri posudzovaní riadneho plnenia záväzkov. Strany zmluvného vzťahu majú mať povinnosť svoje práva a povinnosti upraviť jasne, určito a predvídateľne, a to priamo v zmluve. Takto formulované ustanovenie by však umožňovalo dodatočné rozširovanie povinností bez jasného právneho základu, čím by sa znížila právna istota a predvídateľnosť zmluvných vzťahov. Bez bližšej konkretizácie by toto ustanovenie vystavovalo riziku porušenia povinnosti prakticky každé plnenie záväzku.

120. Zásadná pripomienka k §655 odsek 1

Navrhujeme „právo na splnenie“ nedefinovať ako prostriedok nápravy.

Odôvodnenie:

Ide o primárnu súčasť právneho vzťahu a aplikácia tohto prístupu by mohla mať za následok absurdné situácie, kedy by aj napriek tomu, že dlžník svoju povinnosť porušil, by nebol povinný tento dlh riadne splniť a vznikali by situácie, kedy by museli strany záväzok ukončiť a vysporiadať medzi nimi inak.

121. Zásadná pripomienka k §658 odsek 4

Z navrhovaného ustanovenia písmena b) v spojení s § 658 ods. 3 vyplýva, že minimálna zákonná dĺžka záručnej doby má byť viac ako 6 mesiacov. Nie je isté, či toto malo byť zámerom tohto ustanovenia a ustanovenie by bolo vhodné upraviť tak, aby bolo jasné, že v daných prípadoch platí iné lehota na uplatnenie väd, ako je uvedená v odseku 3 (nemusí byť len dlhšia).

Odôvodnenie:

Navrhujeme upraviť / precizovať znenie, aby nevznikli pochybnosti o výklade tohto ustanovenia.

122. Zásadná pripomienka k §659

Ustanovenia by sa mali upraviť tak, aby bolo jednoznačné, že veriteľ nemôže uplatniť prostriedky nápravy len pri takej zrejmej vade, ktorej existenciu a prejavy akceptoval uzatvorením zmluvy a inak že je oprávnený vytknúť aj zrejmu vadu, pretože aktuálne je možný taký výklad ustanovenia, ktorý je nejasný a nejednoznačný.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenia sú koncipované tak, že pripúšťajú výklad, v zmysle ktorého by veriteľ nemal mať právo uplatniť zjavnú vadu bez ohľadu na to, či zmluvu uzatvoril s vedomím o zjavnej vade alebo bez.

123. Pripomienka k § 663

Povinnosť kupujúceho pri zistení vady: Žiadame doplniť ustanovenie, že kupujúci je povinný po zistení vady veci ďalej vec nepoužívať, ak by ďalším používaním mohlo dôjsť k zhoršeniu vady, a umožniť predávajúcemu posúdenie vady v primeranej lehote. Zároveň navrhujeme zakotviť, že ak kupujúci túto povinnosť poruší, zaniká mu nárok zo zodpovednosti za vady a zodpovedá za zhoršenie stavu veci alebo škodu z toho vzniknutú.

Odôvodnenie: V praxi sa vyskytujú prípady, keď zákazník po prejavení vady naďalej vec používa, čím sa vada zväčší alebo spôsobí vznik ďalšej vady a čím vzniká väčšia škoda a väčšie náklady na opravu. Taktiež býva problém spoľahlivo zistiť príčinu vady, ak vozidlo nebolo predávajúcemu včas predvedené. Uvedená povinnosť kupujúceho (neužívať vadnú vec) je preto logická – predíde ďalším škodám a umožní predajcovi objektívne posúdiť vadu. Zabezpečí sa tak férový prístup pri zisťovaní vady a následnej zodpovednosti či nárokom za vady použitej veci.

124. Zásadná pripomienka k § 664

Predmetné ustanovenie navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Ako je uvedené aj v dôvodovej správe, to, že náklady na spôsob vybavenia zodpovednosti za vady znáša dlžník, nie je sporné. Tým, že predmetné ustanovenia normuje to, čo je úplne zrejmé a žiadnym spôsobom nie je sporné, vytvára priestor pre úvahy nad výkladom, ktoré môžu viesť až k tomu, že v rámci aplikačnej praxe môže byť navrhovaný § 664 chápaný ako modifikované pravidlo upravené v aktuálnom znení § 509 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, čo je nežiadúce.

125. Zásadná pripomienka k § 667 písmeno b)

Žiadame bližšie vysvetliť, čo sa má rozumieť pod pojmom „vstúpiť do osobného vzťahu alebo v ňom pokračovať“, keďže ide o neurčitý a právne nejasný pojem, ktorý môže viesť k rozdielnemu výkladu v praxi.

Odôvodnenie:

Z dôvodovej správy nie je zrejmé, aké konkrétne situácie má toto ustanovenie pokrývať a aké služby či práce osobného charakteru sa majú týmto formulovaním vylúčiť. Nejasnosť pojmu môže spôsobiť aplikačné problémy pri posudzovaní osobného charakteru plnenia. Význam tohto pojmu by preto mal byť výslovne objasnený v dôvodovej správe.

126. Zásadná pripomienka k § 676

Uvedené navrhované ustanovenie nie je celkom jasné, pretože podľa iných príslušných ustanovení návrhu zákona sa má toto pravidlo týkať len peňažných dlhov a nebude sa aplikovať na iné zmluvné pokuty určené percentuálnou sadzbou (najmä pri nepeňažnom dlhu).

Odôvodnenie:

Navrhujeme upraviť znenie. Podľa dôvodovej správy je zrejмый iný zámer tejto legislatívnej úpravy. Bolo by potrebné ustanovenie upraviť tak, aby bolo zrejmé, že sa netýka zmluvných pokút, ktoré zabezpečujú splnenie iného ako peňažného dlhu.

127. Zásadná pripomienka k § 677 odsek 1

§ 677 ods. 1 navrhujeme preformulovať.

Odôvodnenie:

Ustanovenie používa pojem „obdobná povinnosť“ bez akéhokoľvek legislatívneho vymedzenia. Nie je zrejmé, či má ísť o povinnosť zo zákona, z úmyselného alebo nedbanlivostného zásahu do cudzích práv (napr. úmyselné poškodenie veci) alebo z nedbanlivostného konania bez akejkoľvek predchádzajúcej zmluvy. V týchto prípadoch medzi stranami neexistuje zmluvný vzťah ani „obdobná“ zmluvná povinnosť, a napriek tomu ide o typické situácie vzniku zodpovednosti za škodu.

Keďže ide o základné ustanovenie o zodpovednosti za škodu, z jeho gramatického znenia môže vyplývať, že sa zodpovednosť viaže výlučne na nesplnenie zmluvnej alebo inej písomnej povinnosti, a teda iné škodové situácie sú z tohto režimu vylúčené. Takéto znenie môže viesť k mylnému záveru, že ide len o „zmluvný“ typ zodpovednosti.

Navrhujeme naopak vyriešiť zodpovednosť tak, že za nesplnenie sa zodpovedá iba subjektu zmluvného alebo iného obdobného vzťahu. Dôvodom je zníženie rizika špekulatívnych sporov s tým, že v SR nie je ani len záruka ani zodpovednosti za trovy týchto špekulatívnych konaní.

128. Zásadná pripomienka k §682 odsek 2

Žiadame, aby sa v ustanovení slová „bez zbytočného odkladu“ nahradili slovami „v primeranej lehote“.

Odôvodnenie:

Pojem „bez zbytočného odkladu“ predstavuje príliš prísnu a neflexibilnú formuláciu, ktorá v praxi neberie do úvahy zložitost' a povahu jednotlivých obchodných transakcií. Veriteľ nemusí byť vždy schopný v tak krátkom čase objektívne posúdiť, aké náhradné plnenie je vhodné, najmä ak ide o komplexné alebo finančne náročné záväzky.

129. Zásadná pripomienka k §686 odsek 1

§ 686 ods. 1 ponechať v znení podľa súčasnej právnej úpravy.

Odôvodnenie:

Aktuálne znenie § 350 Obchodného zákonníka je zrozumiteľnejšie

130. Zásadná pripomienka k §690

Žiadame vypustiť odkaz na definíciu spriaznenej osoby podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Odôvodnenie:

Takto široká definícia by v praxi viedla k neprimeranému rozšíreniu okruhu osôb, voči ktorým by sa mohlo uplatniť odporovanie právnych úkonov, a mohla by zasiahnuť aj bežné obchodné vzťahy medzi prepojenými subjektmi. Vzhľadom na to, že pojem spriaznená osoba podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii zahŕňa aj vzdialené a formálne prepojenia (napr. držbu 5 % podielu či blízke osoby), išlo by o právnu úpravu, ktorá je v podnikateľskej praxi neakceptovateľná a mohla by viesť k právnej neistote a zastaveniu bežných transakcií.

131. Zásadná pripomienka k §700 odsek 2

Žiadame doplniť, že pojem „všeobecná hodnota“ sa má vykladať v súlade s § 2 písm. g) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, aby sa predišlo výkladovým nejasnostiam.

Odôvodnenie:

Pojem „všeobecná hodnota“ nie je v návrhu zákona bližšie definovaný, čo môže viesť k nejednotnému výkladu v aplikačnej praxi. Uvedená definícia je však už upravená vo vyhláške Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku. Odkaz na túto vyhlášku by zabezpečil jednotné chápanie pojmu.

132. Zásadná pripomienka k §708 odsek 2

Odsek 2 znie takto:

„(2) Rozsah povinnosti podľa odseku 1 má zohľadňovať oprávnené záujmy každej zo strán a závisí od okolností, za ktorých sa vedú rokovania o uzavretí zmluvy, od dodržiavania princípov obozretnosti a náležitej starostlivosti, od zručností a schopností strán, nákladov a ťažkostí spojených so získaním informácie, vedomosti druhej strany o okolnosti ako aj od jej možnosti informáciu získať, a od zrejmej dôležitosti informácie pre druhú stranu.“

Odôvodnenie:

Ustanovenie môže mať dosť značne negatívny dopad na proces uzatvárania zmlúv. Pritom poskytuje ochranu, ktorá v obchodných vzťahoch nemá miesto a nedodržanie týchto ustanovení je neprimerane sankcionované, hoci správané v určitom rozpore s týmito pravidlami podľa § 708 je úplne bežné a akceptovateľné (najmä v obstarávacích procesoch, súťažiach viacerých návrhov, iných vyjednávacích taktikách).

133. Zásadná pripomienka k §709 odsek 1

Žiadame ustanovenie preformulovať, najmä fikciu o princípe nepoctivosti.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie podľa nášho názoru neprimerane rozširuje zodpovednosť strán, keď automaticky predpokladá, že akékoľvek rokovaní bez uzavretia zmluvy je nepoctivé. V praxi však často dochádza k prerušeniu alebo ukončeniu rokovaní z legitímnych dôvodov, bez zlého úmyslu. Takto nastavené pravidlo by mohlo viesť k neprimeraným sporom a zodpovednosti aj v prípadoch, keď strany konali v dobrej viere.

134. Zásadná pripomienka k §710 odsek 1

Odsek 1 znie takto:

„(1) Ak strana pri rokovaní o uzavretí zmluvy získá dôvernú informáciu, nesmie ju v rozpore s jej účelom poskytnúť tretej osobe alebo zneužiť vo svoj prospech, alebo v prospech inej osoby alebo v neprospech strany, ktorej sa dôverná informácia týka, a to bez ohľadu na to, či dôjde k uzavretiu zmluvy. Získanú dôvernú informáciu smie strana použiť len na účel uzavretia zmluvy.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplnenie a precizovanie znenia tak, aby sa účel povinnosti zachovávať mlčanlivosť rozšíril a čo najviac vyhovoval obchodnej praxi.

135. Zásadná pripomienka k §719

Navrhujeme upresniť znenie tohto paragrafu, aby bolo explicitne uvedené, že dotknutá strana sa nemôže dovolávať zmeny okolností ak ide o zmluvu, predmetom ktorej je komodita alebo derivát s cenou ktorá podlieha trhovým výkyvom.

Navrhujeme znenie § 719 doplniť o nové písmeno f) v znení:

„f) ide o zmluvu, ktorej predmetom je dodávka komodity, prípadne komoditného derivátu, s ktorými sa bežne obchoduje na organizovaných trhoch.“

Odôvodnenie:

Skúsenosti z turbulentných období, najmä z roku 2022, keď ceny elektriny dosahovali extrémne hodnoty a zásadne narušili stabilitu trhu, ukázali potrebu právnej istoty v zmluvných vzťahoch. V prípadoch, kde rozhodné právo obsahovalo inštitút hardship, vznikala značná právna neistota, či zmluvné strany budú svoje záväzky plniť, alebo či im vzniká právo na ich revíziu.

Sme toho názoru, že účelom takýchto zmlúv je prevziať riziko za zmenu okolností, avšak prax v obdobiach výrazných hospodárskych otrasov si vyžaduje jasné pravidlá, ktoré zabezpečia, že záväzky budú plnené. Vzhľadom na absenciu judikatúry k tomuto inštitútu je možné právnu istotu dosiahnuť len explicitnou zákonnou úpravou, ktorú týmto žiadame doplniť.

136. Zásadná pripomienka k §729 odsek 2

Text ustanovenia nie je v súlade s dôvodovou správou. Navrhujeme upraviť v ods. 2 tak, že namiesto "súčasne" uviesť "v lehote určenej v návrhu". Zároveň zosúladiť text dôvodovej správy s výsledným znením ustanovenia.

Odôvodnenie:

Súčasný znenie hovorí o "oznámi súčasne", môžu však vzniknúť pochybnosti o tom, čo znamená súčasne. Navrhujeme aby upravilo že sa to týka oznámení prijatých v lehote, ktorá bude určená v návrhu.

137. Zásadná pripomienka k §740

Vhodnejšie je zrejme znenie doterajšieho ustanovenia § 269 ods. 1 ObZ, ktoré by sa mohlo aplikovať primerane aj naďalej: „Ustanovenia upravujúce vo štvrtéj hlave tejto časti zákona jednotlivé typy zmlúv sa použijú len na zmluvy,

ktorých obsah dohodnutý stranami zahŕňa podstatné časti zmluvy ustanovené v základnom ustanovení pre každú z týchto zmlúv.“

Odôvodnenie:

Tu je riziko určitej nejasnosti ohľadne toho, kedy zmluva spadá pod pomenovanú zmluvu. Výraz „podstatné znaky“ je totiž pomerne vágny.

138. Zásadná pripomienka k §744

Žiadame, aby sa na koniec ustanovenia doplnila formulácia „ak sa strany nedohodnú inak“.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie kogentne určuje, že úrok je splatný spolu s istinou, čím zbytočne obmedzuje zmluvnú voľnosť strán. V praxi však býva bežné, že si zmluvné strany dohodnú inú splatnosť úrokov – napríklad v pravidelných intervaloch alebo osobitne od istiny. Doplnením tejto formulácie by sa zachovala právna istota aj flexibilita v zmluvných vzťahoch a umožnilo by to stranám prispôbiť si splatnosť úrokov konkrétnym obchodným podmienkam.

139. Zásadná pripomienka k §749

§ 749 znie takto:

„§ 749

„(1) Štandardizované zmluvné podmienky sú

a) zmluvné podmienky vopred pripravené jednou stranou alebo určené podľa jej pokynov na použitie vo viacerých prípadoch bez toho, aby druhá strana mohla zásadne ovplyvniť ich obsah, alebo

b) zmluvné podmienky pripravené treťou stranou, ktoré sú štandardne využívané v obchodnom styku a na využití ktorých sa strany dohodnú.

(2) Na štandardizované zmluvné podmienky sa primerane aplikujú ustanovenia o všeobecných zmluvných podmienkach.“

Odôvodnenie:

Vzhľadom na to, že strany môžu zmluvu uzatvoriť aj s odkazom na iné ako zmluvné podmienky, ktoré by vydala niektorá zo strán, ako sú napríklad FIDIC zmluvné podmienky

140. Zásadná pripomienka k §750

Navrhujeme toto ustanovenie vypustiť alebo zúžiť, keďže môže vnášať značnú mieru neistoty ohľadne presného rozsahu zmluvných ustanovení.

Odôvodnenie:

Takáto vysoká miera ochrany druhej zmluvnej strany zrejme nie je namieste, najmä ak nejde o spotrebiteľa.

141. Zásadná pripomienka k §764 odsek 2

Navrhujeme zmeniť formuláciu, nakoľko umožňuje extenzívny výklad a navyše s poukazom na rozhodovaciu prax súdov by bolo takmer každé ustanovenie typickej bankovej formulárovej zmluvy vyhodnotené ako neprijateľná zmluvná podmienka, nakoľko dlžníka zaväzuje k splneniu povinností. Navrhujeme nejakým spôsobom limitovať ochranu spotrebiteľa, ktorá prekračuje základné medze a narúša rovnováhu medzi subjektmi. Navyše dodávateľ ako poškodený subjekt znáša duplicitné následky, pretože nielen dlžníci nesplatia ani len istinu, ale v prípade vrátenia bezdôvodného obohatenia sú dodávateľia postihovaní druhýkrát a to z dôvodu, ak súd vyhodnotí takmer každú zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Na základe uvedeného je preto nevyhnutné stanoviť atribúty, na základe ktorých sa striktnšie bude posudzovať nerovnováha v právach a povinnostiach.

142. Pripomienka k § 773

Ak má spotrebiteľ právo splácať, môže obchodník požadovať splatenie celého plnenia ak je spotrebiteľ v omeškaní aspoň s tromi splátkami a suma splátok s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní. Navrhujeme znížiť počet splátok na omeškanie s jednou splátkou

Odôvodnenie:

Spotrebiteľ, ktorý je v omeškaní s jednou splátkou a nekomunikuje s obchodníkom, je signál pre obchodníka, že spotrebiteľ nespĺní svoj záväzok voči obchodníkovi. Na jednej strane by zníženie splátok malo výchovný efekt najmä na zodpovedné ekonomické správanie spotrebiteľov a na strane druhej strane viac v prípade, že spotrebiteľ nespĺní niekoľko splátok za sebou, je ohrozené vymáhanie celého dlhu.

143. Pripomienka k § 775

K § 775 Povinnosť ponúknuť spotrebiteľovi plnenie v splátkach. Navrhujeme nahradiť povinnosť za možnosť.

Odôvodnenie:

Zaviesť povinnosť ponúknuť splátky pre spotrebiteľov pri v prípadoch keď práve sám spotrebiteľ ukončil zmluvu môže viesť k nerozvážnemu správaniu spotrebiteľov pri uzatváraní zmlúv, a to tak, že bez uváženia svojich schopností uzavrie viacero zmlúv s tým, že sa budú spoliehať na splácanie, a keď takých zmlúv môžu ukončiť v jednom období viac, a ich schopnosť splácať sa výrazne obmedzí – obchodník tým nahrádza bankové inštitúcie, pričom malý podnikateľov to môže priviesť k hraničnému bodu.

144. Zásadná pripomienka k § 794

Žiadame vypustiť toto ustanovenie.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie ukladá absolútnu zodpovednosť prevádzkovateľom mimoriadne nebezpečných prevádzok bez možnosti liberačného dôvodu, a to aj v prípadoch, keď konali v súlade so všetkými právnymi predpismi, povoleniami a prijali primerané opatrenia na predchádzanie škodám. Takto navrhovaná úprava by viedla k neprimeranému prenosu rizika na prevádzkovateľov, zvýšeniu nákladov a mohla by mať odradzujúci účinok na investície a rozvoj strategických odvetví. Zastávame názor, že zodpovednosť za škodu je plne krytá v ust. § 793.

145. Zásadná pripomienka k § 804

Žiadame opravu odkazu tak, aby korešpondoval s vecným obsahom ustanovenia (§ 795 Zodpovednosť prevádzkovateľa dopravného prostriedku). V závere ustanovenia je uvedený nesprávny odkaz na paragraf.

146. Zásadná pripomienka k § 807 odsek 3

Žiadame, aby sa ustanovenie upravilo tak, aby vlastníkom pozemku mal jednoduchší a rýchlejší postup pri odstraňovaní stavieb neznámych vlastníkov v opačnom prípade žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

V praxi nie je výnimočné, že sa na pozemkoch nachádzajú staré alebo opustené stavby, pri ktorých nie je možné zistiť vlastníka. V takýchto prípadoch vlastníkom pozemku často nesie zodpovednosť za stav, ktorý nevytvoril a nemá reálnu možnosť ho ovplyvniť, pretože právny rámec mu neumožňuje stavbu odstrániť bez zásahu stavebného úradu. Takto nastavená úprava je nevyvážená a v niektorých prípadoch môže viesť až k zodpovednosti za škody, ktorým vlastníkom objektívne nemohol zabrániť. Zjednodušenie alebo zrýchlenie postupu by preto prispelo k posilneniu právnej istoty a ochrane vlastníkov, bez toho, aby došlo k oslabeniu verejného záujmu alebo zákonného dohľadu nad stavebnou činnosťou.

147. Zásadná pripomienka k § 807 odsek 5

Odsek 5 znie takto:

„(5) Vyviní sa ten vlastník stavby, ktorý preukáže, že túto stavbu mala podľa dohody s vlastníkom pod dohľadom iná osoba alebo ten vlastník, ktorý preukáže, že pri dohľade nad stavbou nezanedbal náležitú starostlivosť.“.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie môže mať negatívny dopad najmä na vlastníkov zhotovovaných stavieb. Toto ustanovenie je potrebné upraviť tak, aby vlastníkom stavby alebo iného diela zodpovedal za škodu až po tom, čo prevezme stavbu resp. dielo od zhotoviteľa. Predtým by mal zodpovedať za škodu výhradne zhotoviteľ, i napriek tomu že aj počas zhotovovania stavby je objednávateľ už jej vlastníkom.

148. Zásadná pripomienka k ŠTVRTÁ ČASŤ – ŠTVRTÁ HLAVA

Navrhujeme doplniť osobitnú úpravu pre Zmluvu o zachovaní mlčanlivosti o dôvernej informácii.

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby bola Zmluva o zachovaní mlčanlivosti výslovne upravená ako nominálny zmluvný typ v Občianskom zákonníku z týchto dôvodov:

(1) Efektívna ochrana dôverných informácií: V praxi sa ukazuje, že samotná náhrada škody pri porušení mlčanlivosti je nedostatočná. Strana, ktorej záujmy sú ohrozené, má často naliehavý záujem na neodkladnom zákaze konania, ktoré porušuje mlčanlivosť. Výslovná úprava zmluvy v zákonníku by posilnila právnu pozíciu navrhovateľa pri žiadosti o neodkladné opatrenie a umožnila súdu rýchlejšie a jednoznačnejšie rozhodovanie.

(2) Zvýšenie právnej istoty pri jednostranných vyhláseniach: V obchodnej praxi, napríklad pri tendroch, je bežné, že uchádzači poskytujú jednostranné vyhlásenia o mlčanlivosti. Ich vykonateľnosť je však sporná, čo oslabuje ochranu dôverných informácií. Navrhujeme preto, aby zákon výslovne stanovil, že ak osoba poskytne jednostranné vyhlásenie o mlčanlivosti a druhá strana následne poskytne informácie s odvolaním sa na toto vyhlásenie, má sa za to, že zmluva bola platne uzatvorená. Takáto úprava by zvýšila právnu istotu a vykonateľnosť záväzku mlčanlivosti.

149. Zásadná pripomienka k §829 odsek 1

Žiadame, aby sa jednoznačne vymedzilo, koho možno považovať za „partnera“ zomrelého.

Odôvodnenie:

Zákon neobsahuje jednotnú terminológiu – pojem „partner“ sa v slovenskom právnom poriadku používa v rôznych kontextoch bez presného rozsahu práv a povinností. Vzhľadom na citlivosť a možnú vysokú výšku finančných náhrady nemajetkovej ujmy je podľa nás dôležité, aby bol tento pojem jednoznačne definovaný.

150. Zásadná pripomienka k § 862

Navrhujeme úpravu týkajúcu sa nekalej súťaže voči spotrebiteľovi vypustiť z návrhu nového Občianskeho zákonníka a ponechať úpravu nekalej obchodnej praxe v aktuálnom znení v zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vypustenie úpravy týkajúcej sa nekalej súťaže voči spotrebiteľovi z návrhu nového OZ je potrebné náležite premietnuť aj do zvyšných ustanovení návrhu nového OZ.

Odôvodnenie:

Tak inštitút nekalej obchodnej praxe ako aj inštitút nekalej súťaže sledujú svoj vlastný (odlišný) účel, ich prepájanie nie je odôvodnené a môže spôsobovať aplikačné problémy. Alternatívne, ak by bolo nevyhnutné zahrnúť právnu úpravu nekalej obchodnej praxe do nového Občianskeho zákonníka, navrhujeme, aby sa prevzalo znenie zo zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Ochrana pred nekalými obchodnými praktikami je výsledkom transpozície smernice EP a Rady 2005/29/ES, vymedzenie príslušného právneho inštitútu v slovenskej právnej úprave by preto malo vychádzať zo znenia smernice 2005/29/ES.

151. Zásadná pripomienka k § 863

Navrhujeme nasledovné znenie uvádzacej vety: Nekalou súťažou je konanie súťažiteľa v hospodárskom styku, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a je spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom, najmä ...

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby generálna klauzula nekalej súťaže v čo najväčšej možnej miere zohľadňovala existujúce znenie. Najmä, považujeme za nevyhnutné, aby boli v definícii generálnej klauzuly zohľadnené dobré mravy súťaže, nakoľko z existujúcej rozhodovacej praxe ako aj odbornej literatúry vyplýva, že ide o kľúčový pojem pre tento inštitút.

152. Zásadná pripomienka k § 863, písmeno b)

Žiadame nahradiť pojem „agresívna“ v slove „agresívna konkurencia“ vhodnejším a neutrálnejším označením, napríklad „nepoctivá“.

Odôvodnenie:

Použitý termín „agresívna konkurencia“ pôsobí zbytočne negatívne a evokuje, že akákoľvek intenzívnejšia konkurenčná činnosť je niečo zlé a agresívne, hoci v trhovom prostredí môže ísť o legitímny prejav konkurencie. Nové označenie by malo jasne rozlišovať medzi dovolenou súťažou a protiprávnym správaním, aby sa predišlo nejasnostiam a riziku neodôvodneného zásahu do hospodárskej súťaže.

153. Zásadná pripomienka k § 864

Predmetné ustanovenie navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Odôvodnenie vychádza z odôvodnenia k návrhu na vypustenie § 862 návrhu nového Občianskeho zákonníka.

154. Zásadná pripomienka k § 865

Žiadame do predmetného ustanovenia doplniť pred slovo „adresáta“ slovo „priemerného“.

Odôvodnenie:

Z textu by malo jasne vyplývať, že posudzovanie sa vzťahuje na priemerného adresáta, teda osobu s bežnou mierou pozornosti, znalostí a chápania. Aby sa zabezpečilo, že všetkým, ktorí budú ustanovenie vykladať, bude jasné, že adresátom nie je osoba s výrazne obmedzenou schopnosťou porozumenia alebo skúsenosťou.

155. Zásadná pripomienka k § 865, písmeno c)

Žiadame vypustiť dané ustanovenie alebo doplniť do DS bližšie vysvetlenie, čo sa rozumie pod pojmom „rozširovanie pravdivých informácií“.

Odôvodnenie:

V súčasnom znení nie je zrejmé, aké situácie má zákonodarca na mysli. Bez uvedenia príkladu alebo bližšieho výkladu je toto ustanovenie nejasné a môže viesť ku komplikáciám v praxi. Zároveň poukazujeme na to, že v prípade ak iný súťažiteľ rozširuje pravdivé informácie tak rozhodne nemôže ísť o klamanie iných zákazníkov, nakoľko sa jedná o pravdu, a nie o klamstvo. Dané ustanovenie v kontexte ako je napísané nedáva zmysel a žiadame vysvetliť alebo vypustiť.

156. Zásadná pripomienka k § 865, písmeno d)

Žiadame nahradiť slová „opomenie uviesť“ slovom „neuvedie“.

Odôvodnenie:

Slovné spojenie „opomenie uviesť“ je nejednoznačné a ťažko uchopiteľné v praxi – nie je jasné, či zahŕňa len úmyselné zamlčanie informácie, alebo aj bežné, neúmyselné opomenutie. Takto formulovaná povinnosť by mohla viesť k sporom o to, či k opomenutiu došlo a či bolo vôbec zavinené. Použitie pojmu „neuvedie“ je zrozumiteľnejšie a umožňuje jednoznačnejšie posúdenie, či bola informácia poskytnutá alebo nie. Zároveň sa tým predíde ťažko preukázateľným situáciám, v ktorých by sa muselo dokazovať, či strana niečo „opomenula“ alebo konala úmyselne.

157. Zásadná pripomienka k § 866

Navrhujeme sa vypustiť časť vety za bodkočiarkou. v znení „to neplatí, ak v čase vymáhania práv došlo k upusteniu od používania označenia alebo k strate jeho príznačnosti“

Odôvodnenie:

Nejaví sa vhodné spájať vymáhanie práva s trvaním porušenia v čase vymáhania.

158. Zásadná pripomienka k § 867

Predmetné ustanovenie navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Odôvodnenie vychádza z odôvodnenia k návrhu na vypustenie § 862 návrhu nového Občianskeho zákonníka.

159. Zásadná pripomienka k § 867 a § 868

Žiadame nahradiť slovo „agresívna“ slovom „nepoctivá“.

Odôvodnenie:

Použitie pojmu „agresívna“ v texte pôsobí neprimerane negatívne a môže vyvolávať dojem, že akákoľvek intenzívnejšia alebo aktívnejšia forma hospodárskej súťaže je neprípustná. V trhovom prostredí je pritom bežné, že konkurencia môže byť aj výraznejšia či tvrdšia, pokiaľ sa stále drží zásad poctivej súťaže. Nahradenie pojmu „agresívna“ pojmom „nepoctivá“ by lepšie vystihovalo skutočný zámer zákona – postihovať iba správanie, ktoré prekračuje rámec férovej hospodárskej súťaže.

160. Zásadná pripomienka k § 870

Žiadame doplniť dôvodovú správu tak, aby jednoznačne vysvetľovala účel a potrebu zavedenia tohto ustanovenia.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie je zmätočné, nejasné a v praxi len ťažko vykonateľné, pretože nie je zjavné, ako sa má uplatňovať a vykladať. Takto formulované pravidlo zvyšuje právnu neistotu a viedlo by k situáciám, keď adresáti právnej normy nemusia presne rozumieť svojim právam a povinnostiam.

161. Zásadná pripomienka k § 873

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie je nejasné, duplicitné a v praxi ťažko uplatniteľné. Uvádza oblasti, ktoré už sú podrobne upravené osobitnými právnymi predpismi s vlastnými sankčnými mechanizmami, takže jeho doplnenie do Občianskeho zákonníka je zbytočné. Zároveň by takto široko formulovaná definícia viedla k právnej neistote a k zneužívaniu tohto ustanovenia v obchodných sporoch medzi konkurentmi.

162. Zásadná pripomienka k § 875

Predmetné ustanovenie navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Prístup k informáciám je možný na základe CSP. Preberanie úpravy z práva duševného vlastníctva v tomto prípade nie je náležité. Oblasť nekalej súťaže je podstatne širšia, nie je dosť dobre predstaviteľná, ako by uvedené fungovalo v aplikačnej praxi.

163. Zásadná pripomienka k § 876 odsek 2

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie predstavuje absolútne neprípustný zásah do základných princípov súkromného práva a podnikania. Pojem „nekalý zisk“ je právne aj ekonomicky nezmyselný – zisk je prirodzeným výsledkom podnikateľskej činnosti a nemožno ho považovať za škodu ani za protiprávny prospech. Takto formulované ustanovenie by vytváralo nebezpečný precedens, umožňovalo by svojvoľné zásahy do majetkových práv podnikateľov a v praxi by mohlo viesť k trestaniu bežnej, legítimnej súťaže.

164. Zásadná pripomienka k § 879

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie považujeme za rizikové. Zavedenie možnosti, aby rôzne právnické osoby vystupovali v mene „záujmov súťažiteľov“, bez jasne definovaných kritérií a zodpovednosti, môže viesť k zneužívaniu tohto oprávnenia. Nie je zjavné, kto a podľa akých pravidiel by posudzoval odbornosť či reprezentatívnosť týchto subjektov. V praxi by tak mohli vzniknúť organizácie, ktoré by bez reálneho poverenia zasahovali do súťažných vzťahov a spôsobovali podnikateľom zbytočné právne riziká a neistotu.

165. Zásadná pripomienka k § 881 odsek 1

Žiadame v prvej vete nahradiť slovo „tajná“ slovom „utajovaná“ a slovo „tajnosti“ slovom „v utajení“.

Odôvodnenie:

Pojem „tajná“ nie je právne presný a môže pôsobiť nejednoznačne. Termín „utajovaná“ je v súlade s platnou právnou terminológiou (napr. zákon o ochrane utajovaných skutočností) a lepšie vystihuje povahu informácie, ktorej ochrana je predmetom právnej úpravy.

166. Zásadná pripomienka k § 882 odsek 2

Žiadame spresniť ustanovenie tak, aby bolo zrejmé, že právo k obchodnému tajomstvu trvá aj po jeho nezákonnom zverejnení.

Odôvodnenie:

Zo znenia odseku 2 nie je jasné, či zverejnenie obchodného tajomstva protiprávnym spôsobom (napríklad únikom informácií alebo konaním tretej osoby) spôsobuje zánik tohto práva. Takáto nejednoznačnosť môže viesť k rozdielnym výkladom v praxi. Je preto nevyhnutné toto ustanovenie preformulovať takým spôsobom aby z neho jednoznačne vyplývalo, že prvá k obchodnému tajomstvu trvá aj vtedy, ak dôjde k jeho protiprávnemu zverejneniu a teda už toto obchodné tajomstvo nie je utajované.

167. Zásadná pripomienka k § 883 odsek 2

Žiadame doplniť za slová „v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku“ slová „alebo s dobrými mravmi“.

Odôvodnenie:

Doplnenie výrazu „alebo s dobrými mravmi“ je dôležité preto, aby bolo zrejmé, že neoprávneného získania obchodného tajomstva sa môže dopustiť aj fyzická osoba mimo podnikateľského prostredia – napríklad zamestnanec alebo iná osoba, ktorá sa k informáciám dostane pri výkone svojej práce. Súčasné znenie pôsobí dojmom, že ide výlučne o konanie právnickej osoby, čo nezodpovedá realite a môže viesť k výkladovým pochybnostiam. Zároveň v navrhovanom ustanovení sa nemyslí na to, že fyzická osoba nevie konať v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku.

168. Zásadná pripomienka k § 883 odsek 7

Žiadame preformulovať predmetné ustanovenie tak, aby bolo jednoznačné, že aj v prípade konania vo verejnom záujme musí byť zásah do obchodného tajomstva primeraný (proporcionálny) a odôvodnený.

Odôvodnenie:

Zásah do obchodného tajomstva nemožno automaticky odôvodniť odvolaním sa na verejný záujem – takýto prístup by mohol vytvárať priestor na svojvoľné, účelové a bezbrehé zverejňovanie dôverných informácií. Ustanovenie by preto malo jasne vyžadovať posúdenie proporcionality medzi ochranou verejného záujmu a zásahom do práv majiteľa obchodného tajomstva, aby sa predišlo jeho zneužívaniu ako tzv. „generálneho pardonu“ pre neoprávnené konanie.

169. Zásadná pripomienka k § 885 a § 886

Žiadame preformulovať ustanovenie tak, aby bolo formulované všeobecnejšie a zrozumiteľnejšie.

Odôvodnenie:

Súčasné znenie predpokladá, že každé obchodné tajomstvo je možné „pretaviť“ do tovaru, čo však v praxi neplatí – mnohé obchodné tajomstvá, ako napríklad know-how, cenové stratégie či zoznamy zákazníkov, nemajú hmotnú podobu. Takto nastavená úprava zároveň spôsobuje, že majitelia takýchto obchodných tajomstiev fakticky nemajú podľa navrhovaného znenia žiadne právo na nápravné opatrenia, čím sa oslabuje ich právna ochrana. Ustanovenie by preto malo byť upravené všeobecnejšie, aby zahŕňalo všetky formy obchodného tajomstva, nielen tie, ktoré možno spojiť s tovarom.

170. Zásadná pripomienka k § 933 odsek 1

Žiadame, aby bolo umožnené, aby predkupné právo prešlo aj na právneho nástupcu.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie, ktoré takýto prechod vylučuje, je v rozpore so všeobecnou zásadou, že pri predaji alebo inom právnom nástupníctve spoločnosti prechádzajú na nástupcu všetky práva a záväzky. Obmedzenie prechodu predkupného práva by v praxi vytváralo zbytočné komplikácie, právnu neistotu. Sme jednoznačne toho názoru, že obligčné predkupné právo by malo prechádzať na právneho nástupcu PO.

171. Zásadná pripomienka k § 936

Žiadame z ustanovenia vypustiť slovo „písomná“.

Odôvodnenie:

Ustanovenie nie je v súlade s navrhovaným znením § 935, podľa ktorého môže byť ponuka aj ústna, nielen písomná. Povinnosť písomnej formy by mala byť zachovaná len pri prevode nehnuteľností, kde je takýto postup opodstatnený.

172. Zásadná pripomienka k § 940 odsek 1

Žiadame doplniť do ustanovenia slovné spojenie „s prihliadnutím na primerané opotrebenie počas času užívania“.

Odôvodnenie:

Právo spätnej kúpy by sa malo posudzovať realisticky – po určitom čase je prirodzené, že vec vykazuje bežné známky používania. Výslovné doplnenie tohto kritéria by zabránilo zbytočným sporom o zodpovednosť za opotrebenie, ktoré vzniklo v dôsledku riadneho a obvyklého užívania veci, ktorú kupujúci kúpil a ku ktorej predávajúci uplatnil svoje právo spätnej kúpy.

173. Zásadná pripomienka k § 957 a § 959

Vymedzenie väd pri použitých veciach: Navrhujeme doplniť ustanovenie, že za vadu použitej veci sa nepovažuje opotrebovanie primerané miere používania, veku a stavu veci v čase kúpy. „Za vadu predanej použitej veci sa nepovažuje vada, ktorá vznikla používaním a bežným opotrebovaním, aké možno dôvodne očakávať vzhľadom na mieru jej predchádzajúceho používania.“

Odôvodnenie:

Pri predaji použitých vecí je prirodzené, že vec vykazuje známky používania, opotrebenia. Kupujúci s tým počíta a taký stav reflektuje aj dojednaná nižšia cena. Jasné vymedzenie, že primerané opotrebenie nie je vadou, zabráni sporom, keď kupujúci uplatňuje nároky z dôvodov vlastností veci zodpovedajúcich ich veku a dobe a miere predchádzajúceho používania.

174. Zásadná pripomienka k § 957 a § 959

Navrhujeme doplniť ustanovenie, že za vadu použitej veci sa nepovažuje zjavná vada. „Za vadu predanej použitej veci sa nepovažuje vada, ktorá vznikla používaním a bežným opotrebovaním, aké možno dôvodne očakávať vzhľadom na mieru jej predchádzajúceho používania a vada podľa ust. § 661.“

Odôvodnenie:

Pri predaji použitých vecí je prirodzené, že vec vykazuje známky používania, opotrebenia, ktoré sú zjavné aj bežnému spotrebiteľovi s čím tým je zároveň uzročený nakoľko aj na tieto zjavné vady reflektuje dojednaná nižšia cena.

175. Pripomienka k § 962 odsek 3

Zmluvné skrátenie zodpovednostnej lehoty a nekalé podmienky: Navrhujeme doplniť, že dohoda o skrátení lehoty zodpovednosti za vady pri použitých veciach (napr. na 1 rok) sa nepovažuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve.

Odôvodnenie:

Predávajúci pri predaji použitej veci bežne informuje spotrebiteľa a dohodne sa s ním na skrátení lehoty zodpovednosti (v súlade so zákonom). Je potrebné výslovne uviesť, že takáto dohoda je platná a nie je v rozpore s § 16736 a nasl. návrhu (zakázané podmienky v neprospech spotrebiteľa). Zamedzí sa tým sporom, kde by spotrebiteľ spätne namietal neplatnosť dohodnutého skrátenia zodpovednosti ako údajne neprijateľnej podmienky. Táto úprava zaistí súlad s čl. 8 ods. 2 smernice EÚ 2019/771, ktorá takú dohodu dovoľuje

176. Zásadná pripomienka k § 965

Dôkazné bremeno pri skrytých vadách: Žiadame obmedziť zákonnú domnienku, že vada existovala už pri dodaní, pri použitých veciach. Navrhujeme ustanoviť, že pri použitých veciach platí táto domnienka kratšie obdobie (napr. 6 mesiacov) od kúpy. Po uplynutí tejto doby by dôkazné bremeno o existencii vady pri predaji prešlo na kupujúceho.

Odôvodnenie:

Súčasný návrh predpokladá zodpovednosť predajcu za každú vadu prejavenu do 2 rokov (resp. 1 roka) od dodania vozidla. Pri použitých veciach však mnoho väd vzniká prirodzene v dôsledku ďalšieho užívania. Skrátenie alebo modifikácia časového úseku domnienky u použitých veciach zabráni situáciám, že predajca nesie zodpovednosť aj za vady, ktoré sa prejavili po ďalšom užívaní. Táto úprava je v súlade s oprávneným očakávaním, že pri starších veciach nemožno po dlhý čas očakávať vlastnosti novej veci.

177. Pripomienka k § 966 odsek 3

Lehota na vytknutie vady: Navrhujeme skrátiť lehotu, v ktorej musí spotrebiteľ vytknúť zistenú vadu, z dvoch mesiacov na jeden mesiac od jej zistenia pri použitých veciach.

Odôvodnenie:

Jeden mesiac je dostatočný čas na uplatnenie nárokov zo zodpovednosti za vady po zistení vady. Skrátenie lehoty bude viesť kupujúceho riešiť vadu čo najskôr, čím sa zjednoduší dokazovanie a zníži sa riziko, že kupujúci bude vec s vadou ďalej využívať, čím sa môže stav veci zhoršiť a komplikovať tak identifikáciu príčin vzniku vady a následnú zodpovednosť. Táto úprava pomôže efektívne riešiť nároky a určovať zodpovednosť za vady.

178. Pripomienka k § 966 a § 974

Nemožnosť výmeny použitej veci za inú: Žiadame zohľadniť špecifikum, že pri použitej veci často nie je možná výmena za totožnú vec, a preto zmluva môže obsahovať ustanovenie, že v prípade uznanej vady veci sa predávajúci pokúsi o opravu alebo ponúkne inú primeranú vec na rovnaké použitie, avšak kupujúci nemôže trvať na dodaní identickej veci.

Odôvodnenie:

Nárok kupujúceho na výmenu veci je možné uplatniť iba pri nových veciach, kedy predávajúci disponuje zásobami s identickou vecou (kávovar, auto, osobná vaha, apod) a táto je pri predaji v stave v akom bola pôvodná tj. nová nepoužitá, avšak pri predaji použitej veci (secondhand, vrátený otvorený tovar a pod) toto právo je nerealizovateľné, keďže je minimálne pravdepodobné, že predávajúci bude disponovať s rovnakou vecou s rovnakou mierou opotrebenia pre prípad výmeny. Predávajúci často nemá k dispozícii obdobný kus ako náhradu.

179. Pripomienka k § 969 a § 971

Lehota 30 dní na vybavenie reklamácie: Navrhujeme upraviť moment začatia plynutia lehoty podľa § 696. a to tak, že začne plynúť momentom odovzdania vadnej veci predávajúcemu.

Odôvodnenie:

Ide o logickú požiadavku, nakoľko predajca nie je schopný posúdiť vadu veci, resp. nechať opraviť, ak mu spotrebiteľ túto vec neodovzdal a nie je možné aby lehota začala plynúť skôr. Ak spotrebiteľ neposkytne súčinnosť a neodovzdá vec na posúdenie ale elektronicky vytkne vadu – lehota na opravu začne plynúť ale v skutočnosti predajca nemá možnosť vytknúť vady posúdiť.

180. Pripomienka k § 974, odsek 1, písmeno d)

Pojem vada závažnej povahy: Navrhujeme legislatívne spresniť, čo sa rozumie vadou takej závažnej povahy, ktorá odôvodňuje okamžité odstúpenie od zmluvy. Môže ísť napríklad o definíciu, že ide o vadu, ktorá znemožňuje alebo podstatne obmedzuje základné užívanie veci.

Odôvodnenie:

Takéto precizovanie pojmu zabráni jeho zneužívaniu. Bez bližšieho vysvetlenia by mohol spotrebiteľ za "závažnú" označiť aj vadu, ktorá síce existuje, ale nemá zásadný vplyv na hodnotu či používanie veci.

181. Pripomienka k § 974 a § 976

Viaceré vady menšej povahy: Dopĺňame návrh, aby zákon výslovne uviedol, že viacero vád, z ktorých každá je sama osebe len zanedbateľná, nezakladá automaticky právo na odstúpenie od zmluvy. Odstúpenie by malo byť možné len vtedy, ak súhrn týchto vád vytvára stav, že vec (vozidlo) nemožno riadne užívať na dohodnutý účel alebo ak výrazne znižuje jeho hodnotu.

Odôvodnenie:

V praxi môžu vzniknúť situácie, že použitá vec má naraz viac drobných nedostatkov (napríklad pri vozidle pokazené parkovacie senzory, nefunkčný zapalovač, ošúchané čalúnenie). Každý z nich samostatne by nepredstavoval dôvod na odstúpenie (je to v zmysle zákona vada zanedbateľná). Je však možné, že spotrebiteľ sa bude domáhať vrátenia vozidla z dôvodu výskytu viacerých vád. Návrh má za cieľ predísť k účelovému "sčítavaniu" drobných vád. Spotrebiteľ má právo na odstránenie aj týchto drobných vád, prípadne na primeranú zľavu, ale odstúpenie od zmluvy by malo zostať krajným riešením vyhradeným pre podstatné vady závažnej povahy. Tým sa zaručí proporionalita – predajca nebude čeliť neúmernému postihu (strata obchodu) pre kumuláciu maličkostí, ktoré je ochotný odstrániť

182. Zásadná pripomienka k § 976

Spolupodielanie sa kupujúceho na vzniku vady: Navrhujeme upraviť ustanovenie § 976 tak, aby ak sa preukáže spoluzavinenie kupujúceho na vzniku vady, predávajúci vôbec nezodpovedá za takúto vadu. Teda nielen vylúčiť právo kupujúceho odstúpiť od zmluvy, ale aj vylúčiť ostatné nároky z vád, ak si kupujúci chybu spôsobil sám (úplne alebo sčasti).

Odôvodnenie:

Princíp, že nikto nemá znášať škodu spôsobenú výlučne konaním iného, je všeobecne uznávaný. Súčasný text § 976 síce odníma kupujúcemu právo odstúpiť od zmluvy pri jeho spolupodielaní sa na vade, avšak kupujúci môže žiadať inú kompenzáciu (napr. zľavu), hoci na vade nesie vinu. Navrhujeme preto jasne stanoviť, že ak si kupujúci vadu spôsobil (alebo výrazne prispel k jej vzniku či zhoršeniu) svojim konaním, predajca nenesie za takúto vadu zodpovednosť. Typickým príkladom je poškodenie motora nesprávnym používaním alebo ignorovaním výstražných kontroliek – tieto situácie musia byť vyňaté zo zodpovednosti predajcu. Uvedené upresnenie zabráni nejednoznačným výkladom a zabezpečí zodpovednejší prístup spotrebiteľov k užívaniu veci.

183. Zásadná pripomienka k § 977 odsek 1

Navrhujeme doplniť povinnosť spotrebiteľa, že ak spotrebiteľ odstúpi od kúpnej zmluvy je povinný poskytnúť predávajúcemu potrebnú súčinnosť na vrátenie veci a uvedenie právneho stavu vec do pôvodného stavu a v prípade ak tieto povinnosti spotrebiteľ nesplní bezodkladne, predávajúci sa nedostane do omeškania s vyplatením kúpnej ceny podľa ods. 2).

Odôvodnenie:

Ide najmä o povinnosť podpísať potrebné dokumenty k prepisu vlastníka a držiteľa vozidla na dopravnom inšpektoráte (odhlásenie vozidla z evidencie na seba a pod.), výmaz záložného práva prípade ak kúpa vozidla bola financovaná a zabezpečená zriadením záložného práva. Bez výslovnej povinnosti spolupráce by mohli nastať situácie, že kupujúci síce formálne odstúpi od zmluvy, no odmieta súčinnosť pri odstránení právnych vád. Aj keď spotrebiteľ si nesplní základnú povinnosť vrátiť vec v stave v akom ju prevzal, je predávajúci obmedzený s jeho s dispozíciou veci, ktorá je v jeho vlastníctve.

184. Zásadná pripomienka k § 1012 odsek 1

Žiadame spresniť, že sa predmetné ustanovenie vzťahuje výlučne na fyzické osoby.

Odôvodnenie:

Stav hmotnej núdze sa podľa nášho názoru môže týkať len fyzickej osoby, preto by bolo vhodné, aby to zákon výslovne uvádzal. Súčasné znenie je nejasné a mohlo by viesť k nesprávnemu výkladu. Dané ustanovenie totiž nikde v texte explicitne nevylučuje, že by aj PO mohla odvolať darovanie. Z pohľadu podnikateľského sektora je ustanovenie v navrhovanom znení právne neisté.

185. Zásadná pripomienka k § 1012 odsek 4

Žiadame skrátiť lehotu podľa odseku 4 na 1 rok.

Odôvodnenie:

Súčasný znenie vyvoláva právnu neistotu, pretože by umožňovalo, aby sa darca aj po mnohých rokoch domáhal vrátenia daru z dôvodu hmotnej núdze – napríklad ak by po desiatich rokoch žiadal späť vysoký finančný dar. Takáto možnosť by ohrozovala stabilitu právnych vzťahov, ako aj istotu osoby, ktorá dar prijala. Takáto dlhá lehota je neakceptovateľná.

186. Zásadná pripomienka k § 1022 písmeno b)

Žiadame vypustiť predmetné ustanovenie.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie je v praxi veľmi ťažko uplatniteľné a zároveň výrazne zneužiteľné. Nie je totiž jasné, aké konkrétne porušenie povinností prijímateľa sponzorského príspevku by malo zakladať právo na vrátenie poskytnutého sponzorského príspevku. V praxi by napríklad nebolo možné spravodlivo určiť, či by mal poskytovateľ sponzoringu nárok na vrátenie príspevku len preto, že príjemca dostal pokutu od daňového úradu alebo sa dopustil iného formálneho administratívneho pochybenia, ktoré nijako nesúvisí s použitím sponzorských prostriedkov. Zároveň máme za to, že možnosť sponzora odstúpiť od sponzorskej zmluvy v zmysle písm. b) je už subsumovaná pod možnosť odstúpiť podľa písm. c). Preto nevidíme zmysle v tom, aby navrhované ustanovenie písm. b) ostalo v tomto paragrafe zachované.

187. Zásadná pripomienka k § 1024 odsek 3

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie je nejasné a právne problematické. Umožňuje situáciu, aby si vlastník „prenajal svoj vlastný majetok“, čo je z hľadiska logiky právnych vzťahov sporné a ťažko obhájiteľné. Nájom je koncipovaný ako záväzok medzi dvoma rôznymi subjektmi, kde prenajímateľ prenecháva vec do užívania inej osobe za odplatu. Ak však ide o vlastnú vec vo vlastníctve tej istej osoby, základný predpoklad nájomného vzťahu zaniká. Nevidíme preto praktický a ani právny zmysel v zachovaní navrhovaného ustanovenia odseku 3.

188. Zásadná pripomienka k § 1025

§ 1025 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Ustanovenie zavádza nový mechanizmus zápisu prenajatej veci do verejného registra, ktorý má mať len evidenčný charakter. Ide o nový typ evidencie, ktorá nie je doposiaľ v právnom poriadku štandardom. Pri čisto evidenčnom účinku nie je zrejme, aký konkrétny právny alebo praktický benefit má takto formulovaná povinnosť priniesť. Taktiež nie je zrejme, že zápis vo verejnom registri sa týka iba nehnuteľnosti, keďže sa uvádza „prenajatá vec“. V prípade nehnuteľností by išlo o výrazné zaťaženie katastrálnych odborov, keďže v praxi existuje veľké množstvo nájomných vzťahov k nehnuteľnostiam, predovšetkým pri nájme ornej pôdy, lúk, pasienkov, kde dochádza častokrát k prenájmu po jednotlivých parcelách a ich častiach, ako aj ku krátkodobým a opakujúcim sa nájmom.

Povinnosť zápisu nájomného práva pri takomto množstve zmlúv by viedla k masívnemu nárastu návrhov na zápis, čo by kapacitne zaťažilo katastrálne odbory, spomalilo konania o vklade vlastníckeho práva a iných vecných práv, zvyšovalo riziko prieťahov a neplnenia zákonných lehôt. Zároveň táto úprava prinesie neprimerané náklady a praktickú záťaž pre účastníkov nájomných vzťahov. Pri masovom používaní štandardizovaných zmlúv v praxi (vzorové nájomné zmluvy) môže dôjsť k faktickému rozšíreniu zápisu na široké spektrum nájmov, s čisto evidenčným dopadom a značnou administratívnou záťažou.

V prípade hnutelných vecí nie je zrejme kto vytvorí, zabezpečuje a vedie takýto register.

189. Zásadná pripomienka k § 1027 odsek 3

Žiadame doplniť k lehote „ak sa strany nedohodnú inak“.

Odôvodnenie:

Ustanovenie by malo ponechať stranám zmluvnú voľnosť pri určení lehoty. V mnohých prípadoch môže byť primeraná lehota odlišná v závislosti od povahy nájomného vzťahu, typu predmetu nájmu či špecifických okolností medzi stranami. Pevne stanovená lehota bez možnosti odchýlky by mohla zbytočne obmedziť flexibilitu a neodôvodnene zasahovať do autonómie vôle zmluvných strán. Z celého textu materiálu nám totiž jednoznačne nevyplýva, ktoré ustanovenia sú kogentné a ktoré dispozitívne. Žiadame preto buď v návrhu zákona jednoznačne uviesť alebo vo všetkých ustanoveniach v ktorých sa nachádza pojem „ak sa strany nedohodnú inak“ vypustiť a zaviesť pravidlo, že všetky ustanovenia sú dispozitívne.

190. Zásadná pripomienka k § 1031

Navrhujeme doplniť definície pojmov bežná oprava a bežná údržba.

Odôvodnenie:

Je potrebné zadefinovať tieto pojmy, nakoľko v praxi sú často rozpory medzi nájomcami a prenajímateľmi ohľadom povinnosti bežných opráv a bežnej údržby prenajatých nehnuteľností.

191. Zásadná pripomienka k § 1035

Ustanovenie navrhujeme vypustiť:

Odôvodnenie:

Navrhované ustanovenie umožňuje vypovedanie nájomnej zmluvy z dôvodu zmeny vlastníka – v prípade nehnuteľností zo strany nájomníka a v prípade hnutelných vecí aj zo strany nového vlastníka. Takáto právna úprava by však spôsobila značnú právnu neistotu a narušila by stabilitu zmluvných vzťahov.

Zmena vlastníka sama o sebe nepredstavuje dôvod na ukončenie nájmu, keďže nájomná zmluva je viazaná na vec, nie na osobu vlastníka. Umožnenie výpovede z tohto dôvodu by vytvorilo priestor na zneužitie – napríklad by mohlo ovplyvniť trhovú hodnotu majetku, ktorého cena často zohľadňuje existujúce nájomné vzťahy a príjmy z nich plynúce. Zároveň by sa tým narušila predvídateľnosť obchodných a investičných vzťahov, keďže ani jedna strana by si nemohla byť istá trvaním uzavretého nájmu po prevode vlastníctva. Zásadne preto nesúhlasíme s navrhovaným ustanovením.

192. Zásadná pripomienka k § 1036 odsek 3

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„(3) Nájomné sa platí mesačne vopred, ak nebude zmluvnými stranami dohodnuté inak.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme upraviť prvú vetu podľa textu vyššie, nakoľko je bežnou praxou platenie nájomného mesačne vopred. Druhú vetu navrhujeme vypustiť, nakoľko túto situáciu odporúčame nechať na autonómnej vôli zmluvných strán a bude to závisieť od vzájomnej dohody zmluvných strán v danej konkrétnej situácii.

Navrhované znenie predpokladá, že nájomné sa platí mesačne pozadu, no neposkytuje stranám možnosť odchýliť sa od tohto pravidla dohodou. V praxi je pritom bežné, že si zmluvné strany dohodnú inú periodicitu alebo spôsob úhrady (napríklad štvrťročne, ročne vopred alebo pri špecifických zmluvách paušálne). Z celého textu materiálu nám totiž jednoznačne nevyplýva, ktoré ustanovenia sú kogentné a ktoré dispozitívne. Žiadame preto buď v návrhu zákona jednoznačne uviesť alebo vo všetkých ustanoveniach v ktorých sa nachádza pojem „ak sa strany nedohodnú inak“ vypustiť a zaviesť pravidlo, že všetky ustanovenia sú dispozitívne.

193. Zásadná pripomienka k § 1037

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Toto ustanovenie by prinieslo veľa súdnych sporov, nakoľko osobný dôvod na strane nájomcu nemôže byť dôvodom na zmenšenie úžitku prenajímateľa, ktorý spravidla prenajíma nehnuteľnosť s cieľom dosiahnutia úžitku, t.j. nájomného v požadovanej výške.

194. Zásadná pripomienka k § 1040 odsek 2

Navrhujeme ods. 2 vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Peňažná zábezpeka je síce na trhu štandardná, ale už vôbec nie je štandardné jej úročenie. Toto ustanovenie prinesie veľké množstvo sporov, nakoľko zábezpeka sa môže použiť na rôzne účely v rôznych časových obdobiach, čo prinesie rozpory vo výške požadovaného úroku. Nič samozrejme v duchu princípu autonómie vôle nebráni stranám dohodnúť si úročenie peňažnej zábezpeky, nevidíme však dôvod, aby ods. 2 znel tak ako je navrhovaný – nájomník nie je v pozícii spotrebiteľa.

195. Zásadná pripomienka k § 1047 odsek 3

Žiadame doplniť „ak sa strany nedohodnú inak“.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie ustanovuje pevne stanovené výpovedné lehoty, podľa nášho názoru bez možnosti odchýliť sa od nich dohodou strán. Takéto obmedzenie zbytočne zužuje zmluvnú voľnosť a nezohľadňuje rôznorodosť nájomných vzťahov v praxi. Z celého textu materiálu nám totiž jednoznačne nevyplýva, ktoré ustanovenia sú kogentné a ktoré dispozitívne. Žiadame preto buď v návrhu zákona jednoznačne uviesť alebo vo všetkých ustanoveniach v ktorých sa nachádza pojem „ak sa strany nedohodnú inak“ vypustiť a zaviesť pravidlo, že všetky ustanovenia sú dispozitívne.

196. Zásadná pripomienka k § 1050 ods. 1

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„(1) Ak nájomník užíva vec aj po skončení nájmu a prenajímateľ ho ani do jedného mesiaca od skončenia nájmu písomne nevyzve, aby mu vec vydal, obnovuje sa nájomná zmluva za rovnakých podmienok, za akých bola dojednaná pôvodne. Nájom dojednaný na dobu dlhšiu ako rok sa obnovuje vždy na rok, nájom dojednaný na kratšiu dobu sa obnovuje na túto dobu.“

Odôvodnenie:

Text ustanovenia nesedí so zámerom vyjadreným v dôvodovej správe. Podmienka písomnej výzvy prenajímateľa by mala platiť pre všetky druhy nájmov, nie len pri nájme bytu.

197. Zásadná pripomienka k § 1061

Žiadame vypustiť slová „udržateľne“ a „trvalo“.

Odôvodnenie:

Použitie výrazov „udržateľne“ a „trvalo“ v tomto ustanovení je nejasné a právne neurčité. Tieto pojmy nie sú v právnom poriadku jednotne definované a ich výklad by bol subjektívny – mohli by viesť k rozdielnemu posudzovaniu rovnakých skutkových okolností. Vypustením týchto slov sa ustanovenie sprehľadní, zosúladí s technickými a právnymi štandardmi a odstráni sa riziko výkladovej nejednoznačnosti.

198. Zásadná pripomienka k § 1066 odsek 1

Žiadame predĺžiť výpovednú dobu z jedného mesiaca na dva mesiace.

Odôvodnenie:

Lehota jedného mesiaca je v praxi neprimerane krátka, najmä pri nájmoch nehnuteľností, kde je potrebné zabezpečiť nové priestory, uzavrieť novú zmluvu, prípadne vykonať úpravy alebo presťahovanie. Predĺženie výpovednej doby na dva mesiace by poskytlo nájomníkovi realistický časový rámec na riešenie všetkých súvisiacich praktických a organizačných krokov.

199. Zásadná pripomienka k § 1074

Žiadame vypustiť znenie, že nájomné sa dojedná výlučne pevnou sumou za jeden kalendárny mesiac.

Odôvodnenie:

V praxi nie je možné, aby sa všetky platby spojené s nájmom stanovovali pevnou sumou, pretože mnohé z nich majú variabilný charakter – typicky ide o úhrady za energie, vodu, teplo či iné prevádzkové náklady, ktoré sa prirodzene menia každý mesiac v závislosti od spotreby alebo aktuálnych cien.

Ustanovenie by preto bolo v rozpore s bežnou zmluvnou praxou, najmä pri komerčných nájmoch, kde sa často používa kombinácia fixnej a variabilnej zložky nájomného. Zachovanie flexibility pri určovaní výšky platieb je nevyhnutné na zabezpečenie právnej istoty a reálneho fungovania nájomných vzťahov.

200. Pripomienka k §1081 odsek 3

Navrhujeme ods. 3 vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Prenajímateľ ako vlastník by mal byť v pozícii určiť, či sú preňho domáce zvieratá v byte akceptovateľné. Preto na ustanovenie ods. 3 návrhu nevidíme dôvod resp. považujeme vo vzťahu k prenájomníkovi ako vlastníkovi za príliš obmedzujúce.

201. Zásadná pripomienka k §1104 odsek 3, písmeno a)

V § 1104 ods. 3 písm a) po bodkočiarku navrhujeme znenie formulovať nasledovne:

„ak je výška dlžného nájomného alebo úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu sporná, prenájomník nemôže odstúpiť od zmluvy, ak nájomník zloží dlžnú sumu, prípadne jej spornú časť do notárskej úschovy a zloženie do notárskej úschovy preukáže prenájomníkovi,“

Odôvodnenie:

Upovedomenie o zložení do notárskej úschovy nemôže postačovať, potreba ho preukázať – not. úschova nemusí vykazovať rovnaký účel, podmienky a pod...Ide pritom o stav, kedy vzťahy sú zväčša narušené, preto by si mal mať prenájomník právo overiť, že úschova je na daný účel ako aj ako bola dohodnutá splatnosť a doba úschovy.

202. Pripomienka k §1115

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

Popri nájomnom a úhradách za plnenia poskytované s užívaním nebytového priestoru

Odôvodnenie:

Nejde o prenájom bytu ale o nebytový priestor.

203. Pripomienka k §1118 odsek 1

Navrhujeme doplniť o slová :alebo ak nájomník pred ukončením nájmu vyvinul konanie smerujúce k zníženiu alebo zrušeniu zákazníckej základne

Odôvodnenie:

Máme za to, že na predĺženie možným špekuláciám by bolo vhodné doplniť ďalší dôvod, kedy nájomník nebude mať nárok na náhradu za zákaznícku základňu. Je na zváženie aj dôvod, ak by prenájomník nemal záujem na využití prenájomnej veci na rovnaký alebo obdobný účel a zákaznícku základňu nepotrebuje, alebo si ju nájomník berie so sebou. Tu však treba počítať aj s možnými špekulatívnymi nastaveniami zo strany prenájomníka.

204. Zásadná pripomienka k § 1124

Žiadame doplniť „ak sa strany nedohodnú inak“.

Odôvodnenie:

Uvedený dodatok je nevyhnutný na zachovanie zmluvnej slobody medzi prenájomníkom a nájomníkom a na jednoznačné vyjadrenie dispozitívnej povahy tohto ustanovenia. V praxi existuje široké spektrum dojednaných podmienok nájmu – napríklad spôsob platenia nájomného, jeho splatnosť či periodicita sa môžu líšiť podľa typu zmluvy a konkrétnej dohody strán. Z celého textu materiálu nám totiž jednoznačne nevyplýva, ktoré ustanovenia sú kogentné a ktoré dispozitívne. Žiadame preto buď v návrhu zákona jednoznačne uviesť alebo vo všetkých ustanoveniach

v ktorých sa nachádza pojem „ak sa strany nedohodnú inak“ vypustiť a zaviesť pravidlo, že všetky ustanovenia sú dispozitívne.

205. Pripomienka k §1133 odsek 2, druhá veta

Navrhujeme znenie: Veriteľ toto právo stratí, ak ho neuplatní do jedného mesiaca odo dňa, kedy sa o nájme podniku dozvedel

Odôvodnenie:

Zdá sa nám, že jeden mesiac subjektívnej a tri mesiace objektívnej lehoty sú pre situácie zistenia, či je vymožiteľnosť pohľadávky zhoršená a zároveň spísanie a podanie žaloby nevhodný. Pri špekulatívnych prenájmoch alebo zavádzaní sa často môžu stať situácie, kedy sa toto právo veriteľa nestihne uplatniť. Pokiaľ sa dozvie neskoro o nájme, či už schválne alebo náhodou, nebude sa vedieť brániť. Pokiaľ prenajímateľ neoznámí veriteľovi včas alebo vôbec, že došlo k uzavretiu zmluvy, mal by znášať zodpovednosť. Preto navrhujeme objektívnu lehotu vypustiť a subjektívnu predĺžiť.

206. Zásadná pripomienka k §1142 odsek 1

§ 1142 ods. 1 navrhujeme preformulovať.

Odôvodnenie:

Ustanovenie predpokladá automatický prechod všetkých pohľadávok patriacich k podniku na prenajímateľa, avšak pri dlhoch zavádza kritérium („o ktorých vedel, alebo ktoré musel rozumne predpokladať“). Prenajímateľ tak bez obmedzenia nadobúda prospech (pohľadávky, zisky), avšak pri dlhoch je chránený vedomosťou, čo vytvára nevyvážený model, ktorý môže byť špekulatívny. Veritelia podniku môžu dôvodne očakávať, že pri skončení nájmu podniku existuje režim prechodu záväzkov a že nedôjde k pohľadávky a majetok prejdú na prenajímateľa, dlhy zostanú nájomníkovi

207. Pripomienka k §1149

Navrhujeme ustanovenie vypustiť

Odôvodnenie:

Pokiaľ ostane v platnosti osobitný predpis, nie je dôvod riešiť to v OZ. Navrhované znenie skôr nastrojuje otázku, ako to riešiť, ak nie je poskytovateľom ubytovania fyzická osoba nepodnikateľ. Ustanovenie sa javí ako nadbytočné.

208. Zásadná pripomienka k § 1164 odsek 2, písmeno b)

Žiadame pojem „nezanedbateľná zmena majetkových pomerov“ bližšie definovať.

Odôvodnenie:

Uvedený pojem je neprimerane široký a nejasný, čo môže viesť k rôznym výkladom a právnej neistote v praxi. Nie je zrejmé, aké konkrétne situácie má zákonodarcu na mysli – či ide o zmenu príjmov, hodnoty majetku, záväzkov, alebo celkovej ekonomickej situácie subjektov. Pre právnu istotu účastníkov by bolo vhodné pojem presne vymedziť napr. v dôvodovej správe.

209. Zásadná pripomienka k §1175 odsek 3

Žiadame, aby sa predĺžila výpovedná lehota zo súčasne navrhovaného jedného mesiaca na dva mesiace.

Odôvodnenie:

Jednomesačná výpovedná lehota je v praxi neprimerane krátka, najmä pri podnikateľských úveroch, kde má dlžník z úverového rámca pokryté bežné prevádzkové potreby alebo investície. Takto krátke obdobie neumožňuje reálne zabezpečiť náhradné financovanie a môže viesť k vážnym finančným problémom dlžníkov.

210. Zásadná pripomienka k § 1195 odsek 1, písmeno c)

Žiadame nahradiť slovo „proporcionálna“ slovom „primeraná“ alebo predmetné ustanovenie úplne vypustiť.

Odôvodnenie:

Pojem „proporcionálna odmena“ nie je v slovenskom právnom poriadku definovaný a nepoužíva sa v súvislosti s licenčnými vzťahmi. V právnych predpisoch sa naopak štandardne používa pojem „primeraná odmena“, ktorý má

ustálený význam aj v aplikačnej praxi. Použitie pojmu „proporcionálna“ preto pôsobí nejasne, je ťažko uchopiteľné a môže viesť k rozdielnym výkladom toho, čo sa má od licenčnej odmeny očakávať.

211. Zásadná pripomienka k § 1196 odsek 1

Žiadame nahradiť slovo „proporcionálna“ pojmom „primeraná“.

Odôvodnenie:

Ustanovenie pracuje s pojmom „proporcionálna odmena“, ktorý nie je v slovenskom právnom poriadku ani v autorskej praxi bežne používaný a nemá jednoznačnú definíciu. V právnych predpisoch sa štandardne používa pojem „primeraná odmena“, ktorý je jednoznačný, zaužívaný a interpretuje sa v kontexte autorských zmlúv dlhodobo.

212. Pripomienka k § 1243

Navrhujeme ustanovenie vypustiť

Odôvodnenie:

To, že či dotknutá osoba je alebo nie spotrebiteľ nemá z pohľadu predpisov na ochranu osobných údajov žiadny význam. Fyzické osoby podnikatelia a fyzické osoby spotrebiteľia – sú tými istými dotknutými osobami s rovnakými právami, a preto neodporúčame vytvárať ani čiastočnú dvojkolajnosť režimov, ktoré by diskriminovali určitú skupinu alebo časť dotknutých osôb.

213. Pripomienka k § 1330 odsek 1, prvá veta

Navrhujeme vypustiť slová: najneskôr pri vystúpení z dopravného prostriedku

Odôvodnenie:

Nie je vždy možné pri nehode, v prípade poškodení zdravia alebo inej vážnej príčine dodržať limitujúcu podmienku vystúpenia z dopravného prostriedku, preto by bolo voči poškodeným nespravodlivé neumožniť im uplatniť nárok aj neskôr, keď si poškodenie alebo stratu dokážu uviesť

Zároveň upozorňujeme aj na potrebu opraviť v dôvodovej správe – je tam škoda na zdraví namiesto batožiny

214. Zásadná pripomienka k § 1392

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Pojem náhodná škoda nie je v návrhu definovaný a jeho význam je nejasný. Každé neúmyselné konanie má už zo svojej povahy „náhodný“ charakter, preto nie je zjavné, aký typ škody má byť touto kategóriou zvlášť pokrytý. Zavedenie samostatnej zodpovednosti za „náhodnú škodu“ by spôsobilo nelogické rozšírenie zodpovednosti – subjekt by zodpovedal nielen za škodu z nebanlivosti, ale aj za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré objektívne nemohol ovplyvniť.

215. Pripomienka k § 1399 odsek 1

Dovolíme si upozorniť, že danú časť definície vnímame ako rozpor medzi zákonnou úpravou a dôvodovou správou. Máme za to, že dôvodová správa ide nad rámec zákonného ustanovenia a to v časti technických účtov banky, ktoré za účelom vytvorenia "jednotného zmluvného typu" v tejto časti vymenúva. Na zahrnutie technických účtov do definície nie sú splnené žiadne zákonné podmienky, nakoľko pojem technický účet v žiadnom ohľade nenapĺňa definíciu účtu v právnom slova zmysle, (napr. v danom prípade dochádza k splnutiu, keďže majiteľom technických účtov je banka, ktorá je zároveň aj osobou vedúcou účet). Pre uvedenie zrejmu nesprávnej navrhujeme na tomto mieste odstránenie technických účtov z názorného výpočtu typov účtov, ktoré spadajú pod tento jednotný zmluvný typ v dôvodovej správe.

Okrem uvedeného, navrhované znenie ustanovenia predpokladá iba jedného majiteľa účtu, pričom vzhľadom na rozsah produktov, ktoré majú v zmysle dôvodovej správy spadať pod uvedenú definíciu (rôzne hybridné bankové produkty) upozorňujeme, že tieto môžu mať aj viacerých majiteľov.

216. Zásadná pripomienka k § 1419

V súlade s ustanoveniami návrhu zákona "Zmluvou o účte sa osoba vedúca účet zaväzuje zriadiť a viesť od určitého okamihu v určitej mene účet ...". Vzhľadom k tomu, že v tomto ustanovení je riešená výpoveď zmluvy o účte, iba vo vzťahu k banke, t.j. nie k osobe vedúcej účet, je ustanovenie zmätočné a nejednoznačné, ktorého inštitútu sa týka. V súlade s § 1408 ods. 3, § 1412 ods. 2 môže iba bežný účet a iný než platobný účet viesť banka. Z tohto dôvodu navrhujeme zosúladiť a upraviť aby bolo zrejmé, ku ktorým druhom účtov je toto ustanovenie mierené.

217. Zásadná pripomienka k §1440 a nasl.

Navrhujeme osobitnú úpravu aspoň vybraných aspektov zmluvy o diele na stavebné práce. Domnievame sa, že z návrhu nového Občianskeho zákonníka by malo jasne vyplývať napr.:

- že stavba ako dielo nie je vykonávaná na vlastné náklady zhotoviteľa
- právo zhotoviteľa stavby prerušiť stavebné práce (v prípade, ak objednávateľ nezaplatil napr. za uplynulý mesiac alebo vykonaný stavebný míľnik)
- kto (objednávateľ alebo zhotoviteľ) je zodpovedný za úplnosť a záväznosť podkladov, na základe ktorých sa kalkuluje cena stavebného diela, v závislosti od toho, ktorá zo zmluvných strán príslušný podklad obstarala

Odôvodnenie:

Zmluva o diele by mala obsahovať osobitnú úpravu pre prípad, že predmetom zmluvy o diele sú stavebné práce (porovnaj napr. český NOZ, ktorý má osobitné ustanovenia k stavbe ako predmete diela - § 2623 a nasl. českého NOZ). Dôvodom je ich finančný objem, zložitost' a podiel na národnom hospodárstve. Preto si stavebné práce zaslúžia podrobnejšiu osobitnú úpravu a to i napriek tomu, že bude v princípe dispozitívna.

Aj v prípade dispozitívnej úpravy by to totiž malo význam, ktorý by spočíval v tom, že by v prípadoch, kedy by súd posudzoval konflikt odchýlnych súkromných dohôd s dobrými mravmi a princípom slušnosti, dávala súdu informáciu, akú konkrétnu právnu úpravu považuje štát (zákonodarca) v takom prípade za prirodzenú, ergo slušnú. To samozrejme nevylučuje súlad odlišných dohôd s dobrými mravmi a princípom slušnosti, súd však bude mať informáciu, že je potrebné posúdiť zodpovednosť zmluvných strán napr. za úplnosť a správnosť oceňovacích podkladov a že ju treba zvažovať na základe toho, kto a za akých okolností tieto podklady obstaral, a teda či zhotoviteľ mal slušnú možnosť zaručiť sa za ich úplnosť alebo záväznosť.

Podrobnejšie zdôvodnenie zohľadňujúc prax v stavebnom sektore:

Zmluva o diele je v novom občianskom zákonníku riešená ako univerzálny zmluvný typ pre dodávku akéhokoľvek diela. Nový kódex má oproti súčasným zákonníkom ešte viac posilniť zmluvnú slobodu a voľnosť účastníkov súkromnoprávných vzťahov, v dôsledku čoho si majú účastníci zmluvy o diele zohľadniť špecifickú povahu konkrétneho diela vlastnou právnou úpravou, ktorú nový kódex rieši len dispozitívnymi ustanoveniami.

Sektor stavebníctva dlhodobo volá po normatívnej úprave ustanovení zmluvného typu zmluvy o diele, ktorá by sa týkala stavebných diel, pretože stavebné diela na rozdiel od iných diel vykonávaných na základe zmluvy o diele majú svoje osobité špecifiká. Vidieť to i na obsahu štandardných zmlúv o diele na stavebné zákazky, ktorých obsah sa zásadným spôsobom líši od typových ustanovení zmluvy o diele uvedených v súčasnom obchodnom zákonníku.

Osobitosť stavby ako diela, v porovnaní s inými druhmi diel, spočíva najmä v nasledujúcom:

- stavba je v porovnaní s inými dielami výrazne nákladnejšia,
- stavba sa v drvivej väčšine prípadov stavia priamo do vlastníctva objednávateľa, v prípade rekonštrukcií ide priamo o zhodnotenie existujúcej veci vo vlastníctve objednávateľa,
- stavebné dielo sa realizuje dlhší čas, typicky niekoľko mesiacov až rokov,
- pri štandardnom spôsobe platenia ceny diela (priebežne, obvykle v mesačných intervaloch) dostane zhotoviteľ cenu prác vykonaných v určitom mesiaci s výrazným časovým odstupom, a to kvôli:
 - o obvyklému mechanizmu odsúhlasovania súpisu prác vykonaných v príslušnom mesiaci, ktoré prebehne obvykle v prvej polovici nasledujúceho mesiaca, a
 - o lehote splatnosti faktúry zhotoviteľa vystavenej až na základe odsúhlaseného súpisu, ktorá býva obvykle v intervale 30 – 60 dní.

V dôsledku toho zhotoviteľ po celú dobu realizácie stavby de facto úveruje objednávateľa (preddavky nie sú obvyklé),

- stavba ako dielo sa vo väčšine prípadov realizuje na základe podkladov (projektová dokumentácia a výkaz výmer), ktoré nevypracoval zhotoviteľ, ale ktoré obstaral objednávateľ prostredníctvom iného svojho zmluvného

dodávateľa (projektant). Na základe týchto podkladov zhotoviteľ zostavuje i kalkuláciu ceny diela (rozpočet). Zodpovednosť za vady týchto podkladov by nemal znášať zhotoviteľ, a to najmä v prípade, ak sa premietli do kalkulácie ceny diela,

- je obvyklé, že zhotoviteľ poskytuje objednávateľovi za dodržanie svojich povinností určitú formu zábezpeky - zádržné (zadržaná časť ceny vykonanej časti diela), výkonovú bankovú záruku po dobu realizácie diela a garančnú bankovú záruku platnú po celú dobu trvania záručnej doby diela. Zároveň je bežné, že objednávateľ neposkytuje zhotoviteľovi žiadnu zábezpeku za dodržanie jeho základnej povinnosti - povinnosti zaplatiť cenu diela zhotoviteľovi. V mnohých prípadoch je účastníkom zmluvy na strane objednávateľa účelovo založená spoločnosť (SPV), ktorá nemá žiadny iný majetok ako ten, ktorý sa využíva za účelom realizácie stavby (pozemok, práva k projektovej dokumentácii, ...), pričom celý majetok tejto spoločnosti vrátane zhotovovanej stavby je obvykle založený v prospech banky, ktorá objednávateľovi poskytuje úver na realizáciu stavby. Zhotoviteľ tak nemá možnosť siahnuť na disponibilný majetok objednávateľa v prípade, ak mu objednávateľ dobrovoľne neuhradí cenu diela.

Realizácia diela na vlastné náklady zhotoviteľa a synalagmatické plnenia:

Cena za stavebné dielo sa obvykle v praxi platí priebežne, po častiach, to spravidla mesačne platbou za práce vykonané v predchádzajúcom kalendárnom mesiaci. Zriedkavá však nie je ani požiadavka objednávateľov, najmä verejných obstarávateľov, na štvrťročnú fakturáciu, čo je pre zhotoviteľa pomerne náročné. Priebežné platenie ceny diela je práve odrazom značnej nákladnosti realizácie diela, ktorú zhotoviteľ stavby nie je schopný realizovať z vlastných prostriedkov s tým, že mu objednávateľ zaplatí cenu diela až po vykonaní diela.

Ak je dohodnutá mesačná platba ceny diela, zhotoviteľ predkladá objednávateľovi na kontrolu a odsúhlasenie súpis skutočne vykonaných prác v predchádzajúcom mesiaci a až po jeho odsúhlasení môže zhotoviteľ vystaviť a doručiť objednávateľovi faktúru. Takto sa faktúra odosiela objednávateľovi približne do 15. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca, pričom pri splatnosti faktúry 30 alebo 60 dní od jej doručenia objednávateľovi má byť zhotoviteľovi zaplatená cena prác po uplynutí 45 dní, resp. 75 dní od uplynutia mesiaca, v ktorom boli vykonané fakturované práce. Dovtedy však zhotoviteľ vykoná ďalšie práce, ktorých cenu nemá zaplatenú (nie je splatná). Ak objednávateľ neuhradí príslušnú faktúru, nemá zhotoviteľ v čase omeškania objednávateľa uhradenú cenu prác z fakturovaného obdobia ani z nasledujúcich 45, resp. 75 dní. Cena týchto prác už predstavuje nezanedbateľnú sumu, ktorú však zhotoviteľ musí z vlastných nákladov vynaložiť na zhotovenie príslušnej časti diela. Ak objednávateľ nebude platiť ani ďalšie faktúry, stúpa výška časti ceny diela, ktorú musel takto zhotoviteľ financovať z vlastných prostriedkov. Preto je základným záujmom zhotoviteľa mať k dispozícii právny nástroj, ktorý mu umožní čo najskôr po zistení omeškania objednávateľa s úhradou splatnej časti ceny diela zastaviť realizáciu diela, aby si zhotoviteľ ďalej nezvyšoval sumu svojej neuhradenej pohľadávky voči objednávateľovi. Vzhľadom na zákonnú povinnosť zhotoviteľa realizovať dielo na vlastné náklady sa zhotoviteľia snažia v zmluvách s objednávateľmi dohodnúť režim, ktorý bude túto zákonnú povinnosť eliminovať; ide najmä o právo zhotoviteľa prerušiť realizáciu diela počas doby omeškania objednávateľa s úhradou ceny diela. V súčasnej právnej úprave totiž nie je jednoznačne zrejmé, či základné záväzky objednávateľa a zhotoviteľa - povinnosť zhotoviteľa vykonať dielo a povinnosť objednávateľa zaplatiť jeho cenu - majú povahu synalagmatických záväzkov, pri ktorých by zhotoviteľ mal zákonný právny nástroj na odmietnutie poskytnutia svojho plnenia v prípade neplnenia zo strany objednávateľa. Zákonné nastavenie vzniku nároku zhotoviteľa na cenu diela tomu skôr nesvedčí, pretože tento nárok vzniká podľa zákona až vykonaním diela - v momente vzniku nároku na cenu diela tak už zhotoviteľ nemá ako odoprieť svoje plnenie, lebo ho už vykonal. Rovnako nesvedčí o synalagmatickej povahe základných záväzkov oboch zmluvných strán výslovné ustanovenie o povinnosti zhotoviteľa vykonať dielo na svoje náklady. Preto by bolo vhodné precizovať právnu úpravu synalagmatických záväzkov tak, aby poskytovala efektívnu ochranu zhotoviteľovi vo vyššie uvedenej situácii (napr. vyššie spomenutým právom zhotoviteľa prerušiť realizáciu diela), resp. modifikovať povinnosť zhotoviteľa vykonať stavebné dielo na vlastné náklady.

V ustanovení § 1445 nového občianskeho zákonníka sa zakotvuje možnosť zhotoviteľa požadovať od objednávateľa poskytnutie preddavku na cenu diela. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu uvádza, že sa ním zavádza právo zhotoviteľa a povinnosť objednávateľa poskytnúť preddavok. Z doslovného znenia ustanovenia však povinnosť objednávateľa poskytnúť preddavok nevyplýva. Ak by aj vyplývala, stále by k určitosti tejto povinnosti (a teda k reálnej možnosti zhotoviteľa si ju vynútiť) chýbala informácia, v akej výške možno žiadať preddavok, ako často, ... Nevieme si celkom dobre v súkromnom práve predstaviť vynútiteľnú povinnosť objednávateľa poskytovať preddavok na cenu diela, a to už pred vykonaním diela, hoci by sme to privítali. Prijateľnejším sa nám preto javí právo zhotoviteľa odoprieť plnenie pri neplatení zo strany objednávateľa.

Cena podľa rozpočtu, zodpovednosť za vady podkladov pre kalkuláciu ceny diela:

Právna úprava ceny diela určenej podľa rozpočtu je uvedená v ustanovení § 547 obchodného zákonníka. Uvedené ustanovenie umožňuje upraviť takto dohodnutú cenu diela iba v prípade, ak zo zmluvy vyplýva, že rozpočet je buď neúplný alebo nezáväzný. Celé ustanovenie § 547 však vychádza z jeho odseku 1, ktorý je založený na predpoklade, že autorom kalkulácie ceny diela zhmotnenej v rozpočte je zhotoviteľ („cena bola určená na základe rozpočtu, ktorý je súčasťou zmluvy alebo ho objednávateľovi oznámil zhotoviteľ“). Tomu zodpovedajú aj právne následky v prípade, ak sa strany nedohodnú, že rozpočet je neúplný alebo nezáväzný. Ak je totiž zhotoviteľ autorom rozpočtu, t.j. ak sám pre objednávateľa zostavoval kalkuláciu vlastnej ceny diela, je prirodzené a správne očakávať, že bude niesť zodpovednosť za správnosť tejto kalkulácie vo všetkých prípadoch, kedy po dohode s objednávateľom neoznačil tento rozpočet za neúplný alebo nezáväzný. V takých prípadoch logicky zhotoviteľ znáša následky nesprávnej kalkulácie ceny diela, ktorú ako odborne spôsobilá osoba zostavil a predstavil objednávateľovi.

V zmysle dôvodovej správy k ustanoveniu § 1447 nového občianskeho zákonníka sa do tohto ustanovenia preberá úprava z § 547 odsek 1 až 3 aktuálne platného obchodného zákonníka. Tomu zodpovedajú najmä ustanovenia paragrafu 1447 odsek 2 a 3 nového občianskeho zákonníka. V stavebníctve však kalkulácia ceny diela nevzniká spôsobom predpokladaným v § 1447 nového občianskeho zákonníka (resp. v § 547 aktuálne platného obchodného zákonníka). Rozpočet stavby vzniká doplnením jednotkových cien zhotoviteľa do tzv. výkazu výmer, čo je zoznam položiek jednotlivých stavebných prác a materiálov s uvedením ich množstiev. Výkaz výmer obstaráva obvykle objednávateľ, pričom ho pre objednávateľa zostavuje projektant na základe výkresovej a textovej časti projektovej dokumentácie stavby, ktorú pre objednávateľa zhotovil. Zodpovednosť za úplnosť a správnosť zoznamu položiek stavebných prác a materiálov a za správnosť výpočtu ich množstiev potrebných na vykonanie diela tak principiálne nemôže niesť zhotoviteľ. Ide totiž o produkt odplatnej činnosti projektanta, ktorý ten výkaz výmer za odplatu dodáva objednávateľovi v rámci projektovej dokumentácie. Objednávateľia sa to snažia obchádzať zavádzaním povinnosti zhotoviteľa skontrolovať si v rámci uchádzania sa o stavebnú zákazku úplnosť a správnosť výkazu výmer s tým, že za ne prevezmú zodpovednosť. Aj takáto prenesená zodpovednosť má svoje limity v rámci dobrých mravov a poctivého obchodného styku - zhotoviteľ má k dispozícii iba obmedzený čas na kontrolu a nie vždy je odborne spôsobilý odhaliť nedostatky výkazu výmer, najmä v prípade, ak sú parametre diela, uvedené vo výkaze výmer, závislé od zložitejších projektantských výpočtov, napríklad statických výpočtov alebo výpočtov správnych dimenzií jednotlivých technológií, alebo od náročnejších a nákladných prieskumov existujúcej stavby, na ktorej sa má vykonať rekonštrukcia, ktoré zhotoviteľ prirodzene nerealizuje pri uchádzaní sa o zákazku, keďže nemá istotu jej získania a navrátenia nákladov na prieskumy. Ak by sa mal zhotoviteľ v rámci kontroly projektovej dokumentácie diela a výkazu výmer púšťať do takejto hĺbky, de facto by suploval činnosť projektanta, čo nie je žiadúce.

Uvedený prístup k oceňovaniu stavebnej zákazky spôsobuje problémy najmä vo verejnom obstarávaní, kde obstarávatelia predkladajú uchádzačom vlastný výkaz výmer a žiadajú zostaviť cenu iba doplnením jednotkových cien do výkazu výmer, pričom zmluva, na základe ktorej sa má zákazka zrealizovať, nastavuje cenu diela ako pevnú alebo paušálnu za realizáciu diela definovaného v projektovej dokumentácii, nie vo výkaze výmer. Oceňovanie predloženého výkazu výmer vo verejnom obstarávaní má svoj význam v tom, že obstarávateľ získa od viacerých uchádzačov porovnateľné cenové ponuky, keďže všetci uchádzači oceňujú ten istý rozsah prác. Ak by cenové ponuky vo verejnom obstarávaní neboli takto porovnateľné, nebolo by možné súťaž vyhodnotiť v prípadoch, kedy je cena zákazky kritériom vyhodnotenia ponúk. Problém však spočíva v tom, že konštrukcia rozsahu a ceny diela nastavená verejným obstarávateľom v zmluve na dodanie zákazky nezodpovedá spôsobu zostavovania ceny diela vo verejnom obstarávaní (cena diela určená ocenením rozsahu diela uvedeného vo výkaze výmer sa má zrazu podľa zmluvy považovať za cenu pevnú stanovenú na rozsah diela vymedzený vo výkresovej a textovej časti projektovej dokumentácie, pričom nik zhotoviteľovi negarantuje, že do výkazu výmer boli projektantom správne prenesené všetky druhy a množstvá stavebných prác a materiálov uvedené v projektovej dokumentácii). Navyše - vo verejnom obstarávaní nie je veľký priestor na uplatnenie zmluvnej slobody a voľnosti (de facto tam nie je žiadny priestor na zmluvnú slobodu a voľnosť), ktorou by sa to dalo korigovať, pretože obstarávatelia obvykle nepripúšťajú akúkoľvek zmenu zmluvy, resp. jej podstatných častí, medzi ktoré určite patrí konštrukcia ceny a rozsahu diela.

Z vyššie uvedených dôvodov by bolo vhodné v novom občianskom zákonníku upraviť zodpovednosť za úplnosť a záväznosť podkladov, na základe ktorých sa kalkuluje cena stavebného diela, v závislosti od toho, ktorá zo zmluvných strán príslušný podklad obstarala. Je možné nastaviť i možnosť zmluvného prenosu zodpovednosti za správnosť podkladu na zhotoviteľa, a to v časti, pri ktorej sa zaviazal k jej kontrole, mal k dispozícii dostatok času na kontrolu, k

výkonu kontroly nebolo potrebné vynaložiť neprimerané náklady a nedostatky podkladov bolo možné takou kontrolou odhaliť na základe údajov, ktoré zhotoviteľ obdržal od objednávateľa, a bez toho, aby si to vyžadovalo odbornú spôsobilosť (znanosti) projektanta (zhotoviteľova kontrola výkazu výmer alebo iných podkladov ako produktu činnosti projektanta by sa nemala svojou odbornou, časovou a nákladovou náročnosťou vyrovnáť a ani len priblížiť samotnej projekčnej činnosti, za ktorú objednávateľ osobitne platí projektantovi).

218. Pripomienka k §1448 odsek 3

Navrhujeme ods. 3 začať v duchu princípu autonómie vôle nasledovne: „Ak sa objednávateľ a zhotoviteľ nedohodnú inak“.

Odôvodnenie:

Ak toto ustanovenie myslí zákonodarca ako kogentné, navrhujeme zvýšiť lehotu 30 dní na šesť mesiacov. V zmysle princípu autonómie vôle a zmluvnej slobody navrhujeme zdôrazniť, že pravidlo formulované v ods. 2 má dispozitívny charakter a je možné sa od neho dohodou odkloniť. 30-dňová lehota je príliš krátka, pričom jej zmeškanie by malo zásadné dôsledky na zhotoviteľa a potenciálne na osud celej stavby.

219. Zásadná pripomienka k § 1465 odsek 1

Žiadame doplniť ustanovenie tak, aby malo dispozitívny charakter a aby rovnaký režim, aký sa v poslednej vete vzťahuje na stavbu, bolo možné zmluvne dohodnúť aj pri iných predmetoch diela, napríklad pri montáži veľkých technologických celkov.

Odôvodnenie:

V praxi vznikajú situácie, keď sa u objednávateľa montujú rozsiahle a hodnotné technologické zariadenia, ktoré síce nie sú stavbou, ale ktoré majú v praxi podobnú dôležitosť a nesú so sebou podobné riziká. Súčasné znenie však spôsobuje, že ak sa vec zhotovuje na pozemku objednávateľa, automaticky na neho prechádza vlastníctvo aj nebezpečenstvo škody, hoci pri technológiách to vôbec nemusí byť vhodné ani logické. Pri stavbách zákon výslovne umožňuje, aby riziko škody do odovzdania niesol zhotoviteľ. Tento režim je praktický, bežne používaný a odráža reálne rozdelenie rizík v zmluvných vzťahoch. Problémom je, že posledná veta odseku sa vzťahuje len na stavby, takže rovnaký postup nemožno použiť pri technológiách, hoci povaha zákazky to často vyžaduje. Preto považujeme za dôležité, aby bolo ustanovenie formulované viac dispozitívne a aby umožňovalo, aby sa strany dohodou priblížili režimu, ktorý je dnes vyhradený len pre stavby. Z celého textu materiálu nám totiž jednoznačne nevyplýva, ktoré ustanovenia sú kogentné a ktoré dispozitívne. Žiadame preto buď v návrhu zákona jednoznačne uviesť alebo vo všetkých ustanoveniach v ktorých sa nachádza pojem „ak sa strany nedohodnú inak“ vypustiť a zaviesť pravidlo, že všetky ustanovenia sú dispozitívne.

220. Zásadná pripomienka k § 1465 odsek 2

Žiadame doplniť do prvej vety slovné spojenie „ak sa strany nedohodnú inak“.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie striktné určuje, že pri veciach, ktoré sú predmetom údržby, opravy alebo úpravy, neprechádza vlastnícke právo ani nebezpečenstvo škody na zhotoviteľa. Takto formulovaná úprava nereflektuje rôznorodosť praxe. V mnohých typoch je bežné, že sa strany dohodnú na odlišnom rozdelení rizík. Bez možnosti zmluvne upraviť prechod vlastníctva či nebezpečenstvo škody by strany nemohli flexibilne reagovať na povahu konkrétnej zákazky a spravodlivo nastaviť zodpovednosť za vzniknuté škody. Z celého textu materiálu nám totiž jednoznačne nevyplýva, ktoré ustanovenia sú kogentné a ktoré dispozitívne. Žiadame preto buď v návrhu zákona jednoznačne uviesť alebo vo všetkých ustanoveniach v ktorých sa nachádza pojem „ak sa strany nedohodnú inak“ vypustiť a zaviesť pravidlo, že všetky ustanovenia sú dispozitívne.

221. Pripomienka k §1485 odsek 1 a 2

Navrhujeme ustanovenie vypustiť, prípadne precizovať a doplniť ods. 2 v zmysle odôvodnenia

Odôvodnenie:

Zákon nešpecifikuje o aký register pôjde. Predpokladáme, že ide o KN. Konštatovať, že sa zmluva zapisuje do registra nie je presné, pretože pre kataster sa z nej v súčasnej dobe záznamom zapisujú tie skutočnosti, ktoré sú pre údaje na LV smerodajné. Pokiaľ dôjde ku zmenám zmluvy po zázname a zmeny sa netýkajú v KN zapisovaných údajov,

kataster takéto zmeny odmieta zapísať obdobne ako zmeny zmlúv podliehajúce vkladu, ak sa nemení právo z nich vyplývajúce. Ak má predkladateľ na mysli iné typy registrov, nie je ani zo znenia zákona ani z dôvodovej správy zrejmé, čo mal na mysli

Zároveň odsek 2 predstavuje zásadnú materiálnu úpravu zasahujúcu do práv všetkých vlastníkov v dome, ktorá si vyžaduje samostatné ustanovenie s jasným postupom, nie len stručné konštatovanie. Čo sa týka ods. 2 už v minulosti boli problémy so zabezpečením všetkých vlastníkov v dome pri uzatváraní zmluvy o vstavbe alebo nadstavbe, čo viedlo ku zmene zákona a na jej uzavretie postačuje 2/3 väčšina hlasov. Navrhovaný ods. 2 je prevzatý z terajšieho 14b ods. 3 ZByt, ale nie úplne, čím sa množstvo chcených zmlúv pri vstavbách a nadstavbách opäť ocitne v nerealizovateľnej pozícii. V uvedenom ustanovení totiž chýba podstatná skutočnosť a to, že všetci vlastníci sú potrební na uzavretie zmluvy len v prípade, ak dôjde uvedenými stavebnými zásahmi k pôdorysnému rozšíreniu domu.

222. Pripomienka k §1486 písmeno d)

Navrhujeme doplniť: ak ide o výstavbu domu a budúci vlastníci bytov a nebytových priestorov nie sú vlastními tohto pozemku alebo písm. d) vypustiť

Odôvodnenie:

Potreba špecifikácie stavebného pozemku je len pri výstavbe a to len v prípade, ak pôjde o pozemok, ktorý pri uzatváraní zmluvy budúci vlastníci stavby nevlastnia, prípadne ak nevlastnia pozemok pod domom a dôjde k rozšíreniu stavby na susedný pozemok, ktorý tiež nevlastnia, teda k prístavbe, aj keď z názvu ustanovenia prístavba nevyplýva. V ostatných prípadoch – vstavba a nadstavba je zbytočné, aby zmluva túto úpravu obsahovala.

223. Pripomienka k §1489

Namiesto slova jednotlivých navrhujeme slová nových a dotknutých a vypustiť spoločné zariadenia

Odôvodnenie:

Nie pri každom type zmluvy je potrebné priložiť pôdorysy všetkých bytov, nebytových priestorov, spoločných častí, zariadení a príslušenstva. Má to význam len pri výstavbe nového domu, inak by mala stačiť dokumentácia zmeny, ktorá nastala. Zároveň v ďalších prebratých ustanoveniach zákona už rozlišovanie častí a zariadení sa vypúšťa.

224. Pripomienka k §1491

Navrhujeme ponechať súčasný pojem „združenie“, ktoré je v stavebnom sektore štandardné. Alternatívne možno zaviesť pojem „konzorcium“, navrhovaný pojem „spoločenstvo“ je mimo zaužívanej praxe.

Odôvodnenie:

Pojem „združenie“ s odkazom na príslušný § OZ zodpovedá aktuálnej praxi a nevidíme dôvod ho meniť.

225. Zásadná pripomienka k §1491

Navrhujeme, aby „združenie“ (v návrhu OZ ako „spoločenstvo“) malo priznanú subjektivitu pred súdom a do ods. 2 pridať vetu: „Spoločenstvo má procesnú subjektivitu.“

Odôvodnenie:

Ak „združenie“ (v návrhu OZ ako „spoločenstvo“) vstúpi do súdneho sporu, podľa platného právneho stavu nemá procesnú spôsobilosť. To spôsobuje v praxi problémy, ktoré touto zmenou navrhujeme eliminovať.

226. Zásadná pripomienka k §1498 odsek 2

Navrhujeme vypustenie poslednej vety odseku 2 „Dohoda, ktorá vylučuje právo člena na podiel na zisku je neplatná.“

Odôvodnenie:

Kogentnosť právnej úpravy je v tomto prípade neprimerane prísna, prax môže vyžadovať nutnosť odlišnej úpravy aj ohľadom distribúcie zisku. Aj v tomto prípade je potrebné držať sa princípov autonómie vôle.

227. Zásadná pripomienka k §1499

Navrhujeme vypustenie poslednej vety odseku 1 „Dohoda alebo rozhodnutie členov, ktoré bráni členovi zúčastniť sa na hlasovaní, je neplatná“

Odôvodnenie:

Kogentnosť právnej úpravy je v tomto prípade neprimerane prísna, prax môže vyžadovať nutnosť odlišnej úpravy aj ohľadom práva hlasovať. Aj v tomto prípade je potrebné držať sa princípu autonómie vôle.

228. Zásadná pripomienka k §1501

Navrhujeme doplnenie vety tak, že na koniec ustanovenia sa doplní: „okrem prípadu, ak z právneho úkonu jednoznačne vyplýva, že zaviazaný má byť len jeden z členov spoločenstva“.

Odôvodnenie:

Navrhovaná zmena reflektuje prax, v ktorej niektoré subjekty v združení vstupujú do práv a povinností napr. so subdodávateľmi aj samostatne napriek tomu, že ide o zákazku realizovanú v združení. Tento priestor je potrebné ponechať pre členov združenia otvorený.

229. Pripomienka k §1504

Navrhujeme vypustiť ustanovenie bez náhrady.

Odôvodnenie:

Navrhujeme držať sa princípu autonómie vôle, detaily resp. prípadné obmedzenia by si mali byť schopní dohodnúť členovia spoločenstva (združenia) bez ingerencie zákona. V niektorých situáciách totiž môže byť vystúpenie člena zo spoločenstva (združenia) pre realizovanú zákazku fatálne - § 1502 o nevhodnej dobe vystúpenia zo spoločenstva (združenia) nepovažujeme za dostatočné obmedzenie na zabezpečenie stability spoločenstva (združenia).

230. Pripomienka k §1516 odsek 1

Navrhujeme doplniť o slová: alebo do 30 dní od podania daňového priznania pri podnikateľovi, ktorý vedie daňovú evidenciu

Odôvodnenie:

Ustanovenie nepočíta s podnikateľom -fyzickou osobou, ktorá vedie len daňovú evidenciu (§ 6 ods. 10,11 z. 595/2003Z.z. o dani z príjmu) a nemá povinnosť vyhotovenia účtovnej závierky.

231. Pripomienka k §1568 odsek 4

Navrhujeme vypustiť celý odsek

Odôvodnenie:

Nepovažujeme za správne, aby poistený bol zodpovedný aj za iného, kto je za svoje konanie zodpovedný sám a konanie iného, aj keď s ním žije v spoločnej domácnosti malo mať dôsledky pre poisteného. Ustanovenie sa javí ako príliš tvrdé, možno by bolo akceptovateľné s doplnením, že sa použije len v prípade, že by poistná udalosť inak nenastala a poistený mal možnosť udalosti zabrániť.

232. Pripomienka k §1577 odsek 3

Navrhujeme vypustiť alebo upraviť v zmysle odôvodnenia

Odôvodnenie:

Máme za to, že smrťou by malo skupinové poistenie zaniknúť len v prípade, ak sa za poistníka neprihlási niektorý z poistených alebo dedič poistníka.

233. Pripomienka k §1614 odsek 3

Navrhujeme doplniť o slová: alebo autorizovanej zmluvy advokátom

Odôvodnenie:

Nie je dôvod umožniť spisovanie zmlúv len notárom. Rovnako spôsobilí na spísanie sú aj advokáti, postačí malá úprava zákona o advokácii.

234. Zásadná pripomienka k §1657 až 1662

§ 1657 až § 1662 navrhujeme upraviť tak, aby právna ochrana bola vyhradená pre oprávneného držiteľa.

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava poskytuje ochranu držby bez akéhokoľvek rozlíšenia medzi oprávnenou a neoprávnenou držbou. Z textu ustanovení ani z nadväzujúcich odkazov nevyplýva, že by bola právna ochrana (zákaz svojvoľného rušenia, svojpomocná ochrana, súdna ochrana) vyhradená len oprávnenému držiteľovi alebo aspoň držiteľovi v dobrej viere. Takto koncipovaná úprava fakticky rovná v právnej ochrane oprávneného a neoprávneného držiteľa, nereflektuje odlišnú kvalitu právneho postavenia subjektu, ktorý drží vec v súlade s právom (napr. vlastníka, nájomcu, oprávnený držiteľ), a subjektu, ktorý vec drží bez právneho dôvodu alebo v zlej viere, oslabuje ochranu subjektívnych vecných práv (najmä vlastníckeho práva) v prospech čisto faktického stavu.

Z pohľadu princípov občianskeho práva je neprimerané, aby neoprávnený držiteľ požívajúci právnu ochranu držby stál v rovnakej pozícii ako vlastníka alebo iný oprávnený držiteľ.

Ustanovenie § 1660 stanovuje pomerne krátke prekluzívne lehoty na uplatnenie ochrany držby. Osoba, ktorá bola z držby vypudená (vrátane vlastníka), musí rýchlo reagovať a ak tak neurobí, právo na ochranu držby zaniká (prakticky to znamená, že každý vlastníka môže prísť o svoje práva ak nebude kontrolovať kataster každých 6 týždňov) a zároveň uplatniť žalobu najneskôr do roka inak mu právo zaniká. Navrhovaná úprava umožňuje neprimerané zvýhodnenie držby pred vlastníckym právom, ktoré je chránené Ústavou SR.

Vlastník môže byť „odrezaný“ od efektívnej ochrany svojho práva, zatiaľ čo neoprávnený držiteľ bude profitovať z procesnej a svojpomocnej ochrany, ktorú mu zákon priznáva.

235. Pripomienka k §1661 druhá veta

Navrhujeme precizovať ustanovenie tak, aby nemohlo dôjsť k zmareniu vydržania len vypudením a tým zánikom držby – vhodné by bolo aby bola daná lehota na žalobu od vypudenia, aby nedochádzalo k účelovým zmareniam držby. Navrhujeme aspoň 2 až 3 mesiace.

236. Zásadná pripomienka k § 1666

Žiadame ustanovenie odseku 2 vypustiť a preformulovať odsek 1 tak, aby sa zachovalo aktuálne účinné znenie § 127 OZ.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie ide výrazne nad rámec doterajšej úpravy aj nad rámec toho, čo je v praxi uskutočniteľné. Odsek 2 zavádza absolútny zákaz „priameho privádzania“ akýchkoľvek imisií na susedný pozemok bez ohľadu na ich intenzitu, význam, skutočný dopad či primeranosť miestnym pomerom, čo je v praxi neaplikovateľné a otvorene naráža na realitu bežného užívania nehnuteľností. Takto formulovaný zákaz by viedol k absolútne neprimeraným dôsledkom – problematické by zrazu bolo prakticky všetko, čo má akýkoľvek presah: od odtoku dažďovej vody zo strechy, cez odvetranie kúpeľne, komín, tepelné čerpadlá, solárne panely, svetlo z okien či bežné prevádzkové zariadenia. V mnohých prípadoch pritom ide o technicky objektívne nevyhnutné alebo stavebnou normou povinné riešenia. Navyše, doterajšia právna úprava (§ 127 OZ) funguje dlhodobo a poskytuje súdu aj susedom dostatočné nástroje – posudzuje sa miera primeranosti pomerom, reálny dopad a obťažovanie. Nový absolútny zákaz tento mechanizmus úplne ruší. Žiadame zachovať aktuálne účinné znenie.

237. Zásadná pripomienka k §1675 odsek 2

Navrhujeme doplniť v ustanovení text: alebo opravu alebo obnovenie vykonať sám

Odôvodnenie:

Pokiaľ dôjde k situácii, že narušenie rozhraničenia je v stave, kedy hrozí nezistiteľnosť hraníc (ani to sa nejaví ako šťastná formulácia, pretože geodetickými prácami sa všetky hranice dajú zistiť) je vysoko pravdepodobné, že je susedom osoba, ktorá sa o majetok nestará, preto bude ťažké ju doviesť k oprave. V takom prípade by si mal mať možnosť zodpovedný vlastníka rozhraničenie opraviť a obnoviť sám.

238. Zásadná pripomienka k §1685

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„(1)Vlastník stavby, ktorá bola na cudzom pozemku zriadená dobromyseľne a dôvod dobromyseľnosti neodpadol, má právo domáhať sa voči vlastníkovi pozemku, ktorý o zriadení stavby vedel a v primeranej lehote ju nezakázal, aby mu pozemok pod stavbou a nevyhnutný príľahlý pozemok predal za obvyklú cenu.

(2)Vlastník pozemku má právo domáhať sa voči vlastníkovi stavby, ktorá nebola na cudzom pozemku zriadená dobromyseľne, aby pozemok aj s nevyhnutným príľahlým pozemkom kúpil za obvyklú cenu.

(

3)Pre určenie obvyklej ceny pozemku je rozhodujúci stav pozemku pred začatím výstavby v hodnote zodpovedajúcej času rozhodovania súdu.

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava podľa nášho názoru vykazuje viacero nedostatkov. Prvý, že nič nehovorí o príľahlých pozemkoch. Ak je totiž vlastník pozemku aj vlastníkom príľahlých pozemkov, predaj pozemku, na ktorom je stavba, môže negatívne ovplyvniť aj hodnotu a využitie príľahlých pozemkov. A uvedené platí aj opačne. Pri tom je však potrebné rozlíšiť nevyhnutnú mieru zásahu a direktívne riešiť len pozemky, bez ktorých sa stavba nedá riadne užívať. Druhý okruh je ten, že neuvádza, k akému momentu má byť cena pozemku určovaná. Je totiž pochopiteľné, že hodnota nezastavaného pozemku a zastavaného pozemku bude iná. Ďalším problémom je, že aj dobromyseľne zriadená stavba, napr. pri práve stavby na dobu určitú, po skončení dohodnutej doby bude už nedobromyseľnou. A napokon, čo v prípade kolízie s § 1684 (obsahom ktorého je prikázanie stavby vlastníkovi pozemku)? Bude mať prednosť právo vlastníka dobromyseľne zriadenej stavby na nadobudnutie pozemku, alebo práva vlastníka pozemku na prikázanie stavby od jeho vlastníctva? Tu by sme sa asi priklonili k tomu, aby podľa okolností prípadu mal vyhodnotiť situáciu spravodlivý súd. Je na zváženie, či to pretaviť do znenia zákona ako ďalší odsek, napr. v znení: V prípade konfliktu práva vlastníka stavby podľa § 1684 a práva vlastníka dobromyseľne zriadenej stavby podľa § 1685 ods. 1 tohto zákona má prednosť právo vlastníka dobromyseľne zriadenej stavby. Ako ďalší okruh problémov vidíme vlastníctvo pozemkových spoločenstiev, kde by bolo vhodné v zbernom zákone umožniť prevod pozemkov s príľahlými pozemkami (tu už nie v nevyhnutnej miere, ale spoločne užívanými so stavbou) na vlastníka stavby bez potreby vymenovania a súhlasu všetkých spoluvlastníkov výborom tak, aby pre prílišný formalizmus nebolo zabránené prevodom v súčasne dlhými nájмами zazmluvnených pozemkov pod stavbami. S ohľadom na uvedené navrhujeme zmeny znenia § 1685 s doplneným odsekom 3.

239.Pripomienka k §1687 odsek 1 a 3

Ods. 1 namiesto 1688 uviesť 1687 – tým končí druhý diel

Ods. 3 namiesto vlastníka slovo vlastníctva – ide o obmedzenie práva, nie osoby

240.Zásadná pripomienka k §1689

V ods. 2 navrhujeme slovo účinnosťou nahradiť slovom podľa

Odôvodnenie:

Podľa navrhnutého modelu by sa malo právo pri nehnuteľnostiach, ktoré sa neevídujú v katastri prevádzať účinnosťou zmluvy. Pre potreby praxe by však bolo vhodnejšie, aby okamih prechodu práva zmluvou určený aj inak ako jej účinnosťou. Keďže sa zmluva netýka tretích osôb, nie je dôvod obmedzovať prevod len na účinnosť zmluvy.

241.Pripomienka k §1699

Navrhujeme doplniť ustanovenie o nové znenie:

„Za vytvorenú sa vec považuje, keď je spracovanie vykonané do takej miery, že materiál nadobudol charakter účelu novej veci a vec je použiteľná na účel, na ktorý bola vytvorená“

Odôvodnenie:

Okamih vytvorenia veci je dôležité jasne pomenovať. V súčasnosti nemáme v zákone definovaný okamih, kedy sa vec považuje pri spracovaní za vytvorenú. Prináša to príliš mnoho problémov tak pri spoluvlastníctve ako aj pri podnikaní a aj určení, kedy sa dielo stáva vecou samou. Navrhujeme preto nastaviť okamih vytvorenia a tým aj okamih, kedy sa s vecou samou už dá nakladať na závislosť od miery spracovania, kedy sa už nedá hovoriť len o čiastočnom spracovaní ale o veci samej, ktorá je podľa nás daná účelom a použiteľnosťou.

242. Zásadná pripomienka k § 1701

Žiadame doplniť slovné spojenie „ak sa strany nedohodnú inak“.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie neodráža bežnú obchodnú prax, v ktorej sa hnuťelné veci veľmi často spracovávajú, premiešavajú alebo inak používajú ešte pred úplným finančným vysporiadaním medzi zmluvnými stranami. V mnohých odvetviach je bežné, že podnikateľ s vecou nakladá okamžite po prevzatí – zaradiť ju do výroby, zmieša s inými komponentmi alebo ju použije ako vstup do procesu – hoci formálne právne vzťahy (napr. úhrada faktúry) sa vysporiadajú až následne. V takýchto situáciách by povinný vznik spoluvlastníctva podľa navrhovaného mechanizmu pôsobilo neprimerane. Spôsobilo by to zásah do vlastníckych práv, zbytočné komplikácie a v niektorých prípadoch aj praktickú nemožnosť určiť podiely. Z celého textu materiálu nám totiž jednoznačne nevyplýva, ktoré ustanovenia sú kogentné a ktoré dispozitívne. Žiadame preto buď v návrhu zákona jednoznačne uviesť alebo vo všetkých ustanoveniach v ktorých sa nachádza pojem „ak sa strany nedohodnú inak“ vypustiť a zaviesť pravidlo, že všetky ustanovenia sú dispozitívne.

243. Zásadná pripomienka k § 1705 odsek 2

Žiadame ustanovenie vypustiť alebo zásadne preformulovať tak, aby korešpondovalo jeho vykonávanie s praxou..

Odôvodnenie:

Predpoklad, že hnuťelná vec nepatrí nikomu, ak ju vlastník opustil je mylná domnienka a absolútne nekorešponduje s reálnou praxou. Čo napríklad s takým odpadom, ktorý sa odhodí na ulicu alebo do žltého/modrého kontajnera. Ako si predkladateľ predstavuje reálny výkon navrhovaného ustanovenia v praxi. Zastávame názor, že takto navrhované znenie ustanovenia neprimerane zužuje situácie, v ktorých môže ísť skutočne o opustenie veci, a v praxi by viedlo k nesprávnym záverom o tom, komu vec patrí. Žiadame k tomuto ustanoveniu odbornú diskusiu za účelom nájdenia čo najspravodlivejšieho a najvhodnejšieho znenia, ktoré bude korešponďovať s reálnou praxou.

244. Zásadná pripomienka k § 1706

Žiadame ustanovenie vypustiť, resp. preformulovať tak, aby korešponďovalo jeho vykonávanie s praxou.

Odôvodnenie:

Ustanovenie, ktoré umožňuje „každému“ privlastniť si vec, ktorá „nikomu nepatrí“, je v praxi neaplikovateľné a môže vytvárať vážne problémy najmä v oblasti nakladania s odpadmi. V reálnom živote totiž prakticky neexistujú hnuťelné veci, ktoré by skutočne „nikomu nepatrili“ – typicky aj odpad vhoďený do kontajnera má vlastníka (obec, zberová spoločnosť alebo OZV podľa zákona o odpadoch). Ak by bolo možné tieto veci voľne privlastniť, viedlo by to k chaosu a sporom o vlastníctvo odpadu či druhotných surovín. Ustanovenie preto nepovažujeme za vhodné ani potrebné. Žiadame k tomuto ustanoveniu odbornú diskusiu za účelom nájdenia čo najspravodlivejšieho a najvhodnejšieho znenia, ktoré bude korešponďovať s reálnou praxou.

245. Zásadná pripomienka k § 1707

Žiadame k ustanoveniu otvoriť odbornú diskusiu za účelom nájdenia čo najspravodlivejšieho a najvhodnejšieho znenia, ktoré bude korešponďovať s reálnou praxou.

Odôvodnenie:

Navrhovaná domnienka, že každá nájdená vec je „stratená“ a nie „opustená“, môže v praxi spôsobovať problémy napríklad pri problematike odpadov. V bežnom živote existuje množstvo situácií, keď veci ľudia zámerne odložia alebo vyhodia – či už do kontajnerov, na zberné dvory alebo v rámci triedeného zberu. V takýchto prípadoch je zjavné, že vlastník si vec nechce ponechať, a teda nejde o „stratu“. Pri doslovnom výklade by však bolo možné tvrdiť, že aj vec vyhodená do kontajnera je „stratená“, pretože zákon automaticky predpokladá, že každý si chce svoj majetok podržať. Žiadame k tomuto ustanoveniu odbornú diskusiu za účelom nájdenia čo najspravodlivejšieho a najvhodnejšieho znenia, ktoré bude korešponďovať s reálnou praxou.

246. Zásadná pripomienka k § 1719

V ust. § 1719 navrhujeme doplniť aj k nehnuteľnej veci, ktorá je predmetom evidencie v katastri nehnuteľnosti, aby sa vylúčili pochybnosti napriek materiálnej publicite a domnienke správnosti zápisu. Uvedené deklarujem s poukazom na nadobudnutie vlastníckeho práva vdražením, aby sa nejednalo o derivatívny spôsob nadobudnutia

247. Zásadná pripomienka k § 1721

Navrhujeme skrátiť obdobie, počas ktorého sa pôvodný vlastník môže domáhať vydania použitej hnuteľnej veci nadobudnutej dobromyseľne od podnikateľa, z terajších troch rokov na jeden rok.

Odôvodnenie:

Trojročná lehota je pre trh príliš dlhá a vytvára právnu neistotu. Navrhovaná zmena donúti pôvodného vlastníka uplatniť svoje práva čím skôr, čím sa jednoduchšie dokazujú skutočnosti, okolnosti, a napokon v prípade ak sa má vec vydať pôvodnému vlastníkovi, táto bude v primeranom stave, pričom po troch rokoch môže byť vec nepoužiteľná, zničená, nadmieru opotrebená.

248. Pripomienka k § 1724

V ods. 1 navrhujeme vypustiť slová „odplatne a“ a v ods. 2 nahradiť slová „zo zákona“ slovami „na základe zákona“

Odôvodnenie:

Pre materiálnu publicitu katastra nemá byť určujúci spôsob nadobudnutia vo vzťahu či ide o odplatný alebo bezodplatný. V ods. 2 navrhujeme zosúladiť znenie s ústavou, čl. 20 ods. 4, kde aj ústavná judikatúra upozorňuje na potrebu obmedzovania nie priamo zákonom, ale na základe zákona (detto v ďalšom texte zákona, napr. § 1772, 1783 ods. 2).

249. Pripomienka k § 1725 a 1726

Žiadame precizovať znenia tak, aby nedochádzalo k výkladovým problémom alebo aspoň doplniť robustnejšie dôvodovú správu s vysvetlením rozdielov. V súčasnom znení vyvolávajú ustanovenia viacero otázok o rozdieloch medzi nimi, použitím a konflikte účelu a znenia.

250. Pripomienka k § 1731 odsek 2

Navrhujeme vypustiť slová za bodkočiarkou Ako zbytočný považujeme dovetok „taká dohoda musí spĺňať náležitosti pre prevod podielu“ najmä s ohľadom na liberalizáciu zmlúv. Určitosť musí byť dodržaná, to však vyplýva z ustanovení o právnych úkonoch. Bez dodržania písomnej formy a určitosti by nebolo možné vo verejných registroch nové podiely zapísať, preto sa javí dovetok ako nadbytočný.

251. Zásadná pripomienka k § 1732

§ 1732 navrhujeme ponechať predkupné právo spoluvlastníkov v znení podľa súčasnej právnej úpravy (§ 140 občianskeho zákonníka)

Odôvodnenie:

Navrhujeme ponechanie predkupného práva spoluvlastníkov v znení § 140 Občianskeho zákonníka. Zrušenie predkupného práva by narušil spoluvlastnícke vzťahy najmä pri nehnuteľnostiach, pozemkoch a pozemkových spoločenstvách. Zrušenie zákonného predkupného práva by znamenalo, že spoluvlastník, ktorý sa podieľal na zhodnocovaní spoločnej veci, nemá žiadnu zákonnú možnosť prednostne odkúpiť podiel, hoci na tom má zjavný legitímny záujem.

Podľa navrhovaného znenia môže spoluvlastník nakladať so svojim podielom „podľa svojej vôle“, iba s veľmi všeobecným obmedzením, že nesmie poškodzovať práva ostatných spoluvlastníkov. V praxi to môže viesť k situáciám, keď spoluvlastník scudzí podiel tretej osobe úplne mimo okruh pôvodných spoluvlastníkov a „privedie“ do spoluvlastníckeho vzťahu subjekt, s ktorým ostatní spoluvlastníci nechcú byť viazaní, a tým možno vytvorí prostredie konfliktov a zablokovania riadneho užívania veci. To je zvlášť problematické pri spoločnom podnikaní, kde vstup nového spoluvlastníka môže narušiť fungovanie projektu, know-how či dôveru medzi partnermi.

Predkupné právo umožňuje spoluvlastníkom zachovať uzavretý okruh osôb v spoluvlastníctve, chráni investície do spoločnej veci a predchádza sporom tým, že stanoví jasný postup pri prevode podielu. Zákonné predkupné právo spoluvlastníkov je dlhodobo stabilnou súčasťou právnej úpravy, s ktorou subjekty počítajú pri uzatváraní právnych úkonov (nadobúdanie podielov, investovanie do rekonštrukcií a pod.). Jeho úplné odstránenie zasahuje do legitímnych očakávaní spoluvlastníkov, pričom môže viesť k pocitu „oslabenia“ ich právneho postavenia a zároveň nie je dostatočne kompenzované iným rovnocenným nástrojom ochrany.

252. Zásadná pripomienka k § 1737 ods. 1

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„(1) Rozhodnutie o správe spoločnej veci má účinky pre všetkých spoluvlastníkov.“

Odôvodnenie

Návrh nereflektuje, že vyznenie spoluvlastníka môže byť v podmienkach SR spojené so značnými ťažkosťami. Kvalifikované rozhodnutie spoluvlastníkov by malo vždy zaväzovať všetkých spoluvlastníkov. Nevyrozmienený spoluvlastník je dostatočne chránený dlhšou prekluzívnou lehotou na podanie návrhu, aby vo veci rozhodol súd.

253. Zásadná pripomienka k § 1741

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Ustanovenie navrhujeme vypustiť a predmetné otázky riešiť v režime § 1736 a nasl. V podmienkach SR zvlášť z ohľadom na rozdrobenosť pozemkov, je podmienka 100%ného súhlasu vlastníkov v mnohých prípadoch prakticky nedosiahnuteľná a to už len z dôvodu obtiažneho zastihnutia niektorých spoluvlastníkov.

254. Pripomienka k §1765 odsek 2

Za slovo zriadenie navrhujeme doplniť slová „ a výkon“

Odôvodnenie:

Precizovanie textu, aby nemohlo dôjsť k nesprávnemu výkladu – nestačí viazať zaťaženie len na zriadenie ale je potreba ho uviesť aj pri výkone, aby nedošlo k prevodu hlavnej veci bez prevodu zodpovedajúceho podielu k pridruženej veci.

255. Zásadná pripomienka k §1777

Navrhujeme doplniť do § 1777 odseky, ktoré znejú:

(2) Zmluvné strany si môžu dohodnúť obsah a rozsah služobnosti a reálneho bremena v súlade s princípom autonómie vôle.

(3) Vecné bremená, ktoré vznikajú podľa osobitných predpisov sa riadia týmto zákonom len v rozsahu, v ktorom ich osobitný predpis neupravuje a to ustanoveniami tohto zákona, ktoré sú k danému typu vecných bremien najbližšie.

Odôvodnenie:

Máme za to, že autonómia vôle by mala byť daná aj pri kontrahovaní obsahu a rozsahu vecných bremien. Prijatie opačného záveru by bolo nedôvodne reštriktívne. Navrhujeme teda osobitnú úpravu vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 1650 navrhovaného OZ. Uvedené je súladné aj s nadpisom tretieho oddielu, podľa ktorého ide o osobitné ustanovenia o „niektorých“ služobnostiach. Máme za to, že úmyslom zákonodarcu bolo neobmedzovať zmluvné strany v tom, aký obsah a rozsah dohodnú pokiaľ ide o vznik, resp. nadobúdanie vecných bremien (služobností alebo reálnych bremien) zo zmluvy.

Návrh doplnenia odseku 3 vychádza z predpokladu, že ide zväčša o vecné bremená na základe predpisov verejného práva, preto má byť väzba na právo súkromné len doplnením osobitného režimu. Zároveň tak nebude potrebné zmeniť osobitné zákony prispôbením terminológie. Zväčša pôjde o služobnosti ale v niektorých prípadoch aj o reálne bremená. Pokiaľ nebude vyhovovať umiestnenie na tomto mieste, je možnosť obdobného znenia v prechodných ustanoveniach.

Pre lepšie priblíženie nových pojmov tak pre laickú verejnosť ako aj odbornú verejnosť nevenujúcu sa vecným právam je potrebné aj masívnejšie a príkladmo pojmy a rozdelenie vysvetliť v dôvodovej správe.

256. Zásadná pripomienka S §1798

Ustanovenie § 1798 navrhujeme nahradiť nižšie uvedeným znením:

„Služobnosť inžinierskej siete

§ 1798

Obsah služobnosti inžinierskej siete

(1) Ak nie je dohodnuté inak, služobnosť inžinierskej siete oprávňuje oprávnenú osobu zriadiť a mať na nehnuteľnosti vodovodné, kanalizačné, energetické alebo iné siete (inžinierske siete), vrátane práva prevádzkovať ich a vykonávať činnosti podľa osobitných právnych predpisov, vykonávať prehliadky, údržbu a opravy; a za týmto účelom patrí oprávnenej osobe právo vstupu, vjazdu, prechodu a prejazdu.

(2) Vlastník pozemku je povinný zdržať sa všetkého, čo by mohlo viesť k ich ohrozeniu a strpieť obmedzenia vyplývajúce z existencie inžinierskej siete.

(3) Ak je to výslovne dohodnuté, služobnosť inžinierskej siete môže zahŕňať aj právo modernizácie, zlepšovania výkonnosti, úpravy a rekonštrukcie inžinierskej siete, právo zriadiť a mať na pozemku obslužné zariadenie a vykonávať k nemu činnosti podľa odseku 1 a prípadne tohto odseku; a za tým účelom patrí oprávnenej osobe právo vstupu, vjazdu, prechodu a prejazdu.“

Odôvodnenie

1. V názve § 1798 je uvedené, že ide o rozsah služobnosti inžinierskej siete, pričom však ide o obsah služobnosti inžinierskej siete. Uvedené vyplýva aj z navrhovaného ustanovenia § 1778 (Obsah služobnosti), ktorý definuje obsah služobnosti nasledovne: „Služobnosť obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech iného tak, že je povinný niečo trpieť alebo sa niečoho zdržať.“

2. Obsah služobnosti inžinierskej siete je v návrhu uvádzaný nesystematicky tak v ustanovení § 1798 ako aj v ustanovení § 1799. Navrhujeme preto obsah služobnosti inžinierskej siete vymedziť v ustanovení § 1798 a v ustanovení § 1799 ponechať len ustanovenia týkajúce sa výkonu služobnosti.

3. Návrh nereflektuje napr. ustanovenie § 81 ods. 2 a § 45 ods. 2 zákona o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nezohľadňuje problematiku preložiek inžinierskych sietí. Preložky inžinierskych sietí sa realizujú na náklady toho, kto potrebu preložky vyvolal v rámci realizácie svojho investičného zámeru, nie vlastníka inžinierskej siete. V predmetnom ustanovení je teda nesprávne a zužujúco uvedené „na svoje náklady“. Navrhujeme túto formuláciu vypustiť.

4. V návrhu sa uvádza pokiaľ ide o umiestnenie inžinierskej siete výlučne pozemok, pričom toto nie je postačujúce, nakoľko inžinierske siete sú nezriedka umiestňované aj v rámci stavieb. Je preto nevyhnutné pojem pozemok nahradiť pojmom nehnuteľnosť.

5. Opravy inžinierskych sietí nesmerujú len k modernizácii alebo zlepšeniu výkonnosti inžinierskej siete. V rámci opráv, ktorými sa odstraňujú havarijné situácie alebo sa predchádza ich vzniku, sa napr. realizujú úkony, ktorými sa odstraňujú úniku plynu, či zistené defekty steny potrubia a pod. Možnosť opravy inžinierskej siete teda musí byť základným oprávnením v rámci obsahu tejto služobnosti.

6. Ak je v rámci obsahu služobnosti inžinierskej siete rozlišované medzi prechodom na jednej strane a prejazdom na strane druhej, s cieľom zachovania pojmovej konzistentnosti a predchádzaniu výkladovým problémom je nevyhnutné rozlišovať aj medzi vstupom na jednej strane a vjazdom na strane druhej.

257. Zásadná pripomienka S §1799

Ustanovenie § 1799 navrhujeme nahradiť nižšie uvedeným znením:

„§ 1799

Výkon služobnosti inžinierskej siete

- (1) Oprávnená osoba vykonáva práva vstupu, vjazdu, prechodu a prejazdu v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutnú dobu.
- (2) Ak je služobnosť zriadená odplatne, odplata za výkon tohto práva je zahrnutá v odplate za zriadenie služobnosti inžinierskej siete.
- (3) Oprávnená osoba sprístupní vlastníčkovi nehnuteľnosti na jeho požiadanie dokumentáciu týkajúcu sa inžinierskych sietí v rozsahu nevyhnutnom na ochranu jeho záujmov.“

Odôvodnenie

Odkaz na ustanovenie § 1792 je nesprávny, v predmetnom ustanovení je uvedená možnosť prejazdu len s vozidlami do 3,5 tony, čo je pri inžinierskych sieťach nepostačujúce. Taktiež uvádzanie pojmu „vozidlami“ je zužujúce, nakoľko nejde len o vozidlá, ale aj stroje a technológiu, ktoré definične nemusia spadať pod pojem „vozidlo“.

Navrhované ustanovenie odseku 2 by bolo vhodné zvážiť ako všeobecné pravidlo také, ako aj služobností, ako aj reálnych bremien.

258. Zásadná pripomienka S §1800

Ustanovenie § 1800 navrhujeme nahradiť nižšie uvedeným znením:

„§ 1800

Zriadenie služobnosti inžinierskej siete súdom

- (1) Vlastník pozemku môže žiadať, aby súd za primeranú náhradu zriadil služobnosť inžinierskej siete, ak to vyžaduje nutná potreba panujúceho pozemku; súd prihliadne najmä k tomu, či je možné panujúci pozemok dobre využívať aj bez zriadenia služobnosti.
- (2) Na zriadenie služobnosti inžinierskej siete súdom sa primerane použijú ustanovenia o zriadení nevyhnutnej cesty súdom.“

Odôvodnenie

Navrhujeme vypustenia slova „mu“. Vypustenie precizuje znenie v súlade s dôvodovou správou, podľa ktorej má byť aktívne legitimovaný tak vlastník panujúceho pozemku, ako aj vlastník slúžiaceho pozemku. V prípade ak teda navrhovateľom bude vlastník slúžiaceho pozemku, súd zriadí služobnosť v prospech vlastníka panujúceho pozemku.

259. Zásadná pripomienka k § 1802

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

- „(1) Ak je oprávneným zo služobnosti fyzická osoba, osobná služobnosť zaniká najneskôr smrťou oprávneného zo služobnosti.
- (2) Ak je oprávneným zo služobnosti právnická osoba, osobná služobnosť zaniká najneskôr zánikom oprávneného zo služobnosti bez právneho nástupcu. Pokiaľ právnická osoba, ktorá je oprávneným zo služobnosti, zanikne s právnym nástupcom, právny nástupca sa stáva oprávneným zo služobnosti.
- (3) Ak osobná služobnosť vznikla v súvislosti s prevádzkovaním podniku, prevodom alebo prechodom podniku alebo jeho časti, s ktorou služobnosť súvisí, sa nadobúdateľ podniku alebo jeho časti stáva oprávneným zo služobnosti

Odôvodnenie:

Navrhované znenie nedostatočne reflektuje prípady, kedy je služobnosť zriadená v prospech právnických osôb alebo v súvislosti s prevádzkou podniku. V prípade právnických osôb môže dôjsť pomerne často k ich zániku, pričom jej existencia fakticky pokračuje v právnom nástupcovi, ktorý preberá a práva a povinnosti zaniknutej právnickej osoby. Obdobne je to pri prevádzkovaní podniku, kedy prevodom/prechodom podniku prechádzajú súvisiace práva a povinnosti na nadobúdateľa podniku. Nie je rozumný dôvod osobné služobnosti z toho vynechať. V prípade, ak bude pri zriadení služobnosti záujem túto viazať naozaj len na jednu konkrétnu právnickú osobu, bude to možné realizovať inými prostriedkami (napr. limitáciou doby trvania služobnosti).

260. Zásadná pripomienka k §1804 odsek 1

Navrhujeme doplniť o vetu: „To neplatí pre služobnosť zriadenú podľa § 1780.“

Odôvodnenie:

Ide o konflikt v ustanoveniach, nakoľko sa pripúšťa zriadiť si vlastnú služobnosť. Aby vzápätí nezanikla, je potrebné stanoviť pre ňu výnimku. Zároveň je namieste zvážiť, či toto prevzaté ustanovenie je v súlade s účelom zákona vzhľadom na § 1780 a či nemá byť na vlastníkov, či bude chcieť, aby služobnosť zanikla alebo nie.. Vhodné by k tomu bolo aj obsiahlejšie doplniť dôvodovú správu.

261. Zásadná pripomienka k § 1810

Žiadame doplniť slovné spojenie „ak sa strany nedohodnú inak“.

Odôvodnenie:

Navrhovaný limit, podľa ktorého môže hodnota ročného plnenia z reálneho bremena predstavovať najviac 10 % hodnoty zaťaženej veci, je príliš striktný a nereflektuje rôznorodosť situácií, s ktorými sa môžeme stretnúť v praxi. V mnohých prípadoch môže byť opodstatnené, aby rozsah plnenia presahoval túto hranicu. Takto pevne nastavený limit zbytočne zasahuje do zmluvnej slobody strán. Z celého textu materiálu nám jednoznačne nevyplýva, ktoré ustanovenia sú kogentné a ktoré dispozitívne. Žiadame preto buď v návrhu zákona jednoznačne uviesť alebo vo všetkých ustanoveniach v ktorých sa nachádza pojem „ak sa strany nedohodnú inak“ vypustiť a zaviesť pravidlo, že všetky ustanovenia sú dispozitívne.

262. Zásadná pripomienka k §1837 odsek 3

Navrhujeme rozšíriť výnimku uvedenú v tomto odseku nielen na ods. 2 ale aj na ods. 1. Ods. 3 by teda mal znieť v zmysle: „Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nevzťahujú...“

Odôvodnenie:

Ide o návrh na opravu zrejmej chyby pri preklápaní ust. § 151h ods. 3 a 4 súčasného OZ do nového kódexu. V pôvodnom § 151h ods. 3 boli v jednom odseku uvedené obe dve skutkové podstaty, ktoré sú v súčasnom návrhu rozdelené do ods. 1 a 2 § 1837. Pôvodný § 151h ods. 4 obsahoval výnimku na aplikovanie úpravy celého ods. 3 na prípady záložných práv, ktoré vznikajú registráciou v osobitnom registri. Zrejmosťou chybou pri prepise došlo k tomu, že sa táto výnimka nepreklopila celá, ale iba v časti.

Je potrebné to opraviť. V prípade, ak by to nebolo opravené, pri prevode nehnuteľností (aj iných typov zálohov), ktoré sú zaťažené riadne registrovaným záložným právom v katastri, v bežnom obchodnom styku v rámci predmetu podnikania záložcu (napr. spoločnosti obchodujúcej s nehnuteľnosťami) by bez súhlasu záložného veriteľa záložné právo zaniklo. Tento stav by spôsobil obrovský negatívny zásah do trhu financovania nehnuteľností a iných predmetov zabezpečených záložným právom (vrátane úverov na bývanie, alebo projektových financovaní).

263. Pripomienka k §1885 odsek 3 a 4

Navrhujeme v ods. 3 vypustiť slová „vystavenou záložným veriteľom“ a ustanovenie doplniť o nový ods. 4 Záložné právo, ktoré zaniklo uplynutím času možno vymazať aj bez žiadosti.

Odôvodnenie:

V praxi je veľmi obtiažne pri zániku práva, ku ktorému nedôjde z dôvodu splnenia dlhu, ale na základe iných okolností získať od veriteľa listinu preukazujúcu zánik práva. Ak však takáto listina existuje, mala by umožniť právo vymazať z registra. Preto navrhujeme slová, ktoré v danom prípade neprímerane zvýhodňujú veriteľa, vypustiť. Zároveň navrhujeme doplniť ustanovenie možnosti/povinnosti výmazu ex offio pri zániku záložného práva uplynutím času

264. Zásadná pripomienka k §1893 odsek 1

Navrhujeme ustanovenie ods. 1 doplniť o nasledovný text: „Namiesto vyplatenia kúpnej ceny môže v uvedenej lehote oprávnený z predkupného práva na vlastné náklady zložiť kúpnu cenu do notárskej úschovy alebo ju vinkulovať v banke. Túto skutočnosť musí v uvedenej lehote vlastníkov preukázať.“

Odôvodnenie:

Pri veciach vyššej hodnoty, kde je dôležité dohodnúť aj iné podmienky ako cenu je potrebné umožniť vyjadriť vážny záujem o využitie predkupného práva aj inak ako len uhradením kúpnej ceny, kedy oprávnený z predkupného práva sa dostáva do právne neistého postavenia.

265. Pripomienka k §1907 odsek 3

Za slovo „nebytového“ navrhujeme vložiť slovo „priestoru“

Odôvodnenie:

Precizovanie ustanovenia.

266. Pripomienka k §1910 odsek 1 a 3

V § 1910 ods. 1 za bodkočiarkou a ods. 3 navrhujeme zmeniť text za bodkočiarkou na : na tomto pozemku sú najmä parky, nevyhnutné prístupové cesty, či príslušenstvo domu

Ods. 3 navrhujeme doplniť o novú vetu: Do pridruženého vlastníctva možno zaradiť aj pozemky iného charakteru ako príslušenstvo, pokiaľ sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov a spolu s domom sa užívajú ako napr. parky a záhrady

Odôvodnenie:

Navrhujeme vypustiť parky a záhrady z definície príslušenstva pozemku a nerozširovať ho nad nevyhnutnú mieru, tieto by mali byť samostatnými pozemkami s vyjadreným spoluvlastníckym podielom a nie príslušenstvom, nakoľko sa tým v budúcnosti môžeme dostať do zbytočných konfliktov a nemožností ich iného využitia. Príslušenstvo by malo byť chápané účelovo ako nevyhnutný pozemok súvisiaci s riadnym užívaním domu. Ustanovenia sa vzťahujú aj na rodinné domy s viacerými bytmi, preto sa to môže javiť pre nich ako nežiadúce. Parky a záhrady by sa mohli stať pridruženým pozemkom len ak sú vo vlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Vieme, že doposiaľ nie sú vysporiadané vlastnícke pomery pod mnohými bytovými domami a vlastníci pozemkov pod domami nedostali ani adekvátne náhrady, preto ich obmedzenie by malo byť minimalizované na nevyhnutný rozsah aj vzhľadom na znenie § 1914 a ústavu, čl. 20.

267. Pripomienka k §1922

Navrhujeme znenie nasledovne: Ak sa zmluvné strany na základe zmluvy o výstavbe uzatvorenej podľa tohto zákona dohodli na výstavbe alebo zmene domu, vznikajú byty a nebytové priestory výstavbou, ak je dom aspoň v takom stupni rozostavanosti, že je už navonok ohraničený obvodovými stenami, strešnou konštrukciou, jeho stavebnotechnická pripravenosť umožňuje ho pripojiť na dopravnú a technickú infraštruktúru a byty a nebytové priestory sú v ňom stavebnotechnicky oddelené obvodovými stenami.

Odôvodnenie:

Je na zváženie, či byt ako vec, ktorá nie je schopná užívania, sa za vec a má považovať. Podľa nášho názoru je potrebné pristúpiť radikálnejšie k definícii veci aj bytu a považovať tak stavbu ako aj byty a nebytové priestory v nej za samostatné veci až okamihom , keď sú schopné plniť svoj účel, aj keď ešte nie sú úplne dokončené. Vzhľadom na zvyklosť pri zápise do KN navrhujeme aspoň kompromisné riešenie s doplnením ustanovenia o pripravenosť, ktorá umožňuje napojenie na inžinierske siete a cesty

268. Pripomienka k §1926 odsek 2

Navrhujeme upraviť znenie predvetia nasledovne: Ak má rozdelením podľa odseku 1 vzniknúť dom podľa § 1905 s viac ako tromi bytmi, uvedie sa vo vyhlásení aj

Odôvodnenie:

Správa pre rodinné domy do troch bytov sa nevyžadovala ani doteraz a nie je dôvod to meniť.

269. Pripomienka k §1942

Namiesto slova nájomcu použiť slovo nájomníka

Odôvodnenie:

Potreba zjednotiť pojem s ostatnými v zákone, aj v ďalších ustanoveniach

270. Pripomienka k §1955

Navrhujeme vypustiť slová: a štát

Odôvodnenie:

Ide o nadbytočné upriamenie pozornosti na štát s odôvodnením, že nejde o typickú právnickú osobu v DS. To sa však vzťahuje aj na iné osoby samosprávy. Ak nedôjde k vypusteniu, navrhujeme potom pridať ako subjekty aj obce a samosprávne kraje, ktoré tiež nie sú klasickými právnickými osobami, len zákon im dáva toto postavenie.

271. Pripomienka k §1960, §1966, §1970, §1978

Navrhujeme doplniť: alebo autorizovaný/á advokátom

Odôvodnenie:

Autorizácia prevodných zmlúv advokátmi sa osvedčila a nie je dôvod nerozšíriť možnosť autorizovania aj na právne úkony pre prípad smrti. Advokáti, ktorí sa problematike venujú sú rovnako zdatní a profesionálne pripravení poskytovať aj tieto služby. Registre by sa dali k tomu vytvoriť, prípadne by mohli byť vytvorené štátom a tam by sa zhromažďovali tak úkony od notárov ako aj od advokátov.

272. Pripomienka k §1980 odsek 3

Navrhujeme v uvedenom ustanovení vypustiť slovo „notárom“

Odôvodnenie:

Úradné osvedčenie podpisu okrem notárov poskytujú aj obce

273. Zásadná pripomienka k §2026

V ust. § 2026 navrhujeme upraviť rozsah zodpovednosti do výšky nadobudnutého odkazu, nakoľko ak odkazovník by bol aj dedičom, jeho rozsah za dlhy poručiteľa by boli obmedzené a navyše ak by poručiteľ okrem odkazu nemal nejaký cennejší majetok, veritelia budú ukrátení

274. Zásadná pripomienka k vloženiu nového §

Navrhujeme vložiť do návrhu OZ nový paragraf, ktorým sa zavedie možnosť úhrady pohrebných nákladov z účtu zosnulého.

V súčasnosti odo dňa úmrtia až do uznesenia notára, ktorým sa rozhodne o dedičstve nie je možné disponovať s finančnými prostriedkami vedenými na účte zosnulého. Slovenská legislatíva konkrétne zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve, §2 odsek 1, písm.t) pozná pojem obstarávateľ pohrebu, čo je osoba, ktorá obstaráva pohreb a preukáže sa úmrtným listom alebo pasom pre mŕtvolu. Úmrtný list je podľa zákona o matrikách (§18 odsek 1 a 2) možné vydať členovi rodiny zosnulého, pričom za člena rodiny je považovaný manžel, rodičia, deti, vnuci, súrodenci a ich deti a v prípade preukázania oprávneného záujmu aj iná blízka osoba. Tieto osoby pritom s vysokou pravdepodobnosťou tvoria aj okruh dedičov po zosnulom.

Navrhujeme preto vložiť do návrhu nový paragraf, na základe ktorého by po predložení úmrtného listu, alebo pasu pre mŕtvolu bolo možné vybrať z účtu zosnulého jednorazovo sumu v maximálnej výške 2500 - 3000 eur (výška by sa určila buď vykonávacím predpisom, alebo násobkom ekonomického indikátora napr. životného minima, alebo priemernej mzdy), ktorá by bola účelovo viazaná na úhradu pohrebných nákladov.

Cieľom tohto návrhu je zabrániť situácií, aby sa finančne slabší pozostalí nedostali do ďalších finančných problémov z dôvodu financovania pohrebu svojich rodinných príslušníkov.

275. Pripomienka k §2052 odsek 2

Na konci druhej vety navrhujeme slovo deti nahradiť slovom potomkovia

Odôvodnenie:

Nie je dôvod zamedziť dedeniu v rodine, pokiaľ existuje. Množstvo neprededených majetkov sa z dôb socializmu zapísalo na poručiteľov na základe ROEP. Niekedy ide o podiely, ktoré sa nedajú prededieť po spoluvlastníkoch, ktorí ešte medzi svetovými vojnami opustili rodiská a už sa nevrátili. Doterajšia úprava nedovoľovala širší rozsah dedenia, ale nie je dôvod to neupraviť. Alternatívne navrhujeme zjednotiť pojmy podľa § 2050 ods. 2 na : alebo vzdialenejší potomkovia toho istého predka

276. Pripomienka k §2053 odsek 2

Na konci ustanovenia navrhujeme slovo deti nahradiť slovom potomkovia

Odôvodnenie:

Detto ako v § 2052, pričom na námietku, že by išlo o prílišné rozšírenie vyšetrovania notárov pri rozvetvení podotýkame, že ak aj jeden z dedičov v štvrtej skupine bude nájdený, bude postačovať na prejednanie dedičstva. Ostatní dediči, ak nebudú zistení, budú môcť sa prihlásiť u dediča, ktorý dedičstvo nadobudne. Zamedziť však dedeniu v rodine ak nejaká existuje, považujeme za nevhodné riešenie.

277. Zásadná pripomienka k § 2109 a nasledujúce

Do prechodných ustanovení navrhujeme doplniť prechodné ustanovenie o vecných bremenách v nasledovnom znení:

„Vecné bremená vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona zostávajú zachované.“

Odôvodnenie:

Nakoľko v prípade vecných bremien nový OZ prináša pomerne významnú systémovú zmenu, navrhujeme, aby toto bolo zohľadnené aj v prechodných ustanoveniach.

Cieľom navrhovaného ustanovenia je posilniť princíp právnej istoty v súvislosti s vecnými bremenami, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona. Obdobná právna úprava je obsiahnutá napr. aj v ustanoveniach zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (pozn. § 96 ods. 4)

278. Zásadná pripomienka k § 2123

Žiadame ustanovenie vypustiť.

Odôvodnenie:

Zánik zákonného predkupného práva po pevne určenej lehote jedného roka považujeme za neprimeraný zásah do existujúcich právnych vzťahov. V mnohých prípadoch sú spoluvlastníci viazaní predkupným právom, ktoré im vzniklo zo zákona za platnosti iného právneho režimu, a pri nakladaní so svojimi podielmi s tým legitímne rátali. Ak má byť predkupné právo zrušené alebo modifikované, malo by sa tak diať len v súlade s už existujúcimi zmluvami, právnymi úkonmi a očakávaniami strán. Automatické zrušenie po jednom roku vytvára právnu neistotu, narúša zásadu ochrany existujúcich práv a môže viesť aj k sporom – najmä v prípadoch, keď sa spoluvlastníci na existenciu predkupného práva dlhodobo spoliehali. Zásadne s takýmto ustanovením nesúhlasíme.

279. Zásadná pripomienka k § 2135

Zrušovacie ustanovenie navrhujeme doplniť o ustanovenia, ktorými sa budú rušiť príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka, ktorú budú nahradené novým Občianskym zákonníkom

Odôvodnenie:

Hoci nový Občiansky zákonník nahrádza aj právnu úpravu, ktorá je momentálne upravená v Obchodnom zákonníku, zrušovacie ustanovenia to nereflektujú. V prípade, ak by sa nezrušil Obchodný zákonník, resp. jeho príslušné ustanovenia, vznikol by v právnej úprave zmätok a oslabil by sa právna istota.

280. Zásadná pripomienka k doložke vplyvov

Doložka vplyvov v súčasnej podobe nezodpovedá realite. Vzhľadom na zásadný charakter rekodifikácie je potrebné, aby doložka vplyvov z pohľadu podnikateľského sektora obsahovala: riadnu analýzu ekonomických, sociálnych, podnikateľských a environmentálnych dopadov na podnikateľské prostredie spolu s ich kvantifikáciu a nákladov na implementáciu. Dopady, ktoré sú zmieňované v analýze ako potreba oboznámiť sa s novou právnou úpravou, preškolenie interných pracovníkov, prispôsobenie interných procesov, zmena všeobecných obchodných podmienok, úprava používaných formulárových zmlúv a zmluvných vzorov si vyžiada rozsiahle časové a personálne kapacity zo strany podnikateľov. Tieto zmeny preto predstavujú významné administratívne a finančné náklady, ktoré musia byť transparentne vyčíslené a zohľadnené v doložke vplyvov. Bez kvalitne spracovanej doložky vplyvov nie je možné zodpovedne posúdiť návrh zákona v súlade s pravidlami tvorby legislatívy.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/486>